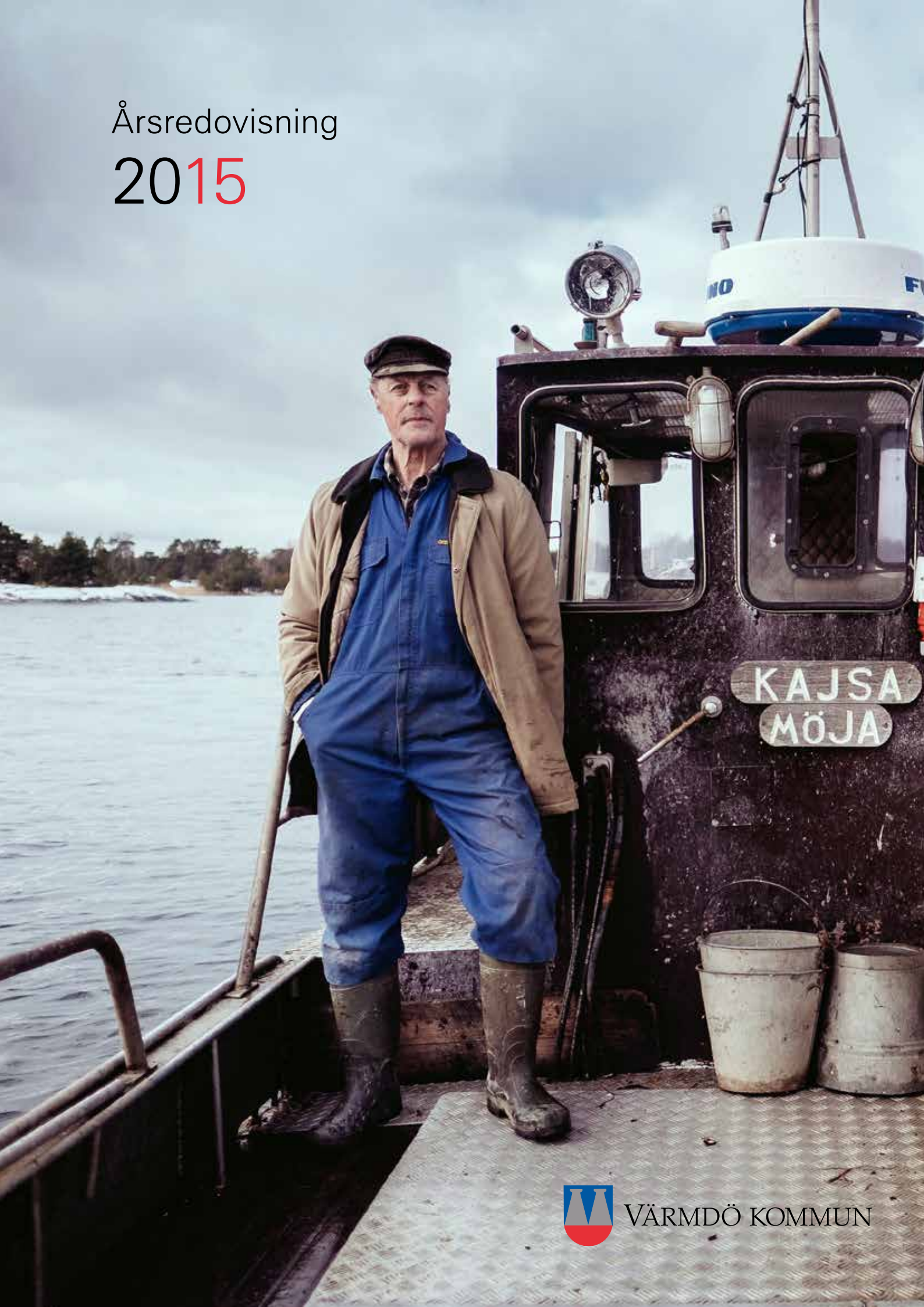

Årsredovisning
2015

VÄRMDÖ KOMMUN

VÄRMDÖ KOMMUNS ÅRSREDOVISNING 2015

Värmdö kommun • Skogsbovägen 9–11 • 134 81 Gustavsberg

Telefon: 08–570 470 00 • Fax 08–570 483 05

E-post: varmdo.kommun@varmdo.se • Webbplats: varmdo.se

Produktion: Värmdö kommun 2016

Formgivning: AAS Form & Illustration/ann.se

Foton: PJ Lindqvist, Bo Lind, Moa Melinder, Anders Ramströmer samt från Värmdö kommun

Omslagsfoto: PJ Lindqvist

Innehåll

Innehåll

Kommunstyrelsens ordförande	4
Korta fakta om Värmdö kommun	8

Förvaltningsberättelse

Omvärldsanalys	10
Finansiell analys	14
Sammanfattning av nämndernas och bolagens ekonomiska utfall	24
Sammanfattning av nämndernas och bolagens investeringar	26
Värmdö kommuns medarbetare	27

Årets verksamhet

Värmdö kommuns organisation	32
Värmdö kommuns styrsystem	34
Kommunfullmäktige mfl	40
Kommunstyrelse	41
Överförmyndarnämnd	43
Utbildningsnämnd	44
Kultur- och fritidsnämnd	46
Vård- och omsorgsnämnd	48
Socialnämnd	50
Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnd	52
Näringslivsnämnd	54
Teknisk nämnd	55
Koncern Värmdö kommun	58
Framtidens Gustavsberg	60

Ekonomisk sammanställning

Resultaträkning	62
Betalningsflödesrapport	63
Balansräkning	64
Driftsredovisning	65
Investeringsredovisning	65
Noter – Kommun och koncern	66
Resultaträkning och Balansräkning – Vatten och avlopp	75
Noter – Vatten och avlopp	76
Resultaträkning och Balansräkning – Renhållning och slam	78
Noter – Renhållning och slam	79
Redovisningsprinciper	81

Övrigt

Kommunens kvalitet i korthet	84
Anställningsförmåner	88
Arvoden och ersättningar	89
Förtroendevalda per nämnd	91
Andra politiska uppdrag	92
Revisionsberättelse	93
Karta över Värmdö kommun	94

Kommunstyrelsens ordförande

Ett stort och varmt tack till alla medarbetare inom kommunens ansvarsområden. Det ni genom ert ansvarstagande, engagemang och fina arbete gör för Värmdö och dess invånare innebär att Värmdö kommun är en fin och bra plats att bo och verka i.

Ett år in i den nya mandatperioden

Värmdö kommuns bokslut visar ett positivt resultat för nionde året i rad, som vi alla ska vara både stolta och glada över. Det innebär att vi fortsatt har stora förutsättningar att hantera både oförutsedda händelser och att vi kan bidra med en ökad egenfinansiering vid investeringar.

Vi inleder denna mandatperiod med ett resultat på 100 miljoner. Vi avslutade den förra med ett resultat för hela mandatperioden på 290 miljoner. Skatten lämnades dock orörd och vi gjorde en omorganisation av nämndsorganisationen vid inledningen av året.

Stora satsningar har gjorts under 2015 och Värmdö kommun har bland annat avsatt medel för att renovera Farstavikens skola och kommunstyrelsens planutskott har initierat flertalet start-PM rörande bland annat Kvarnbergsterassen och Hemmesta centrum. Under hösten beslutade kommunfullmäktige att ge moderbolaget Kommunhuset i Värmdö AB (KIVAB) i uppdrag att sälja 49 procent av aktierna i Värmdö Bostäder AB till Rikshem. Kommunfullmäktige har också godkänt den överenskommelse som tecknats mellan Stockholms läns landsting, Stockholms stad, Nacka kommun och Värmdö kommun 2014. Överenskommelsen avser utbyggnad och finansiering av framtida bussterminallösning vid Slussen för Ostsektorn.

Värmdö kommun har en hög sysselsättningsgrad och låg arbetslöshet. En sysselsättningsgrad på 84 procent placerar Värmdö på plats fjorton bland landets 290 kommuner. Det är fördel att utgöra en del av landets största arbetsregion och

samtidigt ha en mycket hög andel nyföretagande. Under 2015 startades i genomsnitt 9,24 företag per 1 000 invånare i Värmdö. Enligt arbetsförmedlingen har arbetslösheten sjunkit något under 2015 i Värmdö.

Några andra viktiga händelser under 2015

- Kommunfullmäktige har beslutat att revidera antalet boendeplatser som kommunen håller tillgängliga för ensamkommande asylsökande barn. Antalet platser utökades från nio till 23 platser. Därtill beslutade kommunfullmäktige i december att teckna överenskommelse om mottagning och bosättning av 60 nyanlända.
- Värmdö kommuns ungdomsting för år 2015 prioriterade följande frågor: bostäder för unga, trygghet och säkerhet i utemiljö, tryggare Gustavsbergs centrum, högre tillgänglighet till kollektivtrafik och en större andel ekologisk mat i skolan.
- Rapporten Värmdö skoldialog redovisades inför kommunstyrelsen under maj månad. Rapporten redovisade genomförd dialogprocess med föräldrar, skolpersonal m fl mot bakgrund av 2014 års folkomröstning om skolorganisation. Ärendet behandlades av utbildningsnämnden och återrapporterades för kommunstyrelsen under november.
- Överförmyndarnämndens samtliga tjänster har omsatts under året där de nya medarbetarna har genomgått utbildning i hand-

läggning och systemadministration. För att säkerställa att nämnden uppfyller sitt syfte har extern expertis anlåtats för ge de nya medarbetarna stöd och vägledning i komplicerade ärenden.

- Utbildningsnämnden har under 2015 genomfört verksamhetsbesök i förskolor/skolor med temat IKT (informations- och kommunikationsteknik). Nämnden har också under året bland annat beslutat om IKT-plan, plan för att öka nyanländas måluppfyllelse, rekryterings- och kompetensförsörjningsstrategi, nya riktlinjer för arbetet mot kränkande behandling, skolskjuts samt barnomsorg på obekväma arbetstider.
- Under hösten har antal asylsökanden i Sverige ökat stort. Förvaltningen har inlett arbetet med att implementera planen för att öka nyanländas måluppfyllelse och förberett organisationen för nya lagändringar som trädde i kraft 1 januari 2016.
- Skolinspektionen har under hösten 2015 genomfört regelbunden tillsyn i Värmdö kommun. Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i Sverige för att se att den följer lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Skolinspektionens tillsyn ger huvudmannen goda förutsättningar för arbetet med att säkerställa en god utbildning i en trygg miljö där alla elever når minst godkänt i alla ämnen.
- Två förstudier har genomförts under året, en om olovlig och oroväckande skolfrånvaro och en

Monica Petterson, kommunstyrelsens ordförande. Foto: Värmdö kommun

Foto: Bo Lind

- om tilläggsbelopp och kommun- gemensamma resursgrupper. Båda studierna omfattar såväl kommunala som fristående skolor. Ett utvecklingsarbete med utgångspunkt i de identifierade områdena pågår i dialog med skolorna.
- Förutsättningarna för en effektiv och ändamålsenlig drift, skötsel och tillsyn av kommunens idrottsanläggningar har förbättrats genom ett förnyat och utvecklat samarbete med idrottsföreningar.
  - Undersökningen *Ung Livsstil* har genomförts och resultatet av denna ligger till grund för utveckling och prioritering av insatser inom hela kultur- och fritidsområdet.
  - Gustavsbergs Konsthall har övergått till kommunal regi och Gustavsbergs Porslinsmuseum har övergått till att bedrivas i förvaltningsform. Den pedagogiska verksamheten har utökats inom både konsthallen och museet.
  - Bokbussen har ersatts av uppsökande verksamhet som riktar sig till bland annat förskolor och äldre. Nya former för biblioteksverksamhet provas, bland annat så kallade "pop-up bibliotek".
  - Arbetssättet vid biståndsbedömning för personer med funktionsnedsättning har utvecklats under året. En rättssäker och skyndsam handläggning av god kvalitet med kunden i fokus utifrån nu gällande rättspraxis är prioriterat. Barnperspektivet är nu mer tydligt beaktat i utredningarna än tidigare. Enligt nämndens nya riktlinjer beaktas även andra aspekter vid utredning och beslut såsom närhetsprincip och normalisering.
  - Den nya gruppboenden i Mört-näs invigdes i april. Verksamheten drivs av Attendo och rymmer sju bostäder.
  - Upphandling av driften av särskilt boende för äldre på Slottsovalen och drift av särskilt boende, tillfälligt boende samt demensdagvård på Ljung har slutförts. Aleris Vård- och Omsorg driver nu Slottsovalen och Attendo Sverige AB driver Ljung. Avtalstiden är sex år med möjlighet till förlängning i ytterligare fyra år.
  - Socialnämnden har haft ett särskilt fokus på den bidragsgrupp vars hushåll har uppburit försörjningsstöd under tio månader eller fler. Under våren innefattade den bidragsgruppen cirka hälften av alla aktuella hushåll, 153 personer. Ett riktat arbete mot sökande som var sjukskrivna, hade rehabiliteringsbehov eller annan komplex problematik resulterade i att tio personer (6,5%) av bidragsgruppen nu får sin försörjning via försäkringskassan.
  - Det har skett en kraftig ökning i antal ensamkommande asylsökande barn och under året tog kommunen emot 141 ensamkommande flyktingbarn. Värmdö kommun hade vid årets utgång ett avtal med migrationsverket om 23 platser för asylsökande barn och 40 platser för barn med permanent uppehållstillstånd.

- En IT-satsning påbörjades under hösten för att standardisera dokumentationen, öka tillgängligheten och rättssäkerheten i handläggningen inom alkoholhandläggning. Det har lanserats en ny webblösning där tillståndshavare själva kan administrera vissa delar av sitt tillstånd, exempelvis anmäla serveringsansvarig personal, anmäla bolagsförändringar eller kryddning av snaps. Under hösten utarbetades en systemförvaltningsplan och en dokumentation av verksamhetssystemet Alk-T inom ramen för kommunens övergripande arbete med att strukturera systemförvaltningen och dokumentationen av olika verksamhetssystem.
- Ett nytt avtal med Nacka kommun har undertecknats för att möjliggöra att socialnämnden genom Nacka kommuns gruppverksamhet kan erbjuda stöd för barn till föräldrar med missbruksproblem, barn till separerade föräldrar, barn till föräldrar med psykisk ohälsa och föräldrastöd för separerade föräldrar.
- I juni fastställdes en organisationsförändring inom bygg- och miljöavdelningen. Det nya förslaget innebär att tre enheter bildats från och med 2015-09-01, Byggheten, Strandskydds- och avloppsenheten samt Miljö-, hälsoskydds- och livsmedelsenheten. Förändringen att dela in avdelningen i tre enheter med tre enhetschefer gjordes i syfte att uppföljning och kvalitetssäkring ska stärkas ytterligare och att det inom avdelningen ska finnas resurser och utrymme för att medverka till arbetet med uppbyggnad och samverkan inom sektorn utan att kärnverksamheten drabbas.
- Kommunfullmäktige beslutade att projektet för rådgivning för enskilda avlopp och hållbart byggande skulle förläggas under

2015. Projektet innebär att medborgarna får kostnadsfri VA-rådgivning via telefon och e-post. Rådgivningen är mycket populär och medborgarna har många frågor kring enskilda avlopp.

- Inom näringslivsnämnden beslutades om en ny kundvalsmodell, auktorisation av utbildningsanordnare inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning. Auktorisationsmodellen sjsätts i januari 2016.
- I april övertog näringslivsnämnden det fulla ansvaret och arbetet med bosättning och mottagande av nyanlända invandrare. Tillväxtavdelningen har under perioden november 2015 till januari 2016 haft ansvaret för det evakueringsboende som Värmdö kommun drivit för migrationsverkets räkning.
- För en ny näringslivsstrategi för 2015-2016, åtföljd av en handlingsplan för Näringsliv- och besöksnäringsenheten, har arbetet startats, samt ska de återkomma med en processplan för att ta fram en utvecklad strategi för 2017-2020 som inkluderar möten mellan kommunanställda, politiker, föreningsliv, företagare och övriga intressenter.
- Större pågående byggprojekt är Farstavikens skola/Kvarnberget, ny reservkraft för Skogbo, Djurhemmet och Gustavsgården, samt installation av brandlarm i flera verksamhetslokaler.

Inför 2016 och framtiden

Kommunen har mottagit ett bud från Sverigeförhandlingarna om att bygga 11 000 bostäder för att östlig förbindelse ska bli verklighet. Det kommer att kräva nya detaljplaner, infrastruktur som fungerar. Kommunfullmäktige har beslutat att kommunen ska medverka i förhandlingar för det-

ta. Vi fortsätter vårt arbete med att utveckla näringslivet så att företag kan verka och utvecklas i vår kommun. Ju fler som arbetar i kommunen desto mindre tryck på våra vägar in mot Stockholm.

Med en ansvarsfull politik hoppas vi att tryggheten, delaktigheten, ansvaret och valfriheten ska öka samt att en fortsatt positiv levande och hållbar utveckling sker i kommunen och för Värmdöborna.

Avslutningsvis vill jag än en gång tacka er alla för era insatser i arbetet för en positiv utveckling av vår kommun, som gör att vi är och kan vara Värmdö – Skärgårdens mötesplats.

Monica Pettersson
Kommunstyrelsens ordförande
Allians för Värmdö

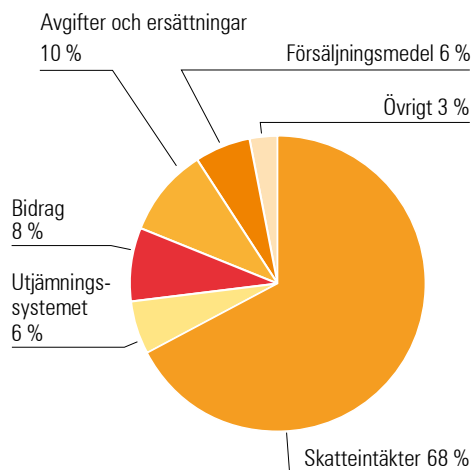
Korta fakta om Värmdö kommun

Femårsöversikt

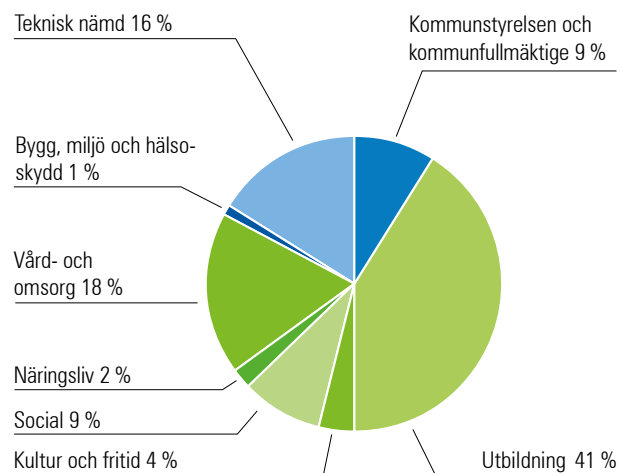
	2011	2012	2013	2014	2015
Antal invånare 31 december	38 894	39 387	39 784	40 541	41 107
Total kommunal skattesats i Värmdö varav till Värmdö kommun	32,38 20,28	32,23 20,13	32,18 20,08	32,01 19,91	32,01 19,91
Antal anställda (exkl timanställda) i kommunen	2 463	2 466	2 514	2 553	2 558
Årets resultat, mnkr	38,9	81,0	124,2	47,6	100,1
Nettokostnadsandel av skatteintäkterna och gene- rella statsbidrag, procent	95,1	93,3	90,4	95,9	93,9
Nettoinvesteringar, mnkr	354,3	397,6	190,3	268,9	294,5
Soliditet (exkl pensionsskuld, ansvarsförbindelser), procent	24,5	23,8	26,8	26,8	27,4
Tillgångar per invånare, kronor	70 573	78 578	80 631	83 443	89 735
Skulder och avsättningar per invånare, kronor	53 284	59 902	59 022	61 062	65 194

Uppgifterna i översikten redovisas enligt de redovisningsprinciper som har tillämpats under respektive år.

Kommunens pengar kommer från

Kommunens pengar fördelas på följande nämnder:

Mandatfördelning i Kommunfullmäktige efter valet 2014, totalt 51

Moderata Samlingspartiet	17	Socialdemokraterna	15
Folkpartiet Liberalerna	5	Miljöpartiet De Gröna	5
Centerpartiet	2	Sverigedemokraterna	4
Kristdemokraterna	2	Vänsterpartiet	1

Förvaltnings- berättelse

Omvärldsanalys

Omvärldsanalysen speglar yttre omständigheter som påverkar Värmdö kommuns utveckling. Avsnittet behandlar bland annat samhällsekonomin, kommunernas ekonomi, befolkningsutvecklingen samt arbetsmarknad och infrastruktur.¹

Sveriges ekonomi växer

Sveriges ekonomi är på väg upp ur lågkonjunkturen och förväntas nå konjunkturell balans 2016, då varken hög- eller lågkonjunktur råder. Det innebär att sysselsättningen och skatteunderlaget 2015 och 2016 har en stark tillväxt. Samtidigt ställer den omfattande invandringen och den snabba befolkningsutvecklingen stora krav på kommunernas verksamhet.

Den internationella återhämtningen har varit relativt trög. Undantaget är USA där ekonomin växer i god takt och där utvecklingen på arbetsmarknaden är stark, även i Storbritannien och Tyskland utvecklas arbetsmarknaden starkt sedan en tid tillbaka. På andra håll i Europa har det gått väsentligt trögare. I tillväxtländer som Kina, Ryssland och Brasilien har den ekonomiska utvecklingen blivit mer osäker.

Trots en måttlig tillväxttakt i omvärlden hålls den svenska ekonomin uppe av inhemsk efterfrågan och växer ganska starkt. BNP ökade 4,1 procent under 2015 och beräknas vara lika hög även 2016. Snabbt växande investeringar och kraftigt ökad offentlig konsumtion är två faktorer som driver på de höga tillväxttalen. Detta gör att sysselsättningen ökar och att arbetslösheten pressas ned mot 6,5 procent. Sysselsättningsökningen och växande pensionsinkomster gör att skatteunderlagstillväxten accelererar 2016. Däremot är den samhällsekonomiska utvecklingen åren 2017–2019 mer osäker. SKL ser en långsammare tillväxt och stigande räntor. Dessutom tunnas skatteunderlagsökningen på sikt ut av ett ökat antal nya invånare med lägre arbetskraftsdeltagande.

Kommunerna ser stora kostnadsökningar

Kostnader för stora välfärdsuppdrag som förskola, skola och hemtjänst har ökat kraftigt under 2015. SKL räknar med ett sammanlagt resultat för kommunerna på 7,0 miljarder kronor år 2015, då ingår engångsintäkt på 3,5 miljarder från AFA Försäkring. Justerat för engångsintäkten innebär det en försämring av resultatet med 6,5 miljarder jämfört med 2014.

Kostnadsökningarna beror på demografiska förändringar samt ökat antal asylsökande som leder till ett ökat tryck på såväl skolan som på integrationsarbetet. De demografiska förändringarna består av stora åldersförändringar där fler äldre driver på kostnaderna i äldreomsorgen och fler barn driver upp kostnaderna i skolan. Investeringar och reinvesteringar ökar i en högre takt än på många år, vilket innebär att såväl avskrivningar som de finansiella kostnaderna kommer att öka. Pensionskostnaderna i kommunerna är stabila men kommer öka framöver.

Kommunalekonomisk utjämning

Det kommunala utjämningssystemet syftar till att ge alla Sveriges kommuner förutsättningar att, trots

stora olikheter i demografiska, geografiska och socioekonomiska förutsättningar, kunna tillhandahålla sina invånare likvärdig service. Systemets viktigaste komponenter är inkomstutjämningen och kostnadsutjämningen.

I inkomstutjämningen, som i huvudsak finansieras av staten, utjämnas skillnader i skatteinkomster mellan kommunerna. Riktmärket är 115,0 procent av medelskattekraften, kommunerna garanteras inkomster i det närmaste på denna nivå. Kommuner med beskattningsbara inkomster överstigande densamma betalar en avgift till systemet. Värmdö tilldelades 2015 16,9 (14,0)* mnkr i inkomstutjämningsbidrag, kommunens egen skattekraft har försvagats något och ligger på 113,9 (114,1) procent av rikets medelskattekraft.

I kostnadsutjämningen utjämnas strukturellt betingade kostnadsskillnader inom obligatoriska verksamheter, skillnader som kommunerna själva inte kan påverka. Värmdö kommun är sammantaget en bidragstagare i kostnadsutjämningen, kommunen erhöll 2015 99,8 (95,5) mnkr.

Under 2015 har utjämningssystemet justerats något. Efter höjningen av arbetsgivaravgiften för unga ersätts kommunerna enligt en schablon som 2015 gav Värmdö kommun 3,0 mnkr. 2015 utbetalades ersättningen

	2014	2015	2016	2017	2018
BNP	2,3	4,1	4,1	3,1	2,3
Arbetslöshet	7,9	7,4	6,9	6,5	6,5
Konsumtpris, KPI	-0,2	0,0	0,9	2,0	3,4
Skatteunderlag	3,2	5,0	5,6	5,6	5,2
Realt skatteunderlag	1,4	2,2	2,8	2,4	1,5
Befolkning	1,1	1,1	1,5	1,9	2,2

Källa: SKL, SCB.

1. Uppgifterna i avsnitten om samhällsekonomin och kommunsektorn har hämtats främst från Sveriges Kommuner och Landsting, Arbetsförmedlingen, Konjunkturinstitutet och Statistiska centralbyrån.

* Siffror i alla paranteser avser föregående år, det vill säga 2014.

Foto: Bo Lind

utanför utjämningsystemet, men kommer från och med 2016 att ingå i systemet. Under flera år har de riktade statsbidragen utökats kraftigt i förhållande till det generella utjämningsystemet. SKL förordar att medel tillskjuts i det generella statsbidraget framför ytterligare medel som riktas mot verksamheterna.

Kommunalisering av hemsjukvården

Kommunerna i Stockholms län har under året övertagit huvudmannaskapet från landstinget för hemsjukvården för personer med insatser enligt LSS. Från 2016 kombineras kommunaliseringen med en skatteväxling på två öre mellan landstinget och kommunerna, ersättning för 2015 betalas ut som ett bidrag. Kommunen startade ett HSL-team under hösten. En prioriteringsordning har gjorts kring vilka områden inom hälso- och sjukvården som ska säkras upp och i vilken ordning det ska ske. HSL-teamet består av en arbetsterapeut,

en sjukgymnast, en sjuksköterska samt projektledare för införandet av dygnet runt-insatsen.

Det nya teamet utför stöd och hjälpinsatser till enskilda boende i de berörda verksamheterna vilket har höjt kvalitén och bidragit till ökad trygghet och säkerhet för såväl boende som medarbetare. Ansvarsövertagandet har gått enligt plan.

Stort flyktingmottagande och många ensamkommande barn

Under 2015 ansökte 163 000 (81 000) människor om asyl i Sverige, majoriteten av dessa kommer från Syrien och Afghanistan. 35 000 (7 000) var ensamkommande asylsökande barn.

För Sverige innebär befolkningstillväxten att arbetskraften och sysselsättningen ökar och att skatteunderlaget därmed blir högre. Flyktingmottagande innebär även ökade kostnader för kommunerna som inledningsvis är större än de intäkter som uppstår och innebär

därmed ökad press på kommunernas ekonomi. Utvecklingen blir också ansträngd av nyanländas sena etablering på arbetsmarknaden.

Migrationsverket har reviderat sina prognoser vid flera tillfällen under 2015. Regeringen har genomfört åtstramningar i migrationspolitiken för att minska antalet asylsökande, bland annat införande av gränskontroller. Under hösten 2015 presenterade regeringen en ny placeringsform, boende för stöd och tillsyn (stödboende) där ensamkommande asylsökande barn är målgruppen. Stödboende blir ett komplement till de befintliga placeringsformerna HVB- och familjehem.

Under hösten beslutade riksdagen om en extra ändringsbudget för 2015 där kommunerna tillförs tillfälligt stöd med anledning av flyktingsituationen. Värmdö kommun tilldelades 3,9 mnkr, som redovisas som intäkt under 2015 och 2016.

Förändringar i befolkningsstrukturen

Värmdö kommuns befolkningsstorlek fortsätter att växa och invånarantalet ökade under 2015 med 566 (757) personer till 41 107 invånare. Totalt sett har kommunen både ett födelseöverskott +169, invandringsöverskott +104 och inrikes flyttningsöverskott +285. Under 2015 föddes något fler barn än under 2014 och rörligheten bland invånarna var större. Värmdö kommun hade under 2015 både större inflyttande och utflyttande än under 2014. Tillväxten är och kommer att vara störst i Gustavsberg beroende på att det mesta bostadsbyggandet sker där.

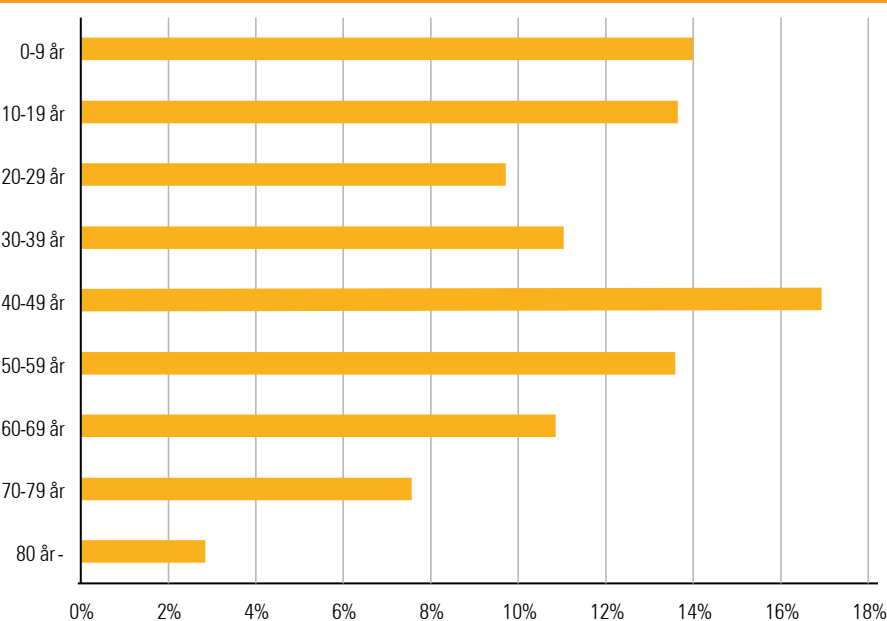
Värmdös invånare består av 50,5 procent män och 49,5 procent kvinnor. Förhållandet har varit detsamma de senaste tre åren medan trenden för riket har gått från något fler kvinnor till att männen för första gången utgör en majoritet av befolkningen. Andelen invånare i åldern 65 år och äldre har ökat de senaste åren och utgör nu 16,4 procent av den totala befolkningen. Trenden innebär att Värmdö kommuns befolkningsammansättning tenderar att allt mer överensstämma med övriga länets, även om kommunen fortsatt har en högre andel barn och unga under 18 år.

I Stockholms län fortsatte befolkningen att öka även under 2015, om än i något lägre takt än 2014. Minskningen i takten beror på något lägre födelseöverskott och minskat antal inflyttade till länet från övriga riket, medan inflyttningen från utlandet har ökat något. Folkökningen för Stockholms län var 1,5 procent, vilket var betydligt högre än rikets utfall på 1,1 procent. Värmdö kommuns befolkningstillväxt på 1,4 procent är därmed något lägre än länets men högre än rikets.

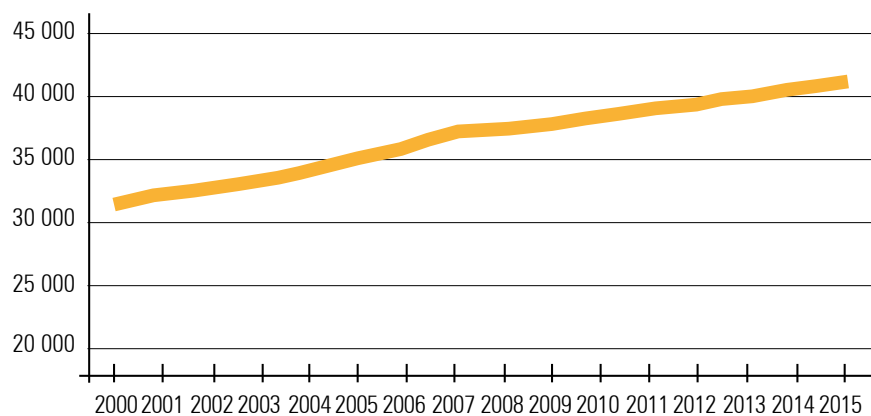
Arbetsmarknad

Värmdö kommun har fortsatt hög sysselsättningsgrad och låg arbetslöshet. En sysselsättningsgrad på 84,4 procent placerar Värmdö på plats 13

Åldersklassernas andel i befolkningen 2015

Befolkningsutveckling 2000 - 2015

bland landets 290 kommuner. Sysselsättningsgraden är lika hög för kvinnor och män. Det är en fördel att vara en del av landets största arbetsregion och samtidigt ha en mycket hög andel nyföretagande.

Värmdö kommuns invånare hör till de som är mest intresserade av att starta företag i landet. Under 2015 startades i genomsnitt 9,5 företag per 1 000 invånare i Värmdö, vilket är en förbättring från 2014 års redan höga nivå. Bland landets 290 kommuner är Värmdö den femte bästa kommunen avseende nyföretagsamhet, och

ligger högt över genomsnittet som är 4,9 företag per 1 000 invånare.

Många boende i Värmdö pendlar till arbeten i regionen. 13 000 pendlar från kommunen till arbeten i andra kommuner medan drygt 4 000 pendlar in från andra kommuner till ett arbete i Värmdö. Därtill kommer drygt 7 700 personer som både bor och arbetar i Värmdö. Den största arbetsgivaren i Värmdö är kommunen som har 2 243 tillsvidareanställda och ytterligare 315 visstidsanställda.

Enligt arbetsförmedlingen har arbetslösheten sjunkit under 2015, något

mer i Värmdö än i riket. Vid årets slut var arbetslösheten 3,8 procent i Värmdö, att jämföra med 7,9 procent för riket. För Stockholms län var motsvarande siffra 6,3 procent. Arbetslösheten är något lägre för kvinnor än för män i Värmdö kommun. Även arbetslösheten bland unga (18-24 år) har minskat, vilket delvis kan förklaras av den demografiska faktorn att Värmdö har jämförelsevis få invånare i den ålderskategorin.

Samhällsplanering och infrastruktur

För att möta regionens snabba tillväxt krävs ett ökat bostadsbyggande och en utbyggd infrastruktur. Värmdö kommun präglas av arbetet med Gustavsbergsprojektets 2 400 bostäder, se sid 60.

Kommunfullmäktige beslöt i september om försäljning av 49 procent av Kivabs aktier i VärmdöBostäder AB till det av fjärde AP-fonden och AMF Pension ägda Rikshem Bostäder holding AB. Affären verkställdes den 1 december då aktierna överläts mot en köpeskilling om 703 mkr. Köpeskillingen utgjordes av 49 procent av det beräknade fastighetsvärdet (1 004 mkr) i bolaget med avdrag av motsvarande procentuella andel av bolagets låneskuld. Syftet har varit att minska kommunens låneskuld och därmed öka utrymmet för nya bostadsåtgärder samt att få en samarbetspart som vill medverka till ett ökat bostadsbyggande. Försäljningen innebär också ett åtagande om nybyggnation av 1 000 hyresrätter inom en femårsperiod. Kivab äger efter försäljningen resterande 51 % av aktierna i bolaget.

För att säkerställa en bra kollektivtrafikförsörjning samverkar kommunen med aktörer som ansvarar för kollektivtrafik och infrastruktur inom flera regionala projekt. Under 2015 har kommunen bland annat tecknat ett samverkansavtal med landstinget, Trafikverket, Stockholm stad och Nacka kommun om finansiering av ny bussterminal vid Slussen.

Värmdö deltar också, tillsammans med Trafikverket, landstinget och Nacka kommun, i ett projekt som syftar till att öka framkomligheten för stombuss 474 och därmed minska restiden. Kommunen har under året anmält medverkan i Sverigeförhandlingen för att finna finansieringslösningar för en östlig förbindelse, som inkluderar en tunnel för kollektivtrafik samt tillgänglighetsanpassat fyra hållplatser med 30 procentig statlig medfinansiering. Dessutom har Värmdö, i samarbete med Trafikverket, landstinget och länsstyrelsen, tagit initiativ till ombyggnad av väg 222 mellan Insjön och Mölnvik till 2+2-filig väg med mittbarriär för ökad framkomlighet och förbättrad trafiksäkerhet. Utredningar pågår av ombyggnad av Mölnvik-Ålstäket och Skurubron.

För att främja en ökad pendling med cykel och kollektivtrafik har särskilda satsningar gjorts på utbyggnad av gång- och cykelvägar samt infartsparkeringsplatser. Under 2015 har 1,2 kilometer gång- och cykelväg färdigställts mellan Brunn och Fagerholmsvägen och ytterligare 4,5 kilometer har påbörjats, bland annat vid Strömma och på Djurö. Kommunen arbetar också med att bygga om Nacka-Värmdöstråkets gång- och cykelväg. Under 2015 har undersökningar genomförts av träbroarna längs Skärgårdsvägen. Dessa bör byggas om och kommunen har fått 50 procent medfinansiering och planerar att åtgärda detta under 2016.

Utbyggnaden av infartsparkeringsplatser har fortsatt och under året har 36 nya platser färdigställts, med möjlighet att utöka till 80, vid Fågelbro och 80 nya platser har påbörjats vid Näsuddsvägen i Brunn. Båda dessa byggs med statlig medfinansiering. I nuläget finns sammanlagt omkring 1 400 platser i kommunen. Dessa är belägna nära busshållplatser, ofta i anslutning till ett av kommunens centrumområden.

Grönskär. Foto: Bo Lind

Finansiell analys

Sammanfattning och utblick framåt

Året som gått

Årets resultat: 100 mnkr

Årets resultat uppgår till +100,1 mnkr. Det är en väsentlig förbättring med 52,5 mnkr mot 2014 års resultat på +47,6 mnkr. Resultaten påverkas emellertid av jämförelsestörande poster. 2015 års balanskravsresultat uppgår till 97,2 (44,8) mnkr, rensat från jämförelsestörande poster 77,5 (40,5) mnkr. Balanskravsresultatet exklusive jämförelsestörande poster uppgick till 4,2 procent av skatteintäkter och statsbidrag. Koncernens resultat 2015 blev 133,6 mnkr.

Kommunens taxefinansierade verksamheter, Vatten och avlopp (VA) samt Renhållning (RH), redovisas separat och ingår inte i kommunens resultat. Dessa verksamheter balanserar sina resultat inom verksamheten, för VA +1,7 mnkr och för RH -10,9 mnkr.

Årets budgetöverskott är 75,5 mnkr och sammanfattas i tabellen:

Årets budgetöverskott	
Nämnder	+5,7
Reavinster	+10,7
Skatter och utjämningsystem	-2,3
Finansnetto	+14,9
Strukturåtgärder	+7,8
Internränta	+13,8
Övriga centrala poster (inkl reserver)	+24,9
Summa	+75,5

Balanskravet klaras

Det lagstadgade balanskravet innebär att kommunens resultat ska vara minst ett nollresultat. Värmdö kommun lever med god marginal upp till lagens krav.

Finansiella mål uppnådda

Kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning innefattar finansiella mål, måluppfyllelsen 2015 är enligt följande:

- Årets resultat enligt resultaträkningen i förhållande till skatte-

intäkter, skatteutjämning och generella statsbidrag ska vara minst 2 procent exklusive engångsposter (ca 40 mnkr). Resultat uppgick till 4,2 procent, målet är således uppnått.

- Soliditeten ska öka. Soliditeten ökade med 0,6 procentenheter, målet är således uppnått.
- Nämndernas budgetavvikelse ska vara positiv eller 0 procent. Budgetavvikelsen uppgick + 0,3 procent, målet är således uppnått.
- Affärsdrivande verksamhet, avgiftsfinansieringsgraden ska över tid vara 100 procent, verksamhetens skuld till skattekollektivet får uppgå till 15 procent av omsättningen. Under kort tid tillåts skuldsättningen öka till 25 procent, det förutsätter dock att det finns en tydlig plan för återbetalning. Renhållningsverksamheten redovisar ett betydande underskott år 2015, men underskottet förutsätts täckas över tid. Skulden ligger över 15 procent men under 25 procent, år 2016 har renhållningstaxan höjts vilket talar för att skulden kommer att sjunka innevarande år.

Skatteintäkter

Prognoserna för skatteunderlagets tillväxt har varit ganska stabila under år 2015. Jämfört med kommunfullmäktiges budgetbeslut hösten 2014 steg förväntningarna något under året vilket ledde till att budgeten reviderades med +4,0 mnkr. Emellertid sänktes prognosen i slutet av året, vilket gjorde att utfallet i bokslut jämfört med den reviderade budgeten blev - 4,8 mnkr.

Under året infördes två nya generella bidrag, kompensation för höjd arbetsgivaravgift för unga och tillfällig kompensation för flyktingsituationen. Ersättningen för ungdomsarbetsgivaravgiften uppgick till 3,0 mnkr. I kompensationen för flyktingsituationen tilldelas Värmdö kommun 3,9 mnkr för 2015-2016, varav 0,3 mnkr tillgodogjorts 2015 års bokslut.

Skatteintäkterna ökade mer än nettokostnaderna

Intäkterna från skatter och utjämnings steg 2015 med 4,8 (2,9) procent. Det kan jämföras med att verksamhetens nettokostnader steg med 3,6 (5,9) procent. Detta bidrar till det förbättrade resultatet för kommunen.

Nämndernas överskott: +5,7 mnkr

Nämnderna redovisar ett överskott på +5,7 (-12,5) mnkr jämfört med budget. Det är en stark förbättring mot 2014.

Variationen är stor mellan nämnderna där vård- och omsorgsnämnden redovisar -40,2 mnkr och kommunstyrelsen +22,1, kultur- och fritidsnämnden +11,0 och utbildningsnämnden +10,5 mnkr.

Befolkningstillväxten fortsätter

Invånarantalet i Värmdö kommun fortsätter att växa och ökade under 2015 med 566 (757) personer till 41 107 (40 541) invånare.

Något högre investeringstakt

Investeringsutfallet på 294,5 (268,9) mnkr ligger knappt 10 procent över föregående års nivå.

Låneskulden uppgår till 1 583,0 mnkr, en ökning med 71,3 mnkr jämfört med 2014. Skuldsättningen är fortfarande hög och medför att en betydande del, ca 27,1 (35,9) mnkr, av kommunens skatteintäkter går till att betala räntor. Räntekostnaderna för de långfristiga lånen har minskat med ca 8,8 mnkr trots att låneskulden ökat jämfört med 2014. Detta beror på sänkta marknadsräntor samt omplacering av krediter med lägre marginaler. På några års sikt finns en betydande risk för högre räntor än dagens nivåer.

Soliditeten förbättrad

Kommunens soliditet 2015 har stärkts något jämfört med 2014 och uppgår till 27,4 (26,8) procent. Nyckeltalet ska dock jämföras med rikets genomsnitt som 2014 var 48 procent, avsevärt högre än Värmdös.

Foto: Bo Lind

Utblick framåt

Svensk ekonomi tillsammans med kommunernas skatteunderlag växer kraftigt. Tillväxten för både 2015 och 2016 väntas bli över 4,0 procent. Den främsta förklaringen är en tilltagande befolkningstillväxt beroende på asylinvandring och höga investeringsnivåer i offentlig sektor. Detta gör att sysselsättningen ökar och att arbetslösheten pressas ned mot 6,5 procent. Sysselsättningsökningen och växande pensionsinkomster gör att skatteunderlagstillväxten accelererar 2016.

SKL ser stora kostnadsökningar i kommunerna under 2015, på uppemot fem procent. Kostnaderna väntas öka kraftigt även under 2016. Det är en snabbare ökning än på mycket länge. Med anledning av stora investeringar ökar skulderna i kommunsektorn för andra året med över 10 procent, eller drygt 50 miljarder.

Det demografiska trycket i Värmdö har varit ganska måttligt

under några års tid. Detta har haft en återhållande effekt på kostnadsutvecklingen, vi kommer att se betydligt större volymökningar de närmaste åren. De demografiska behoven växlar upp jämfört med det historiska genomsnittet. Exempelvis kommer antalet gymnasieelever återigen att öka efter flera års minskning.

Under flera år har några nämnder i Värmdö kommun visat relativt kraftiga underskott jämfört med budget. Flera av dessa nämnder visar en bättre resultatutveckling med överskott under 2015. Det är väsentligt att denna positiva utveckling blir varaktig för att kommunen ska klara framtida kostnadsökningar som volymökningar och investeringsbehov kräver.

Försäljningen av minoritetsposten i Värmdö Bostäder AB inbringade till Kivab (moderbolaget) en köpeskilling om drygt 700 mnkr, vilket skapat utrymme för finansiering av framtida nyinvesteringar i bostadsbyggande.

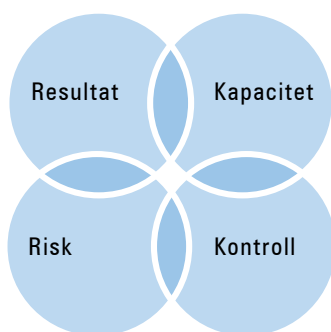
Följaktligen hade Kivab per 2015-12-31 en stor kassa. Under år 2016 kommer denna till största delen att utlånas till Värmdö kommun för att användas för att lösa in externa krediter och därmed begränsa koncernens skuldsättning för några år framåt. Kommunens externa låneskuld kommer att strax efter halvårsskiftet 2016 ha sänkts till ca 1 miljard kronor.

Värmdö har inom flera områden höga avgifter i jämförelse med andra kommuner. Denna bild bekräftas av en särskild utredning, gjord under 2015, av de mest betydelsefulla avgifterna. I budget 2016 togs steg mot en anpassning, några avgifter sänktes, mestadels frystes de på 2015 års nivå. Inför 2017 kan finnas anledning att överväga ytterligare anpassning.

Finansiell analys

Modell för finansiell analys

Den finansiella analysen grundar sig på den så kallade RK-modellen. Den utgår ifrån fyra finansiella aspekter;

Syftet är att identifiera finansiella möjligheter och problem samt att klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning. Varje perspektiv analyseras med hjälp av ett antal finansiella nyckeltal.

Resultat och kapacitet

Resultatperspektivet visar vilken balans som finns mellan löpande intäkter och kostnader under året och över tiden. Här analyseras och förklaras bland annat årets resultat och dess orsaker, balanskravsutredningen och investeringsutvecklingen. I kapacitetsperspektivet analyseras kommunens finansiella situation i ett längre perspektiv, exempelvis soliditetsutveckling och skuldsättning.

Positivt resultat 2015

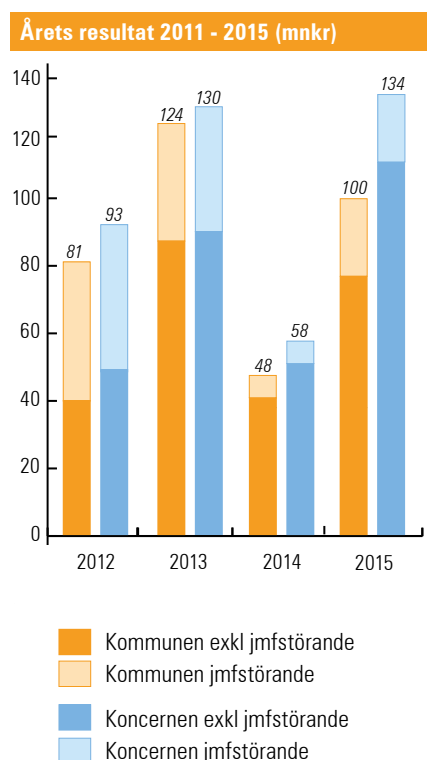
Kommunen (mnkr)	2013	2014	2015
Kommunen			
Årets resultat	124,2	47,6	100,1
Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster	84,4	40,5	77,5
Årets balanskravsresultat		44,8	97,2
Årets resultat*) i relation till skatteintäkter & utjämnings (%)	4,5	2,4	4,2

Koncernen (mnkr)	2013	2014	2015
Årets resultat	130,1	57,9	113,6

*) Balanskravsresultatet exkl jämförelsestörande poster.

Kommunen

Värmdö kommun uppvisar ett starkt resultat för 2015, trots att resultatet påverkats av flera jämförelsestörande poster.

Koncernen

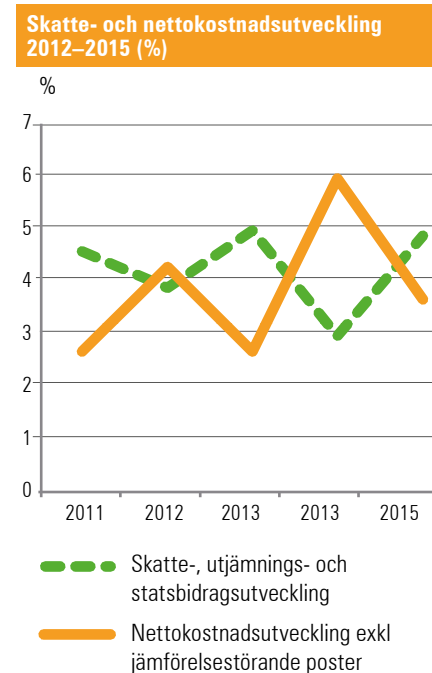
Sedan år 2013 finns en aktiebolagsrättslig koncern med Kommunhuset i Värmdö AB (helägt av kommunen), som i sin tur äger övriga dotterbolag. Koncernens resultat uppgick 2015 till +133,6 (57,9) mnkr, väsentligt bättre än 2014, även rensat för jämförelsestörande poster. Det förklaras i huvudsak av kommunens markanta resultatförbättring. Dotterbolagen redovisar resultat enligt följande: VärmdöBostäder AB +8,1 (4,6) mnkr, Gustavsbergsbadet 0,0 (-0,1) mnkr och Värmdö Hamnar AB +3,0 (1,9). Till bilden hör att kommunen under året tillfört Gustavsbergsbadet AB ett driftbidrag om 7,3 mnkr. Moderbolaget, Kommunhuset i Värmdö AB, som har sålt aktier i VärmdöBostäder AB, redovisar en vinst på 688,2 mnkr. Med rådande redovisningsprinciper påverkar rea-

vinsteffekten inte koncernens driftsresultat. Mer information om bolagskonstruktionen finns i avsnittet om koncernen Värmdö kommun.

Skatte- och nettokostnadsutveckling

En grundläggande orsak till det förbättrade resultatet 2015 exklusive jämförelsestörande poster är att ökningstakten för skatteintäkter och skatteutjämnings (4,8%) var högre än kommunens nettokostnadsutveckling (3,6%).

Lönekostnaderna, som utgör den i särklass största delen av kostnaderna, har stigit med ca 4,6 procent exklusive sociala avgifter. Inflationen har samtidigt varit 0,0 procent.

God ekonomisk hushållning – Balanskravet uppfyllt

Kommunallagen anger att "Kommuner och landsting ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet". Det innebär att varje generation ska bära kostnaderna för den kommunala service som konsumeras.

För Sveriges kommuner gäller balanskravet, vilket innebär att kommunernas intäkter varje enskilt år måste överstiga kostnaderna. Balans-

kravsutredningen visar att Värmdö har efterlevt balanskravet 2015 med god marginal.

Balanskravsutredning (mnkr)	
= Årets resultat enligt resultaträkningen	100 075
- reducering av samtliga realisationsvinster	-10 655
+ justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	
+ justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	
+ orealiserade förluster i värdepapper	
- justering för återföring av orealiserade förluster i värdepapper	
= Årets resultat efter balanskravsjusteringar	89 420
- reservering av medel till resultatutjämningsreserv	
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv	
+ återföring av reservering (AFA)	+ 7 819
= Årets balanskravsresultat	97 239

Kommunens ekonomiska resultat (sista raden på resultaträkningen) är utgångspunkten vid avstämningen av balanskravet. Resultatet korrigeras för realisationsvinster (försäljning av fastigheter) samt återföring av den reservering av återbetalda AFA-medel som används för strukturåtgärder inom utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden. Årets balanskravsresultat uppgår till +97,2 (44,8) mnkr.

Det finns en möjlighet för kommunerna att i balanskravsutredningen reservera delar av ett positivt ekonomiskt resultat i en resultatutjämningsreserv. Reserven kan senare användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Värmdö kommun har antagit riktlinjer för god ekonomisk hushållning, men valt att inte införa en resultatutjämningsreserv.

Driftkostnadsandelen sjönk

En viktig förutsättning för en sund ekonomi är att det råder balans mellan löpande kostnader och intäkter.

Detta kan mätas genom att se hur stor andel kommunens löpande nettokostnader tar i anspråk av skatteintäkter och statsbidrag. Det utrymme som finns kvar kan användas för amortering av långfristiga lån, finansiering av investeringar och/eller sparande.

Andel av skatteintäkter/statsbidrag/utjämnings (%)	2013	2014	2015
Verksamhetens kostnader och intäkter (netto)	89,1	92,1	90,5
Avskrivningar	4,5	4,2	4,5
Jämförelsestörande poster	-3,1	-0,4	-1,1
Finansnetto	3,0	1,6	1,2
Driftkostnadsandel	93,4	97,6	95,1

År 2015 uppgick driftkostnadsandelen till 95,1 procent, 2,5 procentenheter lägre än 2014.

Investeringarna högre än föregående år

Kommunen	2013	2014	2015
Investeringsvolym netto	190,3	268,9	294,5
Investeringsvolym/nettokostnad (%)	11,1	14,4	15,3
Avskrivningar/nettoinvesteringar (%)	44,2	30,6	30,8

Investeringarna i kommunen har ökat under 2015, mer om investeringar går att läsa i avsnittet *Sammanfattning av nämndernas och bolagens investeringar*.

Nyckeltalet avskrivningar i relation till nettoinvesteringar visar i vilken utsträckning kommunen ny- eller reinvesterar och om kommunen i längden riskerar kapitalförstöring. Nyckeltalet ligger i nivå med föregående år. Värmdö har under den senaste treårsperioden legat avsevärt under 100 procent vilket indikerar att kommunen har byggt upp tillgångar.

Koncernen	Investeringsvolym netto, (mnkr)		
	2013	2014	2015
Kommunen	190,3	268,9	294,5
Gustavsbergsbadet AB	8,3	0,1	0,5
VärmdöBostäder AB	21,5	27,6	9,0
Värmdö Hamnar AB	2,0	7,1	7,9
Stavnäs Vinterhamn AB	-	0,2	-
Gustavsbergs Porslinsmuseum AB	0	0,1	-
Summa koncernen	222,1	304,0	311,9

Koncernen

2015 uppgick bolagens investeringar till 311,9 mnkr, en liten ökning mot tidigare år beroende på högre investeringar för kommunen.

Självfinansieringsgraden av investeringar ökar

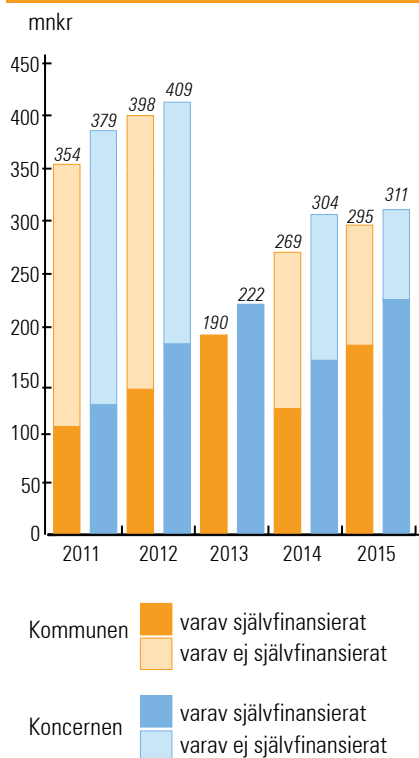
Självfinansieringsgraden visar i vilken grad nya investeringar finansieras med egna medel/årets driftintäkter. Ambitionen bör vara att genom egna tillförda medel så långt möjligt finansiera investeringar för att inte behöva låna externt. Tabellen visar att över hälften av kommunens investeringar har finansierats med driftresultatet, exkluderat VA-investeringar uppgår självfinansieringsgraden till 83,7 procent. VA-utbyggnaden svarar för ca 47,1 mnkr av investeringarna. Dessa ska finansieras av VA-kollektivet och inte inom ramen för kommunens skattefinansierade verksamhet.

Kommunen

Kommunen	2013	2014	2015
Driftresultat, exklusive avskrivningar och vinst från fastighetsförsäljning	196,0	126,6	180,3
Summa årets nettoinvesteringar (mnkr)	190,3	268,9	294,5
varav VA-verksamheten	60,1	62,6	79,2
Självfinansieringsgrad (%)	103,0	47,1	61,2
exklusive VA-verksamheten	150,6	61,4	83,7

Kommunkoncernen hade 2015 222,2 mnkr kvar av driftintäkter när den löpande verksamheten hade finansierats. Det kan jämföras med investeringar på 311 mnkr. Självfinansieringsgraden uppgick därmed till 71,4 procent.

Kommunens och koncernens nettoinvesteringar 2011-2015 (mnkr)

Soliditeten förbättrad

Soliditeten visar hur stor del av tillgångarna som har finansierats med egna medel och är ett mått på det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet. Soliditeten påverkas av resultatet och förändringen av tillgångar och skulder.

En hög soliditet indikerar ett gynnsamt utgångsläge och en låg soliditet visar motsatsen. Den årliga förändringen av soliditeten är ofta ett mer intressant mått på kommunens finansiella status. Kommunens investeringar och andelen av dessa som finansieras med egna medel påverkar soliditeten och förbättras om kommunen amorterar på låneskulden.

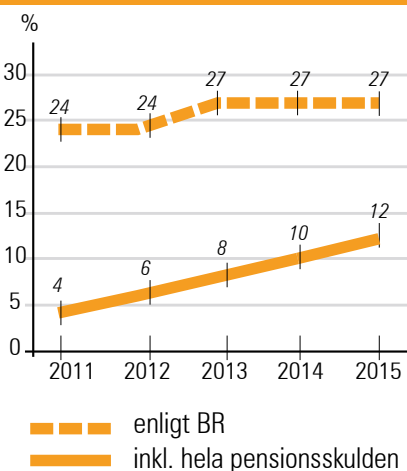
Kommunen (%)	2013	2014	2015
Soliditet enligt balansräkningen	26,8	26,8	27,4
Tillgångsförändring	3,6	5,5	8,8
Förändring av eget kapital	16,9	5,5	11,0
Soliditet inklusive hela pensionsskulden	9,5	10,1	12,4

Koncernen	2013	2014	2015
Soliditet enligt balansräkningen	24,9	25,1	36,2
Tillgångsförändring	1,9	4,6	25,1
Förändring av eget kapital	14,6	5,6	80,5
Soliditet inkl. hela pensionsskulden	10,0	11,4	25,2

Koncernbolagens soliditet (%)	2013	2014	2015
Gustavsbergbadet AB	18,1	18,8	22,1
VärmdöBostäder AB	18,9	20,9	22,0
Värmdö Hamnar AB	16,2	16,3	16,8
Stavnäs Vinterhamn AB	16,7	24,3	-
Gustavsbergs Porslinsmuseum AB	8,5	9,5	-

Kommunen

Kommunens soliditet 2011-2015 (%)

Kommunens soliditet uppgick 2015 till 27,4 procent, vilket är en förbättring mot tidigare år. Kommunens eget kapital har ökat med 100,1

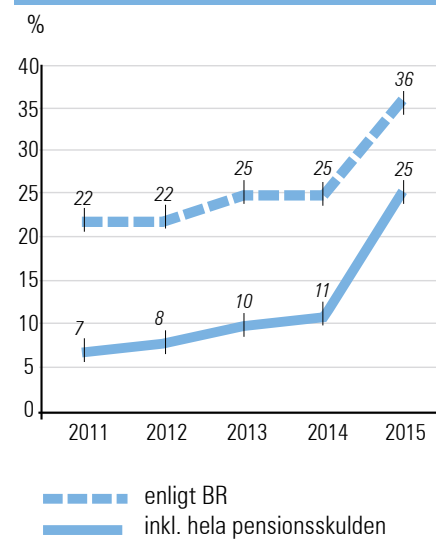
mnkr medan tillgångarna har ökat med 296,0 mnkr.

Värmdö kommuns soliditet är dock fortfarande betydligt lägre än rikets genomsnitt som 2015 var 47,7 procent. Det beror i första hand på att investeringarna i verksamhetens fastigheter under lång tid huvudsakligen finansierats med lån.

Pensionsförpliktelser intjänade före 1998 redovisas, i enlighet med gällande rekommendationer, inte som skuld i balansräkningen. De rubriceras i stället som en ansvarsförbindelse och påverkar därmed inte formellt soliditeten. Åtagandet är ändå en realitet och kommer att utfalla i pensionsutbetalningar i framtiden. Om ansvarsförbindelsen tas med i beräkningen blir kommunens soliditet 12,4 procent.

Koncernen

Koncernens soliditet 2011-2015 (%)

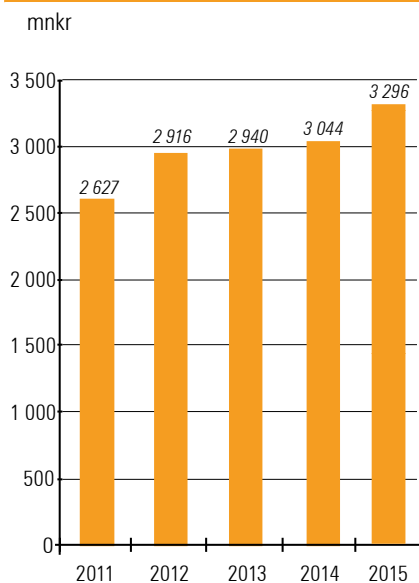
Koncernens soliditet har stigit kraftigt efter försäljningen av aktier i VärmdöBostäder AB och uppgår till 36,2 procent. Omräknad med samtliga pensionsåtaganden beaktade var den 25,2 procent.

Låneskulden ökade 2015

Kommunen

Kommunens totala skulder ökade under året till 3 296 mnkr. Av detta avser 1 583,0 mnkr skulder till kreditinstitut, även det en ökning, med 71,3 mnkr. Avsättningarna för pensioner, intjänade från och med 1998, som också är en form av skuldsättning, ökade med 15,8 mnkr till 218,7 mnkr. I diagrammet nedan ingår även ansvarsförbindelsens pensioner och då blir skulden väsentligt högre, totalt 3 295,6 mnkr, vilket är en ökning med ca 250 mnkr jämfört med 2014.

Kommunens låneskuld inkl hela pensionsskulden 2011-2015 (mnkr)

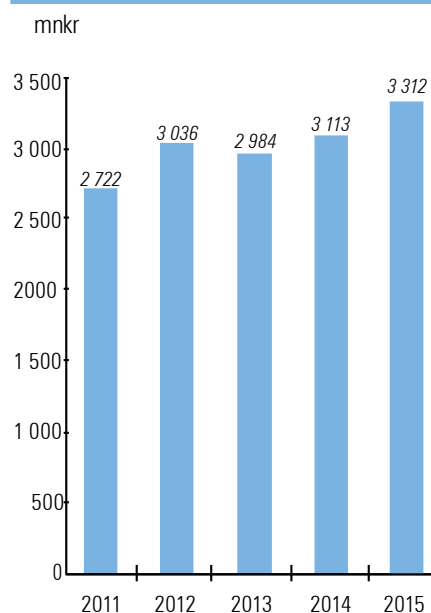

Koncernen

Den något höjda investeringstakten jämfört med 2014 avspeglar sig även i koncernens skuldsättning. Den totala skulden ökade under året med 203,0 mnkr till 3 312,3 mnkr, varav långfristiga skulder och avsättningar utgjorde 2 831,8 mnkr, övriga skulder var kortfristiga.

Av koncernens långfristiga lån vid årsskiftet återfanns 587,5 mnkr i VärmdöBostäder AB vilket är en minskning med 9,5 mnkr. Därutöver har Gustavsbergbadet AB och Värmdö Hamnar AB krediter från Värmdö kommun.

Koncernen Värmdö kommun skuldsättning 2011-2015 (mnkr)

Kommunens intäkter

Andel av totala intäkter (%)	2013	2014	2015
Verksamhetens intäkter	23,9	24,8	25,0
Jämförelsestörande poster	2,3	0,3	0,8
Skatteintäkter	67,2	68,0	67,9
Statliga bidrag och utjämningsystem	6,3	6,7	6,1
Finansiella intäkter	0,3	0,3	0,2
	100,0	100,0	100,0

Kommunens klart största intäktskälla är skatteintäkterna, som år 2015 uppgick till 1 860,8 mnkr eller 67,9 procent av de totala intäkterna. En krona på skatten motsvarar knappt 100 mnkr. Verksamhetens övriga intäkter, bl a avgifter och ersättningar för olika utförda tjänster, uppgick år 2015 till 686,4 mnkr eller 25,0 procent av kommunens sammanlagda intäkter.

Kommunalskatten är oförändrad

Kommunalskatt (%)	2013	2014	2015
Värmdö	32,18	32,01	32,01
Kommun	20,08	19,91	19,91
Landsting	12,10	12,10	12,10
Stockholm	30,39	30,37	30,51
Kommunerna i länet	18,29	18,27	18,43
Landsting	12,10	12,10	12,10
Riket	31,73	31,86	31,99
Kommunerna i riket	20,62	20,65	20,70
Landsting	11,11	11,20	11,29

Kommunalskatten i Värmdö var oförändrad 2015 jämfört med 2014. Fyra av länets 26 kommuner hade under året högre kommunalskatt än Värmdö. Skillnaden mot länsgenomsnittet minskade, beroende på skattehöjningar i andra kommuner. I landet förbättrades Värmdös ranking från plats 77 till plats 67 (enligt principen låg kommunalskatt ger hög ranking).

Ser man däremot till den totala utdebiteringen, inklusive landstingskatt, låg Värmdö låg 2015 2 öre över rikets genomsnitt. Möjligheterna att lösa framtida ekonomiska problem genom skattehöjningar är mot denna bakgrund ytterst begränsade. Kommunfullmäktige har för 2016 beslutat om en skattesats om 19,88, inkluderad en skatteväxling med landstinget på 2 öre, därmed en real skattesänkning med 5 öre.

Risk – kontroll

Riskperspektivet analyserar de finansiella risker som kommunen kan utsättas för och som kan påverka resultat och kapacitet på kort och lång sikt. Här analyseras kassalikviditet, borgensåtaganden samt pensions-skuld.

I kontrollperspektivet redovisas hur finansiella målsättningar och planer följs, här analyseras exempelvis budgetföljsamheten.

God ekonomisk hushållning gör att kommunen i kort och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella

Foto: Bo Lind

problem. Kommunen bör ha en sådan kortsiktig betalningsberedskap att den kan betala löpande utgifter utan besvär.

Likviditet

Likviditeten är för närvarande inte någon nyckelfråga i den kommunala sektorn. Kommunerna har normalt sett inte några svårigheter att skaffa rörelsekapital. Det kan ändå vara motiverat att mäta kassalikviditeten, som är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. Vid ett värde på 100 procent täcks de kortfristiga skulderna av likvida medel och kortfristiga fordringar.

Kommunen	2013	2014	2015
Kassalikviditet (%)	84,2	72,3	95,1
Rörelsekapital (mnkr)	17,6	-9,1	84,8

Kommunen har förbättrat sin kassalikviditet väsentligt sedan 2013 och 2014. Som regulator avseende likviditeten har kommunen och de kommunägda bolagen ett gemensamt koncernkonto, till vilken kopplats en checkräkningskredit.

I de kortfristiga skulderna ingår poster som endast delvis blir föremål för utbetalning inom den närmaste tiden. Det gäller t ex semesterlöneskulden på 47,1 mnkr.

Koncernen	2013	2014	2015
Kassalikviditet (%)	86,3	77,5	243,0
Rörelsekapital (mnkr)	58,9	43,0	839,6

För koncernen har rörelsekapitalet och kassalikviditeten påverkats starkt av försäljningen av aktier i VärmdöBostäder AB, det finns beskrivet under Koncern Värmdö kommun.

Finansiella nettotillgångar

Likviditeten bör ses ihop med skuldsidan. Exempelvis innebär en förbättrad likviditet i kombination med sänkt skuldsättning att kommunens finansiella handlingskraft stärks. Ett mått som beskriver detta förhållande är finansiella nettotillgångar (=skillnaden mellan finansiella tillgångar och skulder).

Vid årsskiftet översteg skulderna omsättnings- och finansiella anläggningstillgångar med knappt 1,7 miljarder kr. Det är en avspeglning av att stora delar av kommunens investeringar under lång tid lånefinansierats.

Ränterisker

Kommunens låneskuld, 1 583,0 mnkr (en ökning under året med 71 mnkr) är fördelad på fyra olika låneinstitut. Lån på totalt 947 mnkr (ca 60 procent av den totala upplåningen) är placerade hos Kommuninvest. Koncernens låneskuld uppgick vid årsskiftet till 2 171,4 mnkr.

Snitträntan under 2015 har varit 1,75 procent, en minskning med 0,75 procentenheter jämfört med 2014.

Reporäntan, som för de flesta lån utgör basen för kommunens räntekostnad, sänktes under året från 0,0 procent till -0,35 procent. Detta har bidragit till lägre finansiella kostnader för kommunen.

Räntekostnaderna på kommunens långfristiga lån uppgick till 27,1 (35,9) mnkr. Koncernens totala räntekostnader uppgick till 40,9 (51,7) mnkr, också det en minskning.

En ränteuppgång på en procent motsvarar på sikt en resultatpåverkan för kommunen på 16 mnkr (koncernen på ca 22 mnkr). Utifrån fastställd finanspolicy, med bl a riktlinjer för fördelning av lån med olika räntebindningstider, används derivatinstrument, ränteswappar, i syfte att begränsa riskerna. Därmed begränsas också effekten av en räntehöjning, den blir således under något år väsentligt lägre än de teoretiska 16 mnkr.

Finansiella nettotillgångar (mnkr)	2013	2014	2015
Kommunen			
Omsättnings- och finansiella anläggningstillgångar	704,2	692,5	784,6
Kort- och långfristiga skulder	2 163,3	2 272,6	2 452,7
Finansiella nettotillgångar	-1 459,1	-1 580,1	-1 668,1

Koncernen	2013	2014	2015
Omsättnings- och finansiella anläggningstillgångar	563,6	539,5	1 383,9
Kort- och långfristiga skulder	2 797,5	2 906,4	3 093,6
Finansiella nettotillgångar	-2 233,9	-2 366,9	-1 709,7

Borgensåtaganden

Kommunens borgensåtaganden avser till allra största delen dotterbolaget VärmdöBostäder AB. Genom borgen begränsas upplåningskostnaderna genom att dyrare upplåning mot pantbrev undviks.

Borgensåtagandde (mnkr)	2013	2014	2015
Kommunala företag			
Värmdö Bostäder AB	390,8	422,4	421,4
Övriga			
Förlustansvar för egna hem	0,8	0,6	0,5
Övriga borgensåtaganden	33,6	31,9	31,9
Solidarisk borgen	0,0	0,0	0,0
Summa	425,2	454,9	453,8

Kommunens samlade borgensåtaganden ligger i nivå med föregående år.

VärmdöBostäder AB uppvisar en stabil ekonomisk utveckling och därvidlag är kommunens ekonomiska risk på kort sikt måttlig. Bolaget betalar en särskild borgensavgift till kommunen i relation till kommunens borgensåtaganden.

Kommunens övriga åtaganden avser till övervägande del borgen till föreningar och föreningsägda bolag. Åtaganden avser Ekvallen Värmdö AB, Gestio Ingarö AB, Möja idrottsförening, Gustavsbergs Tennisklubb samt Gustavsbergs Ryttarsällskap

AB. Kommunens resterande förlustansvar för statliga bostadslån avseende småhus är numera marginellt.

Kommunen ingick 2010 en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga och framtida förpliktelser. Samtliga 280 kommuner som är medlemmar har ingått likalydande borgensförbindelser. För 2015 överstiger dock kommunens andel av Kommuninvests totala tillgångar andelen av de totala förpliktelserna, därför ses den finansiella effekten av den solidariska borgen som 0.

Pensionsåtagande inklusive särskild löneskatt

Kommunens sammanlagda pensionsåtagande avseende avtalspension uppgick vid årsskiftet till 821,9 mnkr, det är i stort sett oförändrat jämfört med föregående år. Däremot ökar utbetalningarna av pensioner relativt snabbt, år 2015 utbetalades 31,0 mnkr inklusive löneskatt.

Pensionsåtagandet för tiden före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse inom linjen i balansräkningen. Det uppgick 2015 till 552,9 mnkr, därmed ligger 66,0 procent av kommunens pensionsåtaganden utanför balansräkningen. Dock minskar numera ansvarsförbindelsen från år till år.

Sedan 1998 belastar kostnaderna för pensioner kommunens resultat det år pensionerna faktiskt intjänas. Nuvarande avtal innehåller dels en

Foto: Bo Lind

Pensions- åtaganden (mkr)	2013	2014	2015
Individuell del, placeras av anställda	49,2	49,8	50,3
Långfristig pensions- avsättning	184,8	202,9	218,7
Pensioner äldre än 1998 (ansvars- förbindelse)	591,9	568,9	552,9
Totalt pensions- åtagande	825,9	821,6	821,9

avgiftsbestämd, individuell del, vars placering arbetstagaren själv råder över, dels en förmånsbestämd del för inkomster över 7,5 inkomstbasbelopp. Detta åtagande ackumuleras successivt som en avsättning i kommunens balansräkning och ”återlånas” i kommunens verksamhet. Kostnaderna för den förmånsbestämda pensionen stiger relativt snabbt och avsättningen uppgår nu totalt till 218,7 mkr.

Ett nytt, helt avgiftsbestämt pensionsavtal gäller från 2014. Detta avtal gäller dock bara för arbetstagare som är födda från och med 1986, vilket innebär att det kommer att ha en i det närmaste försumbar effekt på kommunens ekonomi de närmaste åren.

Budgetföljsamhet och prognossäkerhet

Resultatet på 100,1 mnkr är 75,5 mnkr bättre än budgeterade 24,6. Nämndernas budgetöverskott uppgår till 5,7 (-12,5) mnkr, vilket motsvarar 0,3 procent av nettobudgetomslutningen. Även finansförvaltningen gör ett bättre resultat än föregående år.

Nämndernas budgetföljsamhet visar stor spridning. Mera om detta finns att läsa i avsnittet *Sammanfattning av nämndernas och bolagens utfall*.

En god prognossäkerhet ger förutsättningar för att kunna göra relevanta korrigeringar i ekonomin. Det är naturligtvis särskilt viktigt när marginalerna är små.

Årets utfall för nämnderna är bättre än BUP 3. Framför allt är det socialnämnden som förbättrat sitt resultat sedan BUP 3, på grund av ej prognostiserade intäkter från migrationsverket.

Känslighetsanalys

Värmdö kommun påverkas av en mängd olika ekonomiska händelser, en del av dessa ligger utanför kommunens kontroll. Känslighetsanalysen visar hur olika förändringar påverkar kommunens kostnader och intäkter.

Tabellen indikerar att förutsättningarna för kommunens ekonomi snabbt kan förändras, att små förändringar kan innebära stora belopp. Tabellen illustrerar ganska väl kommunens behov av att ha en finansiell beredskap för oförutsedda händelser.

Budgetföljsamhet och prognossäkerhet (mnkr)	2013	2014	2015
Årets resultat	124,2	47,6	100,1
Budgetavvikelse i årets resultat	70,0	25,2	75,5
varav nämnderna	-11,3	-12,5	5,7
varav finans-förvaltningen	81,3	37,7	69,7

Driftredovisning (mnkr)	Utfall	Budget	Avvikelse
Kommunfullmäktige	-6,6	-6,6	0,1
Överförmyndarnämnd	-2,5	-2,2	-0,3
Kommunstyrelse	-125,4	-147,5	22,1
Utbildningsnämnd	-1 048,8	-1 059,3	10,5
Kultur- och fritidsnämnd	-101,6	-112,6	11,0
Socialnämnd	-159,2	-156,9	-2,2
Vård- och omsorgsnämnd	-425,3	-385,1	-40,2
Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnd	-3,0	-7,8	4,7
Näringslivsnämnd	-33,2	-31,7	-1,5
Teknisk nämnd (skattefinansierad)	-19,8	-21,3	1,5
Summa nämnder/styrelser	-1 925,4	-1931,1	5,7
Finansförvaltningen	2 025,5	-1955,1	69,7
Totalt	100,1	24,6	75,5

Händelseförändring (mnkr)	Kostnad/Intäkt
Ränteförändring med 1 % på sikt för koncernen	+ / - 22
Löneförändring med 1 %	+ / - 13
Förändrad utdebitering med 1 kr	+ / - 100
Skatteunderlagsutveckling med 1 %	+ / - 18
Bruttokostnadsförändring med 1 %	+ / - 26
Antalet anställda förändras med 10 heltidstjänster	+ / - 5

Sammanfattning av nämndernas och bolagens ekonomiska utfall

Foto: Värmdö kommun

Nämndernas samlade budgetavvikelse

I detta avsnitt kommenteras endast några faktorer av övergripande karaktär och större avvikelser, nämndernas ekonomiska utfall analyseras närmare i respektive nämndavsnitt. Resultaten för den taxefinansierade verksamheten (vatten och avlopp samt renhållning) balanseras inom verksamheterna och påverkar inte kommunens driftresultat.

Nämndernas samlade nettoöverskott mot budgeten uppgår till 5,7 (-12,5) mnkr. En majoritet av nämnderna uppvisar positiva budgetavvikelser.

Kommunstyrelsens budgetöverskott beror framför allt på oförbrukade

Tkr	Nettobudget	Utfall	Budgetavvikelse
Kommunfullmäktige m fl	-6 637	-6 565	72
Överförmyndarnämnd	-2 192	-2 537	-345
Kommunstyrelse	-147 510	-125 402	22 109
Utbildningsnämnd	-1 059 310	-1 048 790	10 520
Kultur- och fritidsnämnd	-112 639	-101 615	11 024
Socialnämnd	-156 906	-159 174	-2 269
Vård- och omsorgsnämnd	-385 161	-425 355	-40 193
Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnd	-7 776	-3 020	4 756
Näringslivsnämnd	-31 690	-33 150	-1 460
Teknisk nämnd (skattefinansierad)	-21 328	-19 809	1 519
Summa nämnder	-1 931 149	-1 925 416	5 733
<i>Renhållning (taxefinansierad.)</i>	<i>-7 039</i>	<i>-10 848</i>	<i>-3 809</i>
<i>VA (taxefinansierad.)</i>	<i>-5 322</i>	<i>1 711</i>	<i>7 033</i>

projektmedel, dessa avser främst medel för högskolesatsning, e-handel, e-arkiv, medfinansiering av bredbandssatsningar samt medel för genomförande av besökscentrum i Ekobacken. I allmänhet handlar det om att projekten tar flera år att genomföra, således förutsätts att kvarstående projektmedel i huvudsak överförs till år 2016.

Utbildningsnämndens finansieringsdel visar sammanlagt ett överskott om 13,0 mnkr, vilket förklaras huvudsakligen av volymavvikelser, att utfallet för antal barn/elever avviker mot budgeterat antal. Verksamheter i egen regi redovisar ett underskott på -4,4 mnkr. I stort sett alla verksamheter med underskott har haft för höga personalkostnader i förhållande till intäkter.

Kultur- och fritidsnämndens överskott beror främst på senarelagda investeringar och projekt inom idrotts- och fritidsverksamheten, exempelvis det nya kulturhuset i Gustavsbergs hamn.

Vård- och omsorgsnämndens underskott är fördelat mellan både finansiering och utförare i egen regi. Den främsta orsaken till underskotten för verksamheter i egen regi är högre personalkostnader. Funktionshinderns underskott beror på fler och dyrare externa placeringar. För äldre beror avvikelserna på högre kostnader för särskilt boende. Åtgärder för budget i balans påbörjades sommaren 2015 då placeringar sågs över, beslut omprövades och möjlighet erbjöds för brukare att flytta "hem" från externa placeringar.

Socialnämnden redovisar ett underskott beroende på höga kostnader för insatser inom socialtjänstlagen och LSS-lagstiftning. För institutionsplaceringar för barn och ungdomar är kostnaderna för externa boenden fortsatt höga och antalet ungdomar med beroendeproblematik och psykisk ohälsa har ökat. För akutboenden och skyddade boenden för våldsutsatta har behoven ökat. Inom socialpsykiatri- och beroendegrup-

Bolagens nettoresultat (tkr)	2014	2015
Koncernen	9 828	13 716
Kommunhuset i Värmdö AB	-3	688 224
VärmdöBostäder AB	4 620	8 099
Värmdö Hamnar AB	1 896	3 010
Stavsnäs Vinterhamn AB	262	-
Gustavsbergsbadet AB	-124	1
Gustavsbergs Porslinsmuseum AB	11	29

pen har skett fler placeringar än budgeterat, placeringstiden på externa stödboenden har blivit längre.

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden redovisar ett överskott, vilket främst hänförs till ett antal omfattande byggärenden samt högre produktion inom miljö- och hälsoskyddsområdet som genererats i samband med inventering av ett antal avlopp enligt kommunfullmäktiges mål att alla fastigheter i Värmdö kommun ska ha godkända avlopp vid utgången av 2020.

Tekniska nämndens skattefinansierade verksamhet är överlag i balans med budget, då avvikelserna är av engångskaraktär eller oförutsägbara.

VA-verksamheten visar ett överskott, vilket beror på lägre kapitalkostnader med anledning av brist på lagakraftvunna detaljplaner. Renhållningsverksamheten redovisar ett underskott, utifrån en obalans mellan taxeuttag och verksamhetskostnader.

Kommunens OH-kostnader har fördelats genom OH-påslag. Ett påslag avseende service från centrala funktioner har debiterats alla verksamheter med 1,8 procent förutom resultatenheter där påslaget varit 1,7 procent. Resultatenheter har dessutom interndeberats ett OH-påslag om 1,2 procent för finansiering av ledning, administration och service till respektive sektor.

Bolagens nettoresultat

Det sammanlagda resultatet för bolagen och bolagskoncernen exklusive försäljning av aktier i VärmdöBostäder AB har förbättrats väsentligt jämfört med tidigare år. Bostadsbolagets förbättrade resultat beror i huvudsak på högre hyresintäkter och att kostnader har varit lägre än budget, beroende på lägre kapital- och finansiella kostnader. Den goda resultatutvecklingen möjliggör en fortsatt hög ambition för underhållsåtgärder i beståndet. Gustavsbergsbadets redovisar i det närmaste +/- 0, vilket är 2,5 mnkr bättre än budget, beroende på högre intäkter med ökat antal besök. Stavsnäs Vinterhamn AB har under året absorberats in i moderbolaget Värmdö Hamnar AB genom en fusion.

Sammanfattning av nämndernas och bolagens investeringar

Investeringar – kommun-koncernen

Kommunkoncernens investeringsvolym uppgick till 312,0 (304,0) mnkr. Kommunen stod för 294,5 (268,9) mnkr vilket är en ökning jämfört 2014. 82,0 (79,5) mnkr av årets investeringar avser kommunens taxefinansierade verksamhet, varav det mesta hänförs till utbyggnad av vatten och avlopp. Bolagens samlade investeringar har minskat till 17,5 (35,0) mnkr. Investeringarnas självfinansieringsgrad uppgår till 62,2 (47,1) procent.

Tkr	Utfall	Budget	Budget inklusive överföringar	Budget-avvikelse
Kommunfullmäktige	-	-	-	-
Överförmyndarnämnd	-	-	-	-
Kommunstyrelse	96 911	103 190	345 375	248 464
Utbildningsnämnd	5 025	-	-	-5 025
Kultur- och fritidsnämnd	1 972	3 000	15 953	13 981
Socialnämnd	-	-	-	-
Vård- och omsorgsnämnd	1 599	820	1 736	137
Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnd	-	-	-	-
Näringslivsnämnd	-	-	-	-
Teknisk nämnd (skattefinansierad)	107 032	192 300	330 278	223 246
Teknisk nämnd (taxefinansierad)	81 989	102 828	246 991	165 002
Summa	294 528	402 138	940 333	645 805

Nämndernas investeringar

Budgettekniken innebär att enskilda projekt budgeteras i sin helhet det år investeringen ska påbörjas, oberoende av om investeringen pågår under flera år. Det är en viktig förklaring till att 645,8 mnkr kvarstår oförbrukade vid årets slut. Om investeringen pågår under flera år förväntas överskottet överföras till kommande år.

Av årets utfall på 294,5 är 44,3 mnkr hänfödda till avslutade investeringar och 52,4 till direktinvesteringar. Budgetöverskottet för avslutade investeringar uppgår till +3,8 mnkr och för direktinvesteringar till +5,3 mnkr.

Kommunstyrelsens investeringar under 2015 uppgår till 96,9 mnkr, en stor del av det består av köp av mark eller fastigheter. Förskolan Fabriksstaden är markanvisad och kommer att byggas under 2016, den kommer drivas av en extern entreprenör. Ombyggnad av Gustavsbergs allé och Idrottsvägen har färdigställts och utveckling av Brunns centrum med anläggning av torg, parkering och lokalgata har nått granskningsskede. Infartsparkering Näsuddsvägen kombinerad med besöksparkering till idrottsplats och spontanidrottsfält samt dagvattendamm ska uppföras, dessutom byggs en återvinnings-

station i anslutning till infartsparkeringen. För Porslinsfabriken – ett kulturhus har förprojektering, arbete med programhandling fortsatt under 2015.

Verksamheter i egen regi under utbildningsnämnden och vård- och omsorgsnämnden har främst investerat i inventarier.

Kultur- och fritidsnämnden har investerat i konst och offentlig utsmyckning, inventarier i sporthallar och gymnastiksalar samt övriga fritidsinvesteringar. Under året har Gustavsbergs sporthall fått en ny resultatavla, entrén vid Farstaborgs idrottsplats har rustats upp, idrottsbyggnader har utrustats med skyltar och Ingarö IP har fått nya mål. Det tre kilometer långa motionsspåret på Ingarö, med Brunns skola som utgångspunkt, stod klart 2014. Arbetet med att anlägga belysning av spåret inleddes under 2015 och avslutas 2016.

Tekniska nämnden renoverar Farstavikens skola, vilket innebär att antalet platser i mellan- och högstadiet kommer utökas till ungefär 700 platser. Renoveringen sker etappvis och beräknas vara slutförd höstterminen 2017. Investering i fyra nya reservkrafter, tre för äldreboenden och en för Skogsbo är under uppförande. Ett arbete med att utveckla de offentliga

miljöerna längs kommunens parkvägar och utbyte av ljuskällor i belysningsarmaturer till LED-belysning längs kommunala vägar pågår. Andra skattefinansierade investeringar kan nämnas energiåtgärder, reinvesteringar i fastigheter samt utbyggnad av gång- och cykelvägar.

Den taxefinansierade verksamheten har investerat i Kretsloppscentralen i Kil samt utbyggnad av VA-ledningar inom områdena centrala Gustavsberg, Stavsnäs by, Brunnsvägen samt Torshällsvägen, Hemmesta.

Bolagens investeringar

VärmdöBostäder ABs investeringar har legat på en förhållandevis låg nivå. Investeringar och större ombyggnader har skett till ett värde av 9,0 mnkr. Nyproduktionen har omfattat endast 1,5 mnkr avseende investeringar i anslutning till bostäderna i Mörtånäs med inflyttning under 2014. Gustavsbergsbadet AB och Värmdö Hamnar AB har haft mindre investeringar främst i inventarier och ombyggnation av verksamhetslokaler.

Värmdö kommuns medarbetare 2015

Kommunens medarbetare är vår största och viktigaste resurs. I tjänsteintensiva verksamheter har medarbetarnas engagemang, kunskap, förhållningssätt och attityd en avgörande betydelse för vilken kvalitet och kundnöjdhet som organisationen lyckas leverera. Precis som alla andra resurser ska även medarbetarresursen användas hållbart och med effektivitet, och precis som andra resurser kräver den noggrann planering för en positiv utveckling och tillväxt.

Foto: Bo Lind

Den enskilt viktigaste faktorn för att uppnå en effektiv verksamhet genom ett starkt medarbetarengagemang, en attraktivitet som arbetsgivare och en god arbetsmiljö är ett gott ledarskap. Därför satsar kommunen mycket på ledarutveckling.

Personalomsättningen i Värmdö kommun har ökat under 2015 vilket till stor del kan förklaras av en stark påverkan av marknadskrafterna för vissa yrkeskategorier, bl a socialsekreterare.

Den medarbetarenkät som genomförts under 2015 visar dock en ökning i medarbetartillfredsställningen och på ett fortsatt starkt medarbetarengagemang.

Utvecklingsinsatser 2015

Ledarutveckling i Värmdö kommun

Kommunens chefer är nyckelpersoner både för att stärka medarbetarresursen och för att Värmdö kommun ska

nå sina mål och utvecklas i enlighet med visionen – Skärgårdens mötesplats. Därför satsar kommunen på cheferna genom en rad olika kompetensutvecklingsinsatser.

Inom ramen för *ledarakademin* har vi genomfört våra årliga utbildningar inom arbetsmiljö, arbetsrätt, samverkan, lönebildning samt rekrytering. Under våren genomförde personalavdelningen en kundundersökning där bl a upplevelsen av våra interna utbildningar följdes upp. Enkäten visar att cheferna är nöjda med innehållet samt upplägget för våra utbildningar. Som ett resultat av enkätundersökningen kommer vi att under nästa år förändra upplägget för utbildningen i arbetsrätt samt se över möjligheten till e-learning inom ramen för ledarakademin.

Under året har vi genomfört två av våra nya utvecklingsinsatser för chefer, *"Klart ledarskap"* för erfarna ledare samt *"Utvecklingsprogram*

för nya chefer". Satsningen för nya chefer genomfördes i samarbete med kommunerna Ekerö, Norrtälje och Österåker. Programmet har initierats av Värmdö kommun och är en kommunöverskridande satsning på ledarutveckling där mentorskap och erfarenhetsutbyte mellan kommunerna utgör en viktig del.

Vid tre tillfällen under året har kommundirektören samlat kommunens chefer till *chefs dagar* för att diskutera gemensamma frågor för samsyn, gemenskap och utveckling i riktning mot *Ett Värmdö*.

Samverkan

I början av året inriktades arbetet på att bilda den centrala samverkansgruppen, Cesam, som hade sitt första sammanträde i februari 2015. Då fattades beslut om införandet av samverkansgrupper på övriga nivåer i organisationen och de fackliga organisationerna ombads utse repre-

sentanter till respektive samverkansgrupp. Därefter har arbetet inriktats på att få igång samverkansgrupper i verksamheterna. Inom vissa enheter har det varit svårt att få till en fungerande samverkansgrupp då det saknats arbetsplatsombud. Ett projektarbete har i slutet på året initierats i samarbete med de fackliga organisationerna för att följa upp och identifiera utvecklingsområden i samverkansarbetet. Arbetet kommer att fortsätta under 2016 då en handlingsplan kommer att utformas som blir grund för ett fortsatt utvecklingsarbete.

Engagerade medarbetare – Medarbetarenkäten

Den medarbetarenkät som genomfördes under året syftar till att kartlägga den psykosociala arbetsmiljön för att kunna vidta förbättringsåtgärder. Resultatet visar att förtroendet för närmaste chef har ökat sedan föregående mätning. Området som visar störst förbättring sen förra mätningen är medarbetarsamtalet. Här uppger medarbetarna att man formulerar och följer upp individuella mål och att man får återkoppling på sitt arbete. Det område som de flesta anser behöver förbättras är förståelsen för och hur väl man känner till de övergripande målen såväl för sin sektor som de kommunövergripande.

Medarbetarengagemanget uttrycks i ett hållbart medarbetarindex, vilket används av de flera av Sveriges kommuner och därmed möjliggör jämförbarhet. Indexet mäter medarbetarnas uppfattning om engagemang, ledarskap och styrning. Värmdös resultat uppgår till 81 i år mot föregående mätning då vi hade 80. Värmdö kommun ligger därmed över rikssnittet som är 78.

Arbetsmiljö och hälsa

Värmdö kommun fortsätter att satsa på hälsofrämjande arbete inom arbetsmiljö, hälsa och rehabilitering. 2015 höjdes beloppet för friskvårdsbidraget från 1000 kr till 2000 kr.

Totalt utbetalades drygt 2,2 miljoner i friskvårdsbidrag under 2015. Nyttjandegraden ökade med 321 medarbetare till 1 201 st.

Arbets-skador och tillbud

Under 2015 rapporterades 161 arbets-skador jämfört med 2014 då det rapporterades 126 skador. Den flesta skador har uppstått i arbetet med brukare/klienter/elever och det är där som ökningen från föregående år har skett. Rapportörerna uppger att det handlar om brukarens/klientens/elevens problematik/handikapp eller att man har blivit fysiskt överbelastad vid förflyttning eller gjort ett lyft eller en ansträngande rörelse i samband med arbetet med brukare/klient/elev.

Det rapporterades 207 tillbud under 2015 mot 111 stycken under 2014. Ett tillbud beskrivs som en händelse som inte har orsakat skador men kunde ha gjort det om en person befunnit sig mitt i händelsen eller om situationen inte hade avstyrts. De rapporterade tillbuden har uppkommit i arbetet med brukare/klient/elev och den främsta orsaken rapporteras ha samband med den problematik/handikapp som finns hos individen. Andra orsaker uppges också vara tekniska så som dålig ventilation, material- och interiörfel i lokaler. Hos någon brukare/klienter

saknas tekniska hjälpmedel som orsakar svårigheter vid förflyttningar.

Under året har chefer och skyddsombud erbjudits en utbildning om arbetsskador och tillbud som ger kunskaper om de krav som ställs på arbetsgivaren samt hur vi internt hanterar de rapporterade incidenterna. Utbildning kommer att erbjudas kontinuerligt varje år för att säkerställa en korrekt hantering.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har ökat i Värmdö kommun under året. Trenden är densamma som i övriga landet och Värmdö kommunen arbetar systematiskt på att vända trenden. Den totala sjukfrånvaron uppgår år 2015 till 8,5 procent vilket är en ökning med 0,5 procentenhet från föregående år. Den största ökningen har skett för långtidssjukfrånvaro, d v s sjukfrånvaro under sammanhängande tid av minst 60 dagar, från 4,2 procent 2014 till 4,6 procent 2015. Korttids-sjukfrånvaron har ökat marginellt med 0,1 procentenhet från 3,8 procent 2014 till 3,9 procent 2015. En ökning kan också ses i kvinnors sjukfrånvarosiffror från 8,9 procent 2014 till 9,5 procent 2015, medan männens sjukfrånvaro ligger oförändrad på 4,9 procent.

Tabellen nedan visar sjukfrånvaron för Värmdö kommun i olika kategorier.

Sjukfrånvaro (%)	2011	2012	2013	2014	2015
Total sjukfrånvaro/Samtliga medarbetares ordinarie arbetstid	6,0	6,2	6,7	8,0	8,5
Långtidssjukfrånvaro (minst 60 dagar)/ Samtliga medarbetares ordinarie arbetstid	2,1	2,5	2,9	4,2	4,6
Kvinnors sjukfrånvaro/Kvinnors sammanlagda ordinarie arbetstid	6,3	6,8	7,4	8,9	9,5
Mäns sjukfrånvaro/Mäns sammanlagda ordinarie arbetstid	4,9	4,5	4,4	4,9	4,9

Sjukfrånvaro i olika åldersgrupper	2011	2012	2013	2014	2015
Medarbetare - 29 år	7,2	7,4	6,9	7,9	7,3
Medarbetare 30-49 år	5,4	5,9	6,1	7,3	7,9
Medarbetare 50-år	6,6	6,5	7,3	8,9	9,5

Sjukfrånvaro i kommunala bolag	2011	2012	2013	2014	2015
Gustavsbergbadet					
Total sjukfrånvaro/Samtliga medarbetares ordinarie arbetstid	6,6	4,1	5,4	3,6	3,1
Värmdö hamnar					
Total sjukfrånvaro/Samtliga medarbetares ordinarie arbetstid	0	0,0	0,0	3,7	2,4

En ökning har skett inom samtliga redovisade kategorier med undantag av mäns sjukfrånvaro och medarbetare under 29 år.

Tabellen ovanför visar total sjukfrånvaron i de kommunala bolagen, där det har minskat för både Gustavsbergbadet och Värmdö Hamnar.

Jämställdhet

Könsfördelning

Vid Värmdö kommun är könsfördelningen 76,9 procent kvinnor och 23,1 procent män, vilket är en förändring av 0,8 procent ökning av män och 0,8 procent minskning av kvinnor jämfört med 2014. Kvinnor dominerar främst inom vård och omsorg medan män dominerar inom de tekniska yrkena. Vid nyrekrytering eftersträvas en jämnare könsfördelning vid samtliga arbetsplatser.

Lönekartläggning 2015

2015 års lönekartläggning, som har gjorts bland tillsvidareanställda medarbetare, påvisar inga osakliga löneskillnader mellan kvinnor och män.

Löner

Utbetald lönesumma

Under 2015 betalade Värmdö kommun ut 868 miljoner kronor i löner exklusive sociala avgifter. Det är en ökning med 38 miljoner kronor eller 4,6 procent jämfört med 2014.

Medellöner för kvinnor och män

Kvinnornas medellön är fortfarande lägre än männens. Skillnaden har dock minskat med 0,9 procentenhet sedan 2014. Att kvinnor har lägre genomsnittlig lön beror till stor del på att stora kvinnogrupper finns inom yrkesområden där många saknar formell utbildning och där det inte föreligger krav på högre formell utbildning.

Personalomsättning

Personalomsättningen vid kommunen visar för första gången på flera år en ökning. Under 2015 var den externa personalomsättningen bland tillsvidareanställda medarbetare på 13,1 mot 10,0 procent 2014. Den ökade personalomsättningen kan till stor del förklaras av att marknadskrafterna för vissa yrkeskategorier

Medellöner per 31 december	2011	2012	2013	2014	2015
Kvinnor	26 190	27 077	27 746	28 555	29 559
Män	27 852	28 454	29 293	29 729	30 488
Kvinnors lön i % av männens	94,0 %	95,2 %	94,7 %	96,1 %	97,0 %

Antal månadsavlönade Värmdö kommun	2011	2012	2013	2014	2015
Antal tillsvidareanställda	2 185	2 190	2 209	2 231	2 243
Antal visstidsanställda med månadslön	278	276	305	322	314
Totalt antal månadsavlönade	2 463	2 466	2 514	2 553	2 557

bl a socialsekreterare starkt påverkat även Värmdö kommun.

Av avgångarna hänförs 75,7 procent (67,5) till uppsägning på egen begäran, 18,2 procent (20) till pensionsavgångar, 0,7 procent (3) till uppsägning från kommunen och 5,5 procent till övriga orsaker.

Övertid och mertid

Med övertidsarbete avses den tid medarbetare arbetar utöver heltidsmättet. Med mertid menas den tid medarbetaren arbetar utöver sin deltidssysselsättning upp till heltidsmättet. Den sammanlagda över- och mertiden för 2015 uppgick till totalt 45 557 timmar, vilket är en ökning med 16,2 procent jämfört med 2014 års värde som var 39 193 timmar. Efter att ha sett en minskning med över- och mertid i kommunen de senaste åren så kan vi se en ökning under 2015. Kvinnors övertid och mertid ligger på en jämn nivå under åren men det är mäns övertid och mertid som tidigare har sjunkit men nu återgått till samma nivå som 2012.

Kommunens medarbetare i siffror

Medarbetare delas i denna redovisning in i tre olika kategorier: tillsvidareanställda, visstidsanställda med månadslön samt visstidsanställda med timlön. Begreppet antal medarbetare i det följande inkluderar inte visstidsanställda med timlön om det inte uttryckligen anges.

Antal anställda per anställningsform

Totalt var 3 335 personer anställda vid Värmdö kommun den 31 december 2015 inklusive visstidsanställda med timlön. Av dessa är 2 558 månadsavlönade, varav merparten, 87,7 procent, är tillsvidareanställda, vilket är en ökning med 0,3 procentenhet jämfört med 2014. Antalet visstidsanställda med timlön är i princip oförändrad jämfört med 2014.

Årets verksamhet

Foto: PJ Lindqvist

Värmdö kommuns organisation 2015

Politisk organisation

Kommunfullmäktige är Värmdö kommuns högsta politiska organ och består av 51 folkvalda ledamöter. Kommunfullmäktige beslutar om de övergripande mål och riktlinjer som finns för kommunen och dess verksamheter. Till fullmäktiges viktiga uppgifter hör även att besluta om budget samt nivåer på taxor och avgifter.

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för att de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige beslutar om följs upp och att den löpande förvaltningen i kommunen sköts effektivt och ekonomiskt. Kommunstyrelsen uttalar sig i alla frågor som kommunfullmäktige ska besluta om. Kommunstyrelsen ska ha uppsikt över kommunens nämnder och bolag.

Kommunfullmäktige beslutar vilka nämnder som ska finnas samt väljer ledamöter och ersättare till nämnderna och till kommunstyrelsen.

Ny politisk organisation

I oktober 2014 beslutade kommunfullmäktige om en ny politisk organisation för mandatperioden 2015-2018. Förändringarna innebar i korthet att:

- Utöver kommunstyrelsen inrättades nio nämnder

- En näringslivsnämnd bildades.
- Ett antal ansvarsområden har omfördelats mellan nämnder, exempelvis övertog kommunstyrelsen genom ett planutskott ansvaret för detaljplanering.
- Det kommunala bolaget Gustavsbergs Porslinsmuseum AB övergick i ordinarie verksamhet inom ramen för kultur- och fritidsnämnden.

Den nya politiska organisationen trädde i kraft den 1 januari 2015.

Förvaltningsorganisation

Värmdö kommuns medarbetare är alla samlade i en förvaltning, med kommundirektören som kommunens högsta tjänsteman. All personal är anställd under kommunstyrelsen, som har det övergripande personalansvaret och är kommunens arbetsgivare.

Förvaltningsorganisationen har i uppgift att stödja de nämnder och styrelser som de är kopplade till. Det är förvaltningsorganisationen som verkställer de beslut som de förtroendevalda har fattat.

Ny förvaltningsorganisation

Värmdö kommuns förvaltningsorganisation indelas i fem sektorer: Tre av dem samlar kommunens utåtriktade kärnverksamheter:

- Kultur- och utbildningssektorn
- Omsorgs- och välfärdssektorn
- Samhällsbyggnads- och tillväxtsektorn

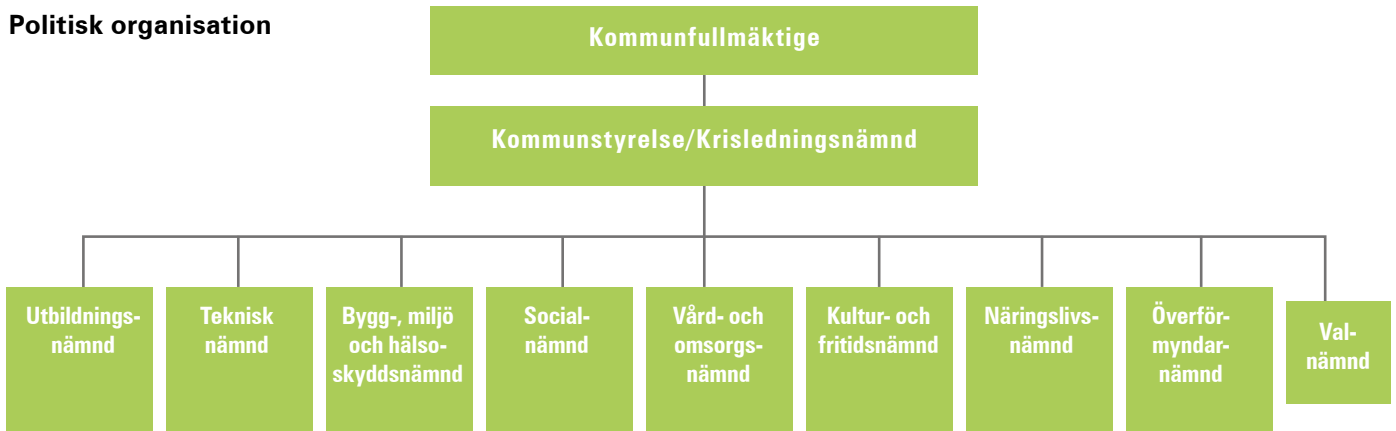
Utöver de tre sektorer som ansvarar för kommunens kärnverksamhet finns två sektorer för strategiskt verksamhets- och ledningsstöd. Deras uppdrag är att understödja de övriga sektorernas verksamheter samt säkerställa en samordning inom hela kommunförvaltningen:

- Sektorn för ekonomi- och uppföljning
- Sektorn för administration, ledning och service

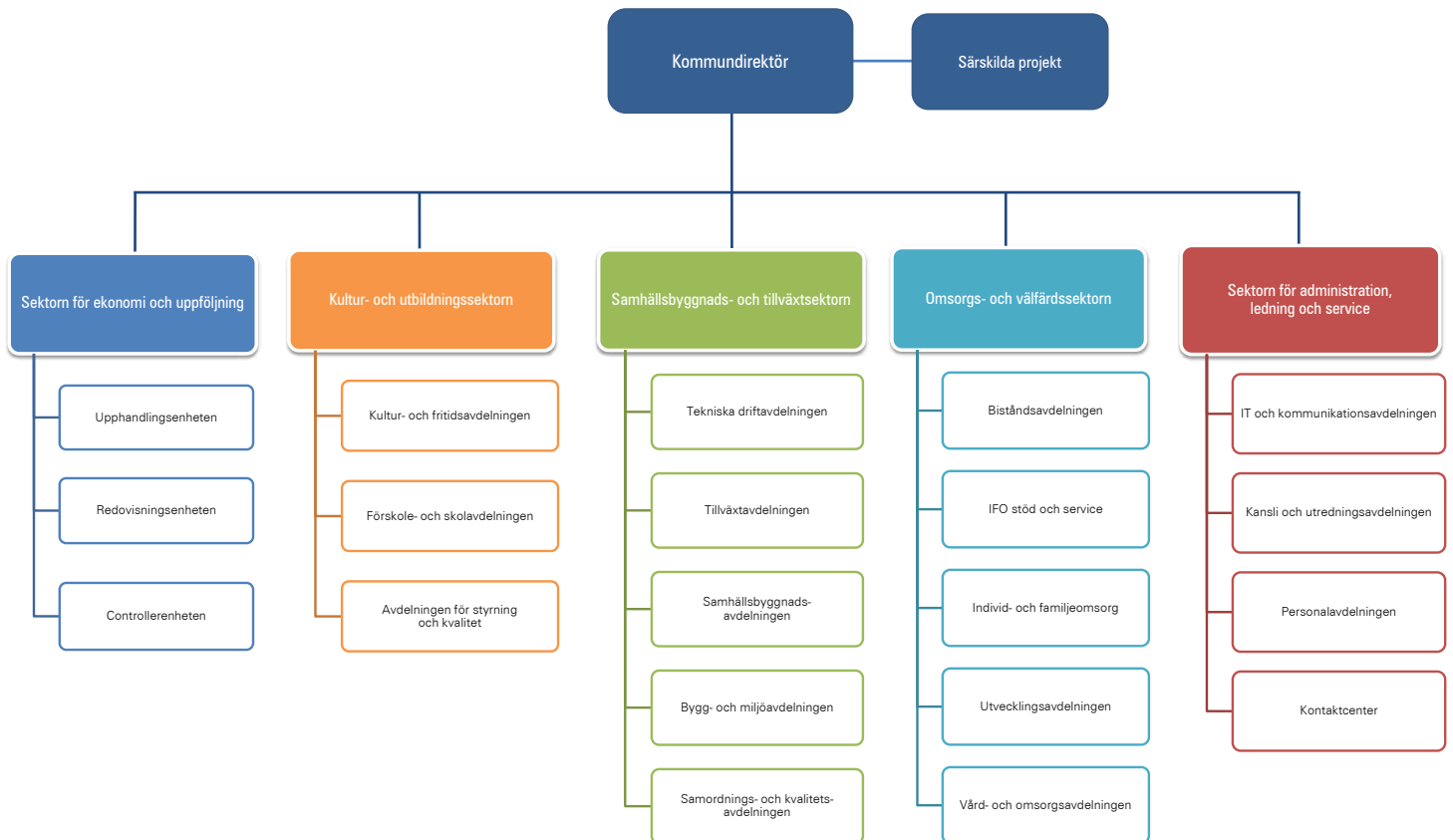
Den nya förvaltningsorganisationen matchar den nya politiska organisationen och trädde i kraft den 1 januari 2015.

Politisk organisation

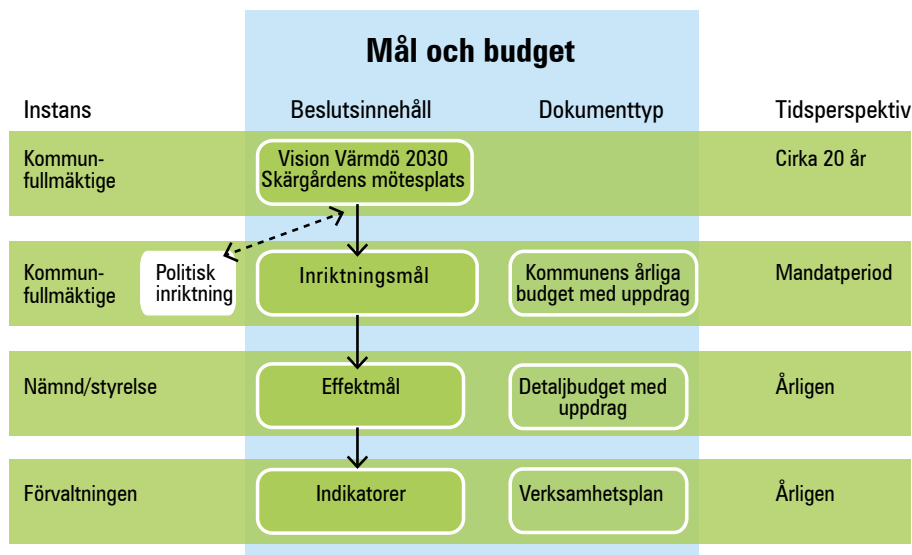
Förvaltningsorganisation

Värmdö kommuns styrsystem

Värmdö kommun ska styras långsiktigt och genomtänkt mot Vision Värmdö 2030. Vision 2030 är kommunens grundläggande styrdokument och utgör grunden för kommunens styrmodell, som ska bidra till att kommunens resurser prioriteras på rätt sätt.

Utifrån visionen fastställer fullmäktige inriktningsmål vid början av varje ny mandatperiod, vilka ska avspeglas i den budget fullmäktige årligen fastställer samt vara ledstjärna för nämndernas arbete. Utifrån inriktningsmålen fastställer respektive nämnd och kommunstyrelsen effektmål, som ska bidra till att inriktningsmålen uppfylls. Effektmålen beslutas årligen i respektive nämnds detaljbudget. Förvaltningen fastlägger sedan indikatorer för att mäta måluppfyllelsen. Därigenom skapas en röd tråd från visionen till indikatorer.

Budgetprocess

Budgetprocessen verkar för att koppla samman mål och medel inom respektive verksamhetsområde. Av denna anledning är arbetet med mål och budget centralt i styrningen av kommunens verksamheter liksom i planeringen av kommunens arbetsår.

Budgetprocessen startar under våren med att kommundirektören lämnar förslag till budget för nästkommande år. Sedan pågår det politiska arbetet som utmynnar i majoritetens respektive oppositionspartiernas förslag till budget. Kommunfullmäktige beslutar om rambudgeten för nästkommande år under hösten. Den övergripande budgeten preciseras därefter av respektive nämnd genom antagande av detaljbudget och prioriteringar i verksamhetsplaner för det kommande året. Verksamhetsåret avslutas med en verksamhetsberättelse där analyserna ligger till grund för nästkommande års planering.

Kopplat till budgetprocessen finns även en åiterrapportering som omfattar kvartalsvisa ekonomiska avstämningar och fortlöpande uppföljningar mot mål och ekonomiska ramar.

En gemensam styrmodell har tagits fram för att säkerställa att uppföljning och analys av resultat även utgör underlag för kommande planering och prioritering av mål och medel. Styrmodellen kan illustreras av nedanstående figur.

Internkontroll

En politiskt styrd organisation, som den kommunala, med ett brett spektra av verksamheter och processer ställer krav på kvalificerad styrning och god uppföljning. Internkontroll är en del i detta och handlar om att ha ordning och reda, veta att det som ska göras blir gjort och att det sker på ett bra och säkert sätt.

Syftet med internkontroll i Värmdö kommun är att säkra en effektiv förvaltning och att undgå allvarliga fel. En god intern kontroll ska bidra till att ändamålsenligheten stärks och att verksamheten med medborgarnas bästa för ögonen bedrivs effektivt och säkert.

Respektive nämnd har i uppdrag att upprätta en riskbaserad internkontrollplan inom sitt verksamhetsområde. Uppföljning av planen sker inom respektive nämnd. Årligen ska även en internkontrollrapport överlämnas till kommunstyrelsen, som har en samordnande roll och det övergripande ansvaret inom internkon-

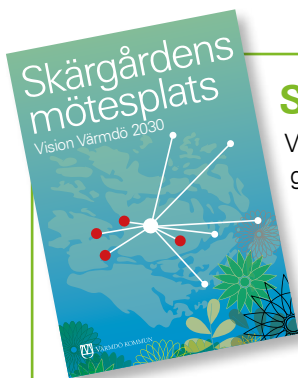
troll gentemot övriga verksamheter. För det fall en internkontrollplan identifierar risker inom en verksamhet ska förslag till åtgärder tas fram och följas upp.

Vision Värmdö 2030 – Skärgårdens mötesplats

Kommunfullmäktige antog 2009 en vision för hur kommunen ska se ut år 2030; Vision Värmdö 2030. Visionen är utgångspunkten för den långsiktiga verksamhetsplaneringen och styrningen i kommunen.

Vision 2030 utgår från fem teman:

- Vi möter framtiden
- Naturens lugn möter ett pulserande lokalt samhälle
- Vi möter varandra med öppenhet och delaktighet
- Morgondagens företagande möter ett anrikt kulturarv
- Värmdö möter Stockholm, Sverige och världen

Skärgårdens mötesplats

Värmdö är skärgårdens mötesplats. Här möter vi framtiden genom att ligga i framkant för den nödvändiga omställningen till långsiktig hållbarhet. Vi använder förnybar energi, har moderna och miljövänliga transporter och bygger kretsloppsanpassat. Vi vågar pröva nya lösningar.

I Värmdö möter naturens lugn ett pulserande lokalt samhälle. Naturen är tillgänglig för alla och det finns ett rikt rörligt friluftsliv.

Vi värnar orörd natur, samtidigt är det nära mellan täta lokala samhällen. Värmdö är en plats för möten mellan människor. Här finns många mötesplatser. Tolerans, öppenhet och mångfald skapar grunden för möten mellan olika människor – yngre och äldre, kvinnor och män, nya och infödda svenskar. Politiken bygger på delaktighet och dialog mellan medborgare och valda.

Vi har ett anrikt kulturarv som möter och ger styrka åt morgondagens företagande. Här finns traditioner som förs vidare till framtidsbranscher som ekologisk turism, kunskapsnäring, miljöteknik och kultur. Här finns kreativt skapande, livskraftigt företagande och utbildning av hög klass. Värmdö är en del av Stockholmsregionen, Sverige och världen. Vi är nära storstaden samtidigt som vi erbjuder ett självständigt alternativ till den. Kommunikationer till och från Värmdö är effektiva och klimatsmarta. Vi engagerar oss i Östersjöfrågorna – vattenkvaliteten är en gemensam resurs för alla länder runt Östersjön, liksom havsmiljön allmänt. Våra livskraftiga lokala samhällen är en del av en global värld.

Politisk inriktning för mandatperioden

För nuvarande mandatperiod har kommunfullmäktige beslutat om sex inriktningsmål utifrån Vision 2030. Dessa inriktningsmål anger riktningen för arbetet i de politiska nämnderna.

Värmdö kommun har både en ny nämndorganisation och en ny förvaltningsorganisation från och med 2015. Detta har inneburit en del förändringar av ansvarsområden, nya nämndpresidier, nya chefer med mera. Till följd av förändringarna har två nämnder, vård- och omsorgsnämnden och överförmyndarnämnden, inte antagit några effektmål för 2015 och därmed har ingen måluppföljning skett. Vidare har inte samtliga effektmål följts upp då indikatorer eller mätning i vissa fall har saknats. Därmed är det färre effektmål som stödjer inriktningsmålen än normalt och måluppfyllnaden avseende inriktningsmålen blir således lägre. Dock är inriktningsmålen avsedda för hela mandatperioden och kan därmed fortfarande uppfyllas till 2018.

Siffrorna i cirkeldiagrammen visar måluppfyllelsen för det totala antalet effektmål för respektive inriktningsmål. Gröna och gula fält signalerar att kommunen antingen helt uppnått 2015 års målsättning alternativt att utvecklingen gått i önskvärd riktning, men inte nått hela vägen fram till en fullständig måluppfyllelse. Röda fält i diagrammen visar att målet inte har uppnåtts. Gråa fält innebär att måluppfyllelsen inte har kunnat bedömas eftersom en mätning inte har kunnat

genomföras för 2015. Ljusgröna fält markerar en positiv trend för indikatorer som valts för de inriktningsmål som kommunstyrelsen inte antagit effektmål för. Indikatorerna ska följa upp kommunstyrelsens övergripande ansvar för respektive inriktningsmål.

Flera av nämnderna och kommunstyrelsen har valt att anta effektmål som sträcker sig över hela mandatperioden. Det innebär att de är mer långsiktiga och därmed bör inte alla nås redan det första året.

Det innebär att ett mål, som sträcker sig över hela mandatperioden, som är delvis uppnått, är ett bra resultat. Det visar på en positiv utveckling som kommer leda till att målet i slutet av mandatperioden kan komma att bli uppfyllt. I vissa fall har nämnden skapat interna delmål för denna typ av mål. I de fallet bedöms målet vara helt uppfyllt om delmålet uppnåtts för respektive år.

● Effektmål är uppfyllt ● Effektmål är delvis uppfyllt ● Indikatorer positiv trend ● Effektmål är inte uppfyllt ● Ingen avstämning 2015

En hållbar kommun

Vi ska ge förutsättningarna att utveckla Värmdö kommun, så att en omställning till en mer hållbar livsstil kan underlättas. Vi vill skapa ett modernt samhälle som i alla aspekter är ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart för generationer framåt.

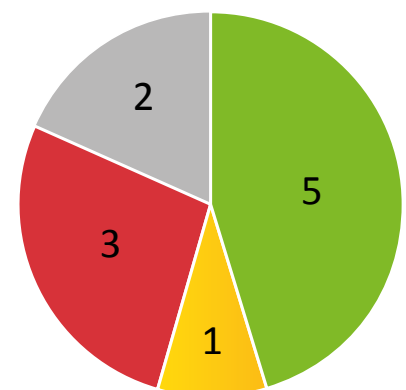
Värmdö kommun ska vara attraktiv och berikande att vistas och arbeta i. Vi vill erbjuda en livskraftig skärgårdskommun där naturens lugn möter pulserande lokala samhällen, där vårt kulturarv tas tillvara.

För 2015 uppnår Värmdö kommun, helt eller delvis, sex av elva effektmål som syftar till att uppnå inriktningsmålet en hållbar kommun. Två effektmål har inte följts upp för år 2015 medan tre effektmål inte är uppfyllda. För att nå inriktningsmålet krävs insatser inom många olika områden. Följande är exempel på aktiviteter som genomförts under 2015.

För att främja en ökad pendling med cykel och kollektivtrafik har särskilda satsningar gjorts på utbyggnad av gång- och cykelvägar samt infartsparkeringsplatser. Under 2015 har drygt sex kilometer gång- och cykelväg påbörjats och till viss del färdigställt. Dessutom har 36 infartsparkeringsplatser färdigställts och 80 påbörjats med närhet till kollektivtrafik.

Arbetet med att ansluta fler fastigheter till det kommunala VA-nätet är en viktig del av kommunens arbete med att minska övergödning och skydda grundvattentäkterna samt bidra till en levande kust och skärgård. Under året har avloppsinventeringarna tredubblats jämfört med föregående år och 697 avlopp inventerades under 2015. Cirka 90 procent av de inventerande avloppen medförde krav på åtgärd.

Utbildning av nattvandravårdar skedde under våren 2015 med drygt

20 deltagare där syftet med utbildningen var att ge kunskap om bland annat alkohol- och drogsituationen bland ungdomar.

Krognäring, vaktbolag, polis och Värmdö kommun samverkar för att uppnå målen att minska krogrelaterat våld. För att uppnå detta används metoder som Ansvarsfull alkoholservering och Krogar mot knark.

Inflytande och dialog

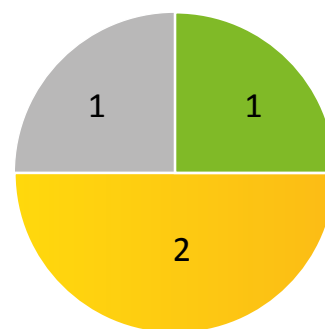
Demokrati och brukares påverkan i Värmdö kommun ska utvecklas och därmed ge ett ökat inflytande, bland annat genom olika former av dialoger, möjlighet till medborgarförslag samt att ställa frågor när kommunfullmäktige sammanträder.

Ungdomars och unga vuxnas inflytande ska öka och följas upp. Mellan kommunen och olika intressegrupper ska samverkan vara stark och förbättras kontinuerligt.

För 2015 uppnår Värmdö kommun tre av fyra målsättningar helt eller delvis vad gäller inriktningsmålet inflytande och dialog. Ett effektmål har inte följts upp för 2015. Inriktningsmålet har ett särskilt fokus på ungdomar och unga vuxna vars infly-

tande bland annat skett genom tolv dialoger som genomförts inom ramen för arbetet med ungdomsdialog. Dialogerna har bland annat genomförts i samband med utredningen kring framtidens mötesplatser för unga, utvecklingen av centrala Gustavsberg samt utvecklingen av området Ingarökrysset.

Inom ungdomsarbetet har fokus under 2015 varit att inkludera ungdomar i det ordinarie påverkansarbetet, i direkt anslutning till aktuellt projekt. Dessutom har en hearing genomförts mellan ungdomar och politiker utsedda av kommunstyrelsen. Hearingen behandlade följande frågeställningar: bostäder för unga, reflexsnurror för att skapa trygghet på busshållplatser och ökad trygghet i Gustavsbergs centrum.

På kommunens hemsida har medborgarna också möjlighet att lämna e-förslag som andra invånare kan stödja. Under 2015 inkom tolv e-förslag, en ökning från föregående år. Ett av förslagen, som handlade om bildandet av Ekedalsskogens naturreservat, fick fler än 500 underskrifter och behandlades därmed av kommunfullmäktige. Förslaget remitterades till kommunstyrelsen för vidare beredning.

● Effektmål är uppfyllt   ● Effektmål är delvis uppfyllt   ● Indikatorer positiv trend   ● Effektmål är inte uppfyllt   ● Ingen avstämning 2015

Omsorg och trygghet

I Värmdö kommun ska social hållbarhet vara grunden för medborgarnas trygghet och välfärd. Utsatta personer och grupper ska stötta på bästa möjliga sätt. Värmdö kommun ska i sina verksamheter och tjänsteskrivelser beakta ett barnperspektiv.

Personer som omfattas av kommunens omsorg ska erbjudas möjlighet till förebyggande hälso- och friskvård. Alla omsorgsalternativ i Värmdö ska alltid hålla hög kvalitet och anpassas efter individuella önskemål.

Värmdö ska vara en attraktiv kommun för boende, studerande och besökare där alla, oavsett kön, ålder, funktionshinder, etnisk tillhörighet, religion eller sexuellt läggning ska känna sig trygga och säkra.

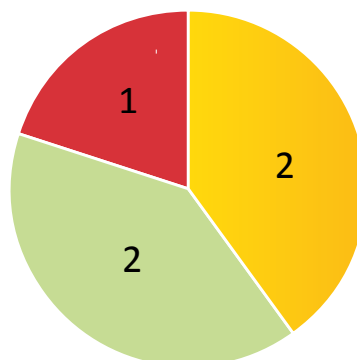
För 2015 uppnår Värmdö kommun delvis två av tre målsättningar avseende omsorg och trygghet. Kommunstyrelsen har inte antagit något effektmål för detta inriktningsmål. Dock har två indikatorer valts ut för att följa upp det övergripande ansvar som styrelsen har för säkerheten och

tryggheten. Indikatorerna bidrar till en bredare uppföljning av måluppfyllelsen för föreliggande inriktningsmål.

Medborgarnas upplevda trygghet mäts inom ramen för SCB:s medborgarundersökning och 2015 års resultat är högre än föregående år och genomsnittet för riket. Kommunens trygghet och säkerhet mäts inom ramen för SKL:s öppna jämförelser. 2015 års resultat visar också det på en mindre förbättring från föregående år.

För att nå inriktningsmålet krävs insatser inom flera områden. Följande är exempel på aktiviteter som genomförts under 2015.

Under 2015 har Värmdö bibliotek och ungdokumenthuset Gurraberg arbetat för att hbtq-certifieras av RFSL. Syftet är att höja medvetenheten och synliggöra normer samt säkerställa att alla besökare ska bemötas likvärdigt. Certifieringen innebär att personalen i verksamheterna har utbildats i hbtq-frågor och normkritik för att kunna erbjuda en god arbetsmiljö för anställda och ett likvärdigt bemötande av besökare.

Att ha aktuella styrdokument på plats är viktigt för att skapa likvärdighet i verksamheter. Under året har bland annat nya riktlinjer för hantering av kränkande behandling i förskola/skola antagits, liksom en ny jämställdhetsplan med tillhörande lönekartläggning för Värmdö kommun.

I maj 2015 antogs arbetsordningen för Trygghetsrådet i Värmdö kommun. Trygghetsrådet är ett samverkansorgan där kommunen, andra myndigheter, nyckelorganisationer och företag samverkar kring det förebyggande arbetet kring brott, alkohol, narkotika, doping och tobak samt andra trygghetsskapande åtgärder.

Livslångt lärande för livet och arbetslivet

Alla Värmdös invånare, oavsett ålder, ska erbjudas möjligheter till livslångt lärande i de inriktningar de själva önskar. Värmdö kommun ska stimulera sina medborgare till att höja och utveckla sin kompetens, i förhållande till arbetsmarknaden, för att stärka sina möjligheter till ett rikt arbetsliv.

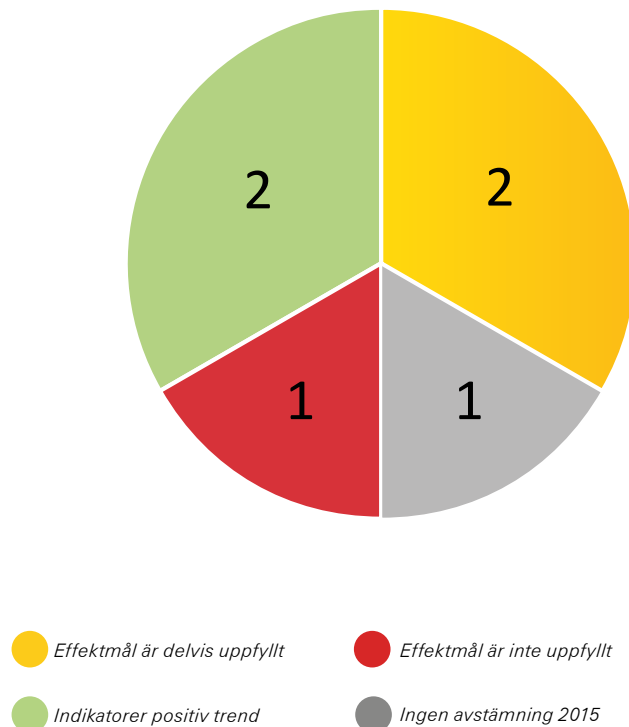
Eleverna ska erbjudas en kreativ skola som skapar bra förutsättningar för lärande, med utbildningar av hög kvalitet. En skola som uppmuntrar till aktiv rörelse, kritiskt tänkande och ger en stark kunskapsbas.

För 2015 uppnår Värmdö kommun delvis två av fyra målsättningar avseende livslångt lärande för livet och arbetslivet. Kommunstyrelsen har inte antagit något effektmål för detta inriktningsmål. Dock har två indikatorer valts ut för att följa upp det övergripande ansvar som styrelsen har kommunens verksamhet. Indikatorerna bidrar till en bredare uppföljning av måluppfyllelsen för föreliggande inriktningsmål.

Medborgarnas bedömning av kommunen som en plats att bo och leva på mäts inom ramen för SCB:s medborgar-undersökning. Värmdö kommuns resultat för 2015 är både en förbättring från föregående år och högre än genomsnittet för riket. Kommunens företagsklimat mäts inom ramen för SKL:s öppna jämförelser i samverkan med Stockholm Business Alliance. Värmdös resultat för 2015 innebär att kommunen står för den tredje största förbättringen av samtliga deltagande kommuner.

För att nå inriktningsmålet krävs insatser inom flera områden. Följande är exempel på aktiviteter som genomförts under 2015.

Värmdö kommun deltar i SKL:s satsning på matematik, PISA 2015 som omfattar samtliga nivåer i kommunen som ansvarar för grundskolans verksamhet. En del av arbetet är att öka förståelsen och förtroendet mellan de olika ledningsnivåerna i kommunen, då det är vetenskap-

ligt klarlagt att förtroende och höga förväntningar i alla led är förutsättningar för att kunskapsresultaten ska öka. Kommunens arbetsgrupp i projektet har anordnat olika kompetenshöjande insatser för kommunens matematiklärare, samt fått deras hjälp med fördjupade analyser av de nationella provresultaten, som har legat till grund för förslag på framtida insatser i ämnet.

Ungdomsstipendiet "Idébanken" har omformats och bytt namn till "Snabb slant". Stipendiet riktar sig till ungdomar i åldern 13-25 år som vill prova på att planera, driva och genomföra projekt. Den sökande tilldelas också en coach. Kravet för att kunna ansöka om bidrag är att arrangemanget är öppet för unga på Värmdö samt alkohol- och drogfritt. Marknadsföringen av Snabb slant har resulterat i att cirka 20 projekt, för och med unga, genomförts under året, alltifrån musikfest och utställningar till nattbandy och LAN.

Ledarskap och medarbetarskap

Medborgarnas behov, statens krav i lagar och förordningar samt de kommunala styrdokumenterna är grunden för vårt uppdrag.

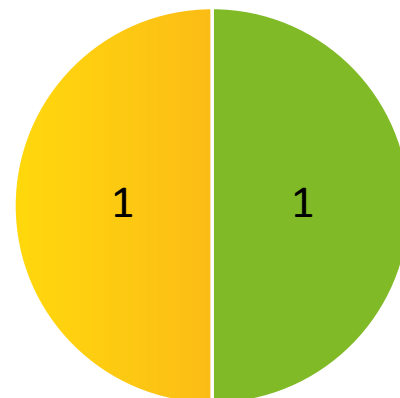
Politiker, chefer, ledare och medarbetare ska ges bästa möjliga förutsättningar för att skapa en gemensam kultur som inger mod, öppenhet och engagemang. Det i sin tur möjliggör för ständiga förbättringar. Ett tydligt och moget ledarskap utgör också en viktig grund för en organisation i ständig utveckling.

Värmdö kommuns personal, vår viktigaste resurs, förverkligar kommunens mål och utvecklar verksamheter. Medarbetarna ska få ett aktivt och bra stöd från chefer och ledare för att de ska kunna uppnå ett engagerat och delaktigt medarbetarskap i en god och utvecklande arbetsmiljö. Värmdöborna kan därmed få bästa möjliga service och goda insatser i livets alla skeden.

För 2015 uppnår Värmdö kommun, helt eller delvis, båda effektmålen som syftar till att uppnå inriktningsmålet ledarskap och medarbetarskap. För att nå inriktningsmålet krävs olika insatser. Ett gott ledarskap är en förutsättning för att få engagerade medarbetare som uppfattar kommunen som en attraktiv arbetsgivare. För att uppnå detta har under 2015 en rad aktiviteter och utbildningar genomförts.

Inom ramen för Ledarakademin genomför kommunen årliga utbildningar för ledare inom arbetsmiljö, arbetsrätt, samverkan, lönebildning samt rekrytering. Under 2015 har två nya utvecklingsinsatser för chefer genomförts; Klart ledarskap för erfarna ledare samt Utvecklingsprogram för nya chefer.

Utöver utbildning för ledare har personalavdelningen arbetat fram strategier och aktiviteter inom föl-

jande områden, som identifierats som viktiga för att skapa en attraktiv arbetsplats: anställningsvillkor, ledarskap, medarbetarskap, kultur, hälsa och friskvård, rekrytering och introduktion, utveckling samt avveckling samt intern och extern kommunikation - bilden av Värmdös arbetsgivarvarumärke.

● Effektmål är uppfyllt ● Effektmål är delvis uppfyllt ● Indikatorer positiv trend ● Effektmål är inte uppfyllt ● Ingen avstämning 2015

Resurshushållning

Politiker, chefer, ledare och medarbetare ska gemensamt ansvara för effektiva arbetssätt samt utveckla smarta och kvalitetssäkrade rutiner med löpande uppföljning. De ska också tillsammans se till att kommunens resurser utnyttjas så effektivt som möjligt.

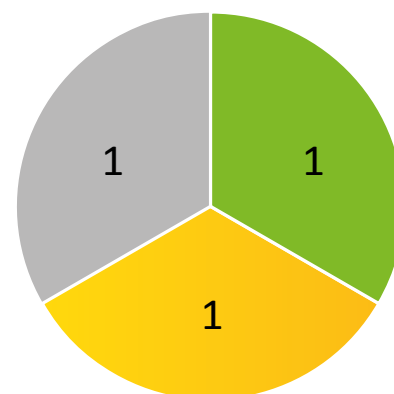
Kommunen ska ha en ekonomi i balans och en tydlig ekonomisk styrning som möjliggör minskad upplåning, med lägsta möjliga skatter och avgifter för Värmdöborna, med bibehållen god kvalitet i välfärd och omsorg. Kommunen ska även följa direktiv om cirkulär ekonomi för EU.

Värmdö kommuns naturresurser utgör livsförutsättningarna för människor, djur och växter och kommande generationers möjlighet att

nyttja dessa naturresurser och ska ligga till grund för dagens beslut för en hållbar tillväxt med mindre negativ miljöpåverkan.

För 2015 uppnår Värmdö kommun två av tre målsättningar helt eller delvis vad gäller inriktningsmålet resurshushållning. Ett effektmål har inte följts upp för 2015.

Kommunens skulder till kreditinstitut har ökat med 71 miljoner kr till 1 583 mnkr under 2015, det motsvarar en ökning på 4,7 %. Samtidigt har kommunens investeringar utmynnat i att anläggningstillgångarna ökat med 6,3 %. Således har låneskuldens storlek i proportion till värdet av kommunens anläggningstillgångar sjunkit något under 2015.

Den kommunala skattesatsen 2015 var oförändrad jämfört med 2014. Under 2015 beslutade emellertid fullmäktige, i linje med målet att skatten ska sänkas under mandatperioden, om sänkt skatt för 2016.

Kommunfullmäktige m fl

Kommunfullmäktige är kommunens högsta politiska organ. Fullmäktige anger mål och riktlinjer för verksamheten, beslutar om nämndernas organisation och verksamhetsformer, budget, taxor, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor.

Foto: Msotphotos.se

Nettokostnad, mnkr	Utfall 2015	Budget 2015	Budget-avvikelse
Verksamhetens intäkter	0	0	0
Verksamhetens kostnader	6,5	6,6	0,1
Nettokostnad	6,5	6,6	0,1
Nettokostnad per verksamhet, mnkr			
Kommunfullmäktige	1,7	1,8	0,1
Partistöd	1,3	1,4	0,1
Politisk sekreterare	2,3	2,2	-0,1
Revision	1,2	1,2	0
Valnämnd	0	0	0
Totalt	6,5	6,6	0,1

Ekonomiskt resultat

Drift

Den sammantagna verksamheten som omfattas av kommunfullmäktige redovisar ett överskott om 0,1 mnkr. Överskottet är främst föranlett av att tillfälliga medel om 0,3 mnkr avsedda för politikerutbildning med anledning av ny mandatperiod inte har förbrukats i sin helhet.

Årets viktiga händelser och beslut

- Under hösten beslutade kommunfullmäktige att ge moderbo-

laget Kommunhuset i Värmdö AB (KIVAB) i uppdrag att sälja 49 procent av aktierna i VärmdöBostäder AB till Rikshem. Den 1 december tillträdde den nya delägaren. Affären innebär även att Rikshem förvärvar markanvisningar för uppförandet av 500 hyres- och bostadsrätter i kommunen.

- Under våren beslutade kommunfullmäktige att godkänna den överenskommelse som tecknats mellan Stockholms läns landsting, Stockholms stad, Nacka kommun

och Värmdö kommun. Överenskommelsen avser utbyggnad och finansiering av framtida buss-terminallösning för Ostsektorn.

- Kommunfullmäktige har beslutat att revidera antalet boendeplatser som kommunen håller tillgängliga för ensamkommande asylsökande barn. Antalet platser ökades från nio till 23 platser. Därtill beslutade kommunfullmäktige i december att teckna överenskommelse om mottagning och bosättning av 60 nyanlända.
- Under 2015 har kommunfullmäktige behandlat 21 motioner. Av dessa har ett yrkande bifallits avseende ersättningssystemet inom Kulturskolan. Därtill beslutade kommunfullmäktige att en flexibel parkeringsnorm ska testas och utvärderas i Gustavsberg-sprojektet. Resterande motioner som behandlats av kommunfullmäktige har avslagits eller ansetts besvarade. Under 2015 har 17 nya motioner lämnats in för beredning inom förvaltningen.

Kommunstyrelse

Kommunstyrelsen är kommunfullmäktiges beredande och verkställande organ och ansvarar för att fullmäktiges beslut genomförs, följs upp och utvärderas. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för hela kommunens verksamhet och ansvarar bland annat för kommunens ekonomi, central förvaltning, utveckling och planering. Till kommunstyrelsens viktigaste uppgifter hör att:

- leda och samordna arbetet inom kommunen
- ansvara för kommunens ekonomi, lämna förslag till budget och leda budgetarbetet
- ha uppsikt över kommunens nämnder och egna bolag
- genomföra kommunfullmäktiges beslut

Måloppfyllelse

Målet är uppfyllt

Målet är delvis uppfyllt

Målet är inte uppfyllt

Ingen mätning

Mål	Kommentar	
En hållbar kommun		
Kommunen ska ha en balanserad och stark ekonomi, säkerställa att naturkapitalet tas tillvara och ständigt utveckla socialt ansvarstagande.	För 2015 bedöms målet vara uppfyllt. Kommunen har en stark och balanserad ekonomi med ett budgetöverskott om 4,2 procent. Aktiviteter för att utveckla socialt ansvarstagande samt ta tillvara på naturkapitalet har genomförts under året.	
Inflytande och dialog		
Kommuninnevånarna ska alltid känna förtroende för den offentliga servicen. Nöjd-kund-index avseende bemötande samt utfall på tillgänglighet, telefoni och e-post ska öka.	För 2015 bedöms målet vara delvis uppfyllt. Medborgarna är mer nöjda med den offentliga servicen och NKI har ökat från en redan hög nivå. Dock har svarstiden för telefoni ökat och tillgängligheten för e-post är oförändrad.	
Ledarskap och medarbetarskap		
Värmdö kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare och utmärkas av goda ledare. Frisknärvaron ska öka.	För 2015 bedöms målet vara delvis uppfyllt. Medarbetarna är mer nöjda med både sina chefer, sin arbetssituation och nyttjar friskvårdsbidraget i högre utsträckning. Dock har frisknärvaron minskat och skillnaderna mellan kvinnors och mäns frisknärvaro har ökat.	
LEAN-processen är påbörjad i ytterligare en enhet.	Effektmålet bedöms vara uppfyllt för 2015. Lean-processen har startat upp inom två enheter i samhällsbyggnads- och tillväxtsektorn.	
Resurshushållning		
Låneskulden ska minskas eller prolongeras i nivå med investeringar som gagnar kommuninnevånarna. Den kommunala skattesatsnivån ska minska under mandatperioden.	För 2015 bedöms målet vara uppfyllt. Låneskuldens storlek har minskar och självfinansieringsgraden på investeringar och soliditeten har ökat.	
Nya detaljplaner tar, vid mandatperiodens slut, i genomsnitt 1 år från start till antagande.	Målet kommer inte följas upp för 2015. Aktiviteter och åtgärder för att målet nås år 2018 är påbörjade.	

Nettokostnad, mnkr	Utfall 2015	Budget 2015	Budget-avvikelse
Verksamhetens intäkter	107,6	92,9	14,7
Verksamhetens kostnader	233,0	240,4	7,4
Nettokostnad	125,4	147,5	22,1
Nettokostnad per verksamhet, mnkr			
KS, Politisk ledning	5,8	5,2	-0,6
KS, Politiska projekt	7,7	12,1	4,4
SALS/SEU	60,1	72,7	12,6
Fastigheter, KS	14,1	19,1	5,0
Storstockholms Brandförsvärsförbund	22,9	24,2	1,3
Plan, mark och exploatering	14,8	14,2	-0,6
Totalt	125,4	147,5	22,1

Nyckeltal	2013	2014	2015
Antagna detaljplaner	3	9	6
Lagakraftvunna detaljplaner	5	7	3
Ansökningar planbesked	15	12	17

Ekonomiskt resultat

Drift

Kommunstyrelsen redovisar en sammantagen nettokostnad på 125,4 mnkr vilket ger ett budgetöverskott om 22,1 mnkr, vilket innebär 15,0 procent av budget. Budgetöverskottet förklaras främst av oförbrukade projektmedel samt av lägre lokal-kostnader på grund av outnyttjad reserv för avställda lokaler. Oförbrukade projektmedel avser framförallt medel för högskolesatsning, e-handel, e-arkiv, medfinansiering av bredbandssatsningar samt medel för genomförande av besökscentrum i Eko-backen.

Hemmesta sjöäng. Foto: Mostphoto.se

Investeringar

Kommunstyrelsens investeringar under 2015 uppgick till 96,9 mnkr. Årets budget uppgick till 345,4 mnkr varav 274,9 mnkr avser oförbrukade medel från 2014. Kvarvarande medel vid årets slut kommer framförallt från pågående investeringar som pågår under flera år. 320,2 mnkr av årets oförbrukade medel förväntas överföras till 2016. Bland årets större investeringar kan följande nämnas:

- Infartsparkering Näsuddsvägen kombinerad med besöksparkering till idrottsplats och spontanidrottsfält samt dagvattendamm ska uppföras. Dessutom byggs en återvinningsstation i anslutning till infartsparkeringen. På Eknäsvägen anläggs två busshållplatser samt gångpassager för att möjliggöra omstigning från buss till buss. Entreprenaden pågår och anläggningarna ska vara klara för att tas i drift under 2016.
- Ombyggnad av Gustavsbergs allé och idrottsvägen med gemensamma anläggningar färdigställdes och slutbesiktades under 2015.

- Entreprenaden för utbyggnad av ledningar och arbetsgator i Porslinskvarteren etapp 1, har färdigställts.
- Entreprenadarbetet avseende ombyggnad och utbyggnad av Porslinskvarteren etapp 2 pågår och ska färdigställas 2016.
- Förprojektering, arbete med programhandling avseende Porslinsfabriken – Ett kulturhus, fortskred under 2015. Upphandling planeras genomföras första kvartalet 2016

Årets viktiga händelser och beslut

- Värmdö kommuns ungdomsting för år 2015 prioriterade följande frågor: bostäder för unga, trygghet och säkerhet i utemiljö, tryggare Gustavsbergs centrum, högre tillgänglighet till kollektivtrafik och en större andel ekologisk mat i skolan.

- Under 2015 har kommunstyrelsens planutskott initierat flertalet Start-PM rörande bl a Gustavsbergs centrum, Kvarnbergsterassen och Hemmesta centrum. Det påbörjade detaljplanearbetet vid Gustavsbergs centrum syftar till att skapa en stadspark, ett sammanhållet grönstråk, ny bostadsbebyggelse, nya verksamhetslokaler, förskola, ett särskilt boende, parkeringsplatser och en buss-terminal.
- Rapporten Värmdö skoldialog redovisades inför kommunstyrelsen under maj månad. Rapporten redovisade genomförd dialogprocess med föräldrar, skolpersonal m fl mot bakgrund av 2014 års folkomröstning om skolorganisation. Ärendet behandlades av utbildningsnämnden och återrapporterades för kommunstyrelsen under november.

Överförmyndarnämnd

Överförmyndarnämnden är en för kommunen lagstadgad obligatorisk verksamhet som i de flesta avseenden innebär myndighetsutövning. Överförmyndarnämnden är tillsynsmyndighet för respektive kommuns gode män, förvaltare och förmyndare. Syftet med verksamheten är att de som har ställföreträdare, exempelvis barn och sjuka, inte skall lida rättsförluster. Sedan 2011 har Vaxholms stad och Värmdö kommun en gemensam överförmyndarnämnd.

Nämnden har inte antagit några effektmål för 2015. Därför kan ingen måluppföljning göras.

Ekonomiskt resultat

Drift

Överförmyndarnämnden redovisar en budgetavvikelse om -0,3 mnkr för verksamhetsåret, vilket innebär ett överskridande av budget med 13,6 procent. Orsaken till budgetavvikelsen är större antal godemän och fler ensamkommande asylsökande barn. Vissa ensamkommande asylsökande barn är placerade i Värmdö kommun men en har annan anvisningskommun, endast anvisningskommunen har möjlighet att återsöka medel för godemän från migrationsverket.

Årets viktiga händelser och beslut

- Överförmyndarnämndens samtliga tjänster har omsatts under året där de nya medarbetarna har genomgått utbildning i handläggning och systemadministration. För att säkerställa att nämnden uppfyller sitt syfte har extern expertis anlåtats för att ge de nya medarbetarna stöd och vägledning i komplicerade ärenden.
- Till följd av att personalomsättningen har arbetet med granskningen av årsräkningar försenats. Vid årets utgång fanns det ca 35 icke granskade årsräkningar i balans. Dessa ärenden var dock inte förenade med några ersättningskrav från ställföreträdarna.

Nyckeltal

Statistiken är gemensam antalet för Värmdö kommun och Vaxholms stad där antalet nytillkomna ärenden fortsätter att öka för varje år. Det har under verksamhetsåret 2015 skett en kraftig ökning av antalet godmanskap för ensamkommande asylsökande barn.

Nettokostnad, mnkr	Utfall 2015	Budget 2015	Budgetavvikelse
Verksamhetens intäkter	1,2	1,0	0,2
Verksamhetens kostnader	3,7	3,2	-0,5
Nettokostnad	-2,5	-2,2	-0,3

Årsstatistik	2013	2014	2015
Godmanskap FB 11:4	193	194	194
Förvaltare FB 11:7	30	38	24
Förmyndarskap	206	200	198
Godmanskap FB 11:1-3	14	7	15
Godmanskap, ensamkommande	23	35	70
Antal ställföreträdare	466	474	501
Antal årsräkningar	228	223	225
Redovisningshandlingar med anmärkning	3	1	2
Antal nya ärenden under året	117	126	181
Antal avslutade ärenden under året	154	109	122
Antal tjänster på ÖFM	3	3	3

Foto: Moa Melinder

Utbildningsnämnd

Nämnden är finansierings- och myndighetsnämnd samt ansvarar för kundval och utförande av verksamhet i kommunal regi. Nämnden ansvarar för följande verksamhetsformer:

- förskola och annan pedagogisk verksamhet
- fritidshem och fritidshemsverksamhet i familjedaghem
- förskoleklass, grundskola och grundsärskola
- gymnasieskola och gymnasiesärskola

Egen regi-verksamheterna består av de listade verksamheterna, utom gymnasiesärskola, samt kost inom förskola/skola.

Måluppfyllelse

● Målet är uppfyllt
 ◆ Målet är delvis uppfyllt
 ■ Målet är inte uppfyllt
 ■ Ingen mätning

Måluppfyllelse	Kommentar	
Omsorg och trygghet		
Eleverna och barnen ska känna sig trygga i skolan/förskolan och uppleva att skolan/förskolan medvetet motverkar mobbning och andra former av kränkningar.	Målet är delvis uppfyllt. Sex indikatorer har ökat från föregående år. En har minskat och en är oförändrad.	◆
Livslångt lärande för livet och arbetslivet		
Elevernas och barnens kunskaper ska öka.	Målet är inte uppfyllt. En indikator har ökat, fem har minskat och två är oförändrade från föregående år.	■
Eleverna och barnen ska ges studiemotivation genom handledning av kunniga och behöriga lärare.	Målet är delvis uppfyllt. Sex indikatorer har ökat, tre har minskat och två är oförändrade från föregående år.	◆

Ekonomiskt resultat

Drift

Utbildningsnämndens nettokostnader uppgår till 1 048,8 mnkr och visar överskott mot budget med 10,5 mnkr vilket motsvarar 1,0 procent av årets budget.

Nämndens finansieringsdel, det vill säga utbetalning av peng och ersättningar till skolor visar sammanlagt ett överskott om 13,0 mnkr, vilket motsvarar 1,2 procent av budget. Budgetavvikelseerna för nämndens finansieringsdel förklaras huvudsakligen av volymavvikelser, att utfallet för antal barn/elever avviker mot budgeterat antal.

Egen regi verksamhet redovisar ett underskott mot budget på -4,4 mnkr vilket motsvarar 0,5 procent av budget. I stort sett alla verksamheter med underskott har haft för höga personalkostnader i förhållande till intäkter.

Förskolornas underskott (-6,1 mnkr) beror framförallt på lägre intäkter orsakat av färre antal barn än beräknat. Antalet barn är för få i relation till verksamheternas kostnader.

Nettokostnad, mnkr	Utfall 2015	Budget 2015	Budgetavvikelse
Verksamhetens intäkter	953,3	928,4	24,9
Verksamhetens kostnader	2 002,1	1 987,7	-14,4
Nettokostnad	1 048,8	1 059,3	10,5
Nettokostnad per verksamhet, mnkr			
Finansiering förskola	278,3	282,8	4,5
Finansiering grundskola	599,7	605,9	6,1
Finansiering gymnasieskola	157,3	159,7	2,4
Övrig verksamhet i egen regi	-1,7	0,0	1,7
Öppen förskola egen regi	-0,2	0,0	0,2
Förskola inkl ped oms egen regi	6,3	0,0	-6,3
Grundskola egen regi	2,0	0,0	-2,0
Grundsärskola egen regi	-0,9	0,0	0,9
Gymnasieskola egen regi	-1,5	0,0	1,5
Kost/restaurang egen regi	0,3	0,0	-0,3
Utbildning centralt inklusive ledning och styrning	8,0	10,4	2,4
Politisk ledning UTN	1,0	0,5	-0,5
Totalt	1 048,8	1 059,3	10,5

Resultatet jämfört med föregående års utfall har försämrats med -4,7 mnkr då intäkterna har minskat med -6,5 mnkr och personalkostnaderna är i stort sett oförändrade.

Grundskoleverksamheten redovisar sammanlagt ett underskott om -2,0 mnkr. I årets resultat ingår intäkter (8,5 mnkr) för statsbidrag och anslag från nämnden som inte fanns föregående år. Personalkostnaderna

ökar på grund av löneökningar och fler anställda. Verksamheternas kostnader är inte fullt ut anpassade till dess intäkter.

Gymnasieverksamheten redovisar sammanlagt ett överskott om 1,4 mnkr där Värmdö gymnasium redovisar ett överskott mot budget med 2,5 mnkr och Gustavsbergs gymnasium ett underskott med -1,1 mnkr. Det är en resultatförbättring med 6,1 mnkr jämfört med förra året, vilket beror på både högre intäkter och lägre kostnader.

Årets viktiga händelser och beslut

- Utbildningsnämnden har under 2015 genomfört verksamhetsbesök i förskolor/skolor med temat IKT (informations- och kommunikationsteknik). Nämnden har under året bland annat beslutat IKT-plan, plan för att öka nyanländas måluppfyllelse, rekryterings- och kompetensförsörjningsstrategi, nya riktlinjer för arbetet mot kränkande behandling, skolskjuts samt barnomsorg på obekväma arbetstider.

- Under hösten har antal asylsökande i Sverige ökat stort. Förvaltningen har inlett arbetet med att implementera planen för att öka nyanländas måluppfyllelse och förberett organisationen för nya lagändringar som trädde i kraft 1 januari 2016.
- Skolinspektionen har under hösten 2015 genomfört regelbunden tillsyn i Värmdö kommun. Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i Sverige för att se att den följer lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Skolinspektionens tillsyn ger huvudmannen goda förutsättningar för arbetet med att säkerställa en god utbildning i en trygg miljö där alla elever når minst godkänt i alla ämnen.
- Två förstudier har genomförts under året, en om olovlig och oroväckande skolfrånvaro och en om tilläggsbelopp och kommungemensamma resursgrupper. Båda studierna omfattar såväl kommunala som fristående skolor. Ett utvecklingsarbete med utgångspunkt i de identifierade områdena pågår i dialog med skolorna.

Foto: Bo Lind

- En genomlysning har genomförts av två kommunala skolor, Farstavikens skola och Gustavsberg gymnasium för att undersöka styrning och ledning i verksamheterna.

Nyckeltal

Antal barn i förskola/pedagogisk omsorg har minskat med 14 barn jämfört med föregående år och uppgår till 2 527. 74 procent av barnen går i Värmdös kommunala verksamhet och 26 procent går i fristående verksamhet. Andelen som går i Värmdös kommunala förskolor har därmed minskat med 3 procent. Antal grundskoleelever fortsätter att öka och uppgår till 6 053. Det är en ökning med 112 jämfört med förra året. 2015 gick 75 procent av grundskoleeleverna i Värmdös kommunala skolor, 23 procent gick i friskolor och 2 procent gick i kommunal skola i annan kommun. Andelen elever som gick i Värmdös kommunala skolor är därmed oförändrad jämfört med 2014 och 2013. Antal gymnasieelever från Värmdö har ökat med 17 elever och uppgår till 1 543. Ökningen är ett trendbrott efter flera år med minskat antal elever. Av dessa går endast 15 procent i någon av Värmdös kommunala skolor.

Nyckeltal	2013	2014	2015
Antal förskolebarn fördelade per huvudman/verksamhet			
Kommunal förskola Värmdö	1 958	1 926	1 848
Fristående förskola	557	561	613
Kommunal förskola annan kommun	6	11	11
Kommunal pedagogisk omsorg Värmdö	42	35	34
Fristående pedagogisk omsorg	15	8	21
Summa	2 578	2 541	2 527
Grundskola Antal elever fördelat per huvudman			
Kommunal grundskola Värmdö kommun	4 374	4 431	4 483
Kommunal grundskola annan kommun	152	147	150
Fristående grundskola	1 310	1 363	1 420
Summa	5 836	5 941	6 053
Gymnasieskola Antal elever fördelat per huvudman			
Kommunal skola Värmdö	307	244	229
Kommunal skola i annan kommun	552	569	563
Friskola	737	713	751
Summa	1 596	1 526	1 543

Kultur- och fritidsnämnd

Nämnden är finansieringsnämnd samt ansvarar för kundval och utförande av verksamhet i kommunal regi. Nämnden ansvarar för fritidsgårdar, kulturskola, idrotts-, biblioteks- och kulturverksamhet. Också drift och underhåll av anläggningar, idrottsplatser, leder, naturstigar, motionsspår samt kommunala bad och stränder ingår i nämndens ansvar. Vidare ansvarar nämnden för drift av Värmdö bibliotek, Värmdö kulturskola, Gustavsbergs Porslinsmuseum, Gustavsbergs Konsthall, Ungkulturhuset Gurraberg och fritidsgårdar. Nämnden ska stödja nya uttrycks- och verksamhetsformer i kulturlivet samt ansvara för de konstinköp och den konstnärliga utsmyckningen som kommunen finansierar.

Måluppfyllelse

 Målet är uppfyllt

 Målet är delvis uppfyllt

 Målet är inte uppfyllt

 Ingen mätning

Måluppfyllelse	Kommentar	
En hållbar kommun		
Energiförbrukningen vid kommunens idrotts- och fritidsanläggningar ska minska.	Energiförbrukningen har minskat med tre procent, vilket främst bedöms bero på verksamhets- och väderförhållanden. Det faktum att inte alla anläggningar har varit möjliga att mäta leder till bedömningen att målet är delvis uppfyllt för 2015.	
Inflytande och dialog		
Samverkan och dialog med medborgare och idéburna sektorn ska öka.	Samverkan och dialogen med medborgare och den idéburna sektorn bedöms under året ha utvecklats och därmed är målet uppfyllt för 2015. Totalt har 34 föreningsdialoger och fem samarrangemang med föreningslivet genomförts.	
Barn och ungdomar ska uppleva ökade möjligheter att påverka nämndens verksamheter samt föreningsdriven kulturskolan eller liknande.	Barn och ungas möjlighet att påverka föreningsdriven kulturskola mäts inom ramen för Våga Visa. För år 2015 finns ingen data tillgänglig och därför kan måluppfyllelsen inte bedömas för året. Åtgärder för att öka barn och ungas möjligheter att påverka utförs i verksamheterna och inom ramen för enskilda projekt och stödformer, exempelvis bidragsformen Snabb slant.	
Omsorg och trygghet		
Medborgarna som anser att de har möjlighet att ta del av ett mångsidigt och kvalitativt kultur- och fritidsutbud ska öka.	Målet bedöms vara delvis uppfyllt för 2015, då fler medborgare ser goda möjligheter att utöva sina fritidsintressen. Dock är trenden svagt positiv och övriga indikatorer nya och därmed inte möjliga att jämföra över tid.	
Livslångt lärande för livet och arbetslivet		
Andelen medborgare som är nöjda med kultur- och fritidsutbudet i Värmdö ska öka.	Målet bedöms vara delvis uppfyllt för 2015. Av de tre indikatorer som används för att mäta måluppfyllelsen uppvisar två en svagt positiv trend med resultat i nivå med genomsnittet för riket. En indikatorer har en oförändrad trend med ett resultat som är sämre än genomsnittet för riket.	

Ekonomiskt resultat

Drift

Det ekonomiska resultatet för nämnden visar en nettokostnad på 101,6 mnkr och ett överskott mot budget på 11,0 mnkr, motsvarande 9,8 procent av budget. Överskottet avser finansieringsdelen och utgörs främst av ett förväntat överskott på 3,8 mnkr för det nya kulturhuset i Gustavsbergs hamn som är under planering. Idrotts- och fritidsanläggningar ger ett överskott med 4,1 mnkr och beror på att projektering och byggnation av nya anläggningar har en långsammare takt än planerat. Detta resulterar i uteblivna kostnader för projektering, räntor och avskrivningar, eller hyra, samt för drift och skötsel.

Allmän fritidsverksamhet har ett överskott för föreningsstöd och särskilda satsningar på 1,2 mnkr. Allmänskultur visar 0,7 mnkr i överskott för bland annat få ansökningar till ateljéstöd samt Gustavsbergsteatern. Finansiering av kulturskola ger ett överskott med 0,3 mnkr då elevantalet varit lägre än förväntat. Kultur och fritids centrala ledning och styrning visar ett överskott på 1,2 mnkr till följd av tillfälliga personalvakanser.

Investeringar

Under året har Hemmesta utegym fått belysning och ett nytt utegym har uppförts på Ingarö. Antalet rid-

stigar har utökats och medborgarnas tillgång till spår och leder samt kulturmiljöplatser har förbättrats genom upprustning och röjning. I oktober publicerades boken "Gustavsberg - form och funktion i folkhemmet" om Gustavsbergs Porslinsfabriks historia och form och funktion som präglade det svenska folkhemmet.

Foto: Värmdö kommun

Årets viktiga händelser och beslut

- Förutsättningarna för en effektiv och ändamålsenlig drift, skötsel och tillsyn av kommunens idrottsanläggningar har förbättrats genom ett förnyat och utvecklat samarbete med idrottsföreningar.
- Undersökningen Ung Livsstil har genomförts och resultatet av denna ligger till grund för utveckling och prioritering av insatser inom hela kultur- och fritidsområdet.
- Gustavsbergs Konsthall har övergått till kommunal regi och Gustavsbergs Porslinsmuseum har övergått till att bedrivas i förvaltningsform. Den pedagogiska verksamheten har utökats inom både konsthallen och museet.
- Bokbussen har ersatts av uppökande verksamhet som riktar sig till bland annat förskolor och äldre. Nya former för biblioteksverksamhet provas, bland annat så kallade "pop-up bibliotek".

Nettokostnad, mnkr	Utfall 2015	Budget 2015	Budget-avvikelse
Verksamhetens intäkter	51,9	51,8	0,1
Verksamhetens kostnader	153,5	164,4	10,9
Nettokostnad	101,6	112,6	11,0
Nettokostnad per verksamhet, mnkr			
Finansiering kulturverksamhet	39,4	44,2	4,8
Finansiering fritidsverksamhet	54,6	60,0	5,4
Kultur- och fritidsverksamhet i egn regi	0,2	0	-0,2
Kultur och fritid centralt inkl lening och styrning	6,6	7,8	1,2
Politisk ledning	0,7	0,5	-0,2
Totalt	101,6	112,6	11,0

Nyckeltal

Nyckeltal	2013	2014	2015
KULTUR			
Kulturutbud för förskola och skola			
Scenkonst och skolbio - antal tillfällen	203	196	106
Scenkonst och skolbio - antal besökare	11 902	10 570	8 729
Obligatorisk kulturskola för årskurs 1-3, antal elever	1 875	1 924	1 947
Familjeföreställningar - antal tillfällen	12	10	10
Kulturskola - frivillig undervisning			
Antal elever i frivillig ämnesundervisning	1 705	1 805	1 699
andel pojkar	36 %	36 %	37 %
Bibliotek			
Utlån totalt	247 070	234 450	217 968
varav utlån barn	65 %	65 %	65 %
Utlån per invånare	6,2	5,9	5,3
Antal besök	206 124	199 899	185 934
Antal kulturprogram	192	222	280
Gustavsbergs Porslinsmuseum			
Antal besök	54 546	49 046	56 573
Gustavsbergs Konsthall			
Antal besök			12 247
Antal barn och unga i workshops			235
Ungkulturhuset Gurraberg			
Antal besök per månad i snitt	430	400	623
FRITID			
Föreningsstöd och medlemmar i ungdoms- och idrottsföreningar			
Antal bidragsberättigade medlemmar 7-20 år	8 157	8 019	8 711
varav flickor	46 %	44 %	44 %
Utbetalat bidrag per medlem 7-20 år (kr)	367	388	368
Idrotts- och fritidsanläggningar			
Total nettokostnad anläggningar (tkr)	38 198	39 269	38 774
Total nettokostnad för anläggningar per invånare (kr)	962	966	946

Vård- och omsorgsnämnd

Nämnden är finansierings- och myndighetsnämnd samt ansvarar för kundval och utförande av verksamhet i kommunal regi. Nämnden ansvarar för vård och omsorg för personer med funktionshinder och äldreomsorg. Dessutom ingår att bevaka att de vårdgivare som finns inom Värmdö kommuns produktion planerar, leder och kontrollerar sin verksamhet så att kravet på god vård och hälsa upprätthålls.

Nämnden har inte antagit några effektmål för 2015. Därför kan ingen målfuppföljning göras.

Ekonomiskt resultat

Drift

Resultatet för nämnden blev -40,2 mnkr, vilket innebär ett underskott på 10,4 procent. Underskottet är främst fördelat mellan Biståndsavdelningen (finansiering) -16,7 mnkr och Vård- och omsorgsavdelningen (utförare i egen regi) -22,2 mnkr.

Funktionshinderns underskott beror till största delen på fler och dyrare externa placeringar. Anledningen till de köpta platserna är dels att Värmdö kommun inte har platser i den utsträckning som krävs för det behov som föreligger och dels att vissa brukare kräver speciallösningar utifrån sin problematik. För äldre beror avvikelsen främst på högre kostnader för särskilt boende, men även lägre intäkter än budgeterat till följd av färre sålda platser till andra kommuner. Åtgärder för budget i balans påbörjades sommaren 2015 då placeringar sågs över, beslut omprövades och möjlighet erbjöds för brukare att flytta "hem" från externa placeringar. Köp av platser sker nu med stor kostnadsmedvetenhet.

Verksamheter i egen regi med det största underskottet är hemtjänst och särskilt boende. Den största orsaken till avvikelsen i dessa verksamheter är högre personalkostnader som avviker med -11,9 procent mot budget. Knappt hälften av avvikelsen för personalkostnader utgörs av kostnader för bemanningsföretag. Antalet sommargäster har successivt ökat de senaste åren och även under 2015. Hemtjänsten har använt fler sommarvikarier och bemanningsföretag för att möta de ökade behoven.

Foto: Moa Melinder

Nettokostnad, mnkr	Utfall 2015	Budget 2015	Budgetavvikelse
Verksamhetens intäkter	344,3	341,1	3,2
Verksamhetens kostnader	769,7	726,3	-43,4
Nettokostnad	425,4	385,2	-40,2
Nettokostnad per verksamhet, mnkr			
Finansiering ordinärt boende	99,1	101,9	2,8
Finansiering särskilt boende	131,1	124,7	-6,4
Finansiering övrigt äldre	6,5	5,7	-0,8
Finansiering funktionshinder	152,8	140,5	-12,3
IFO Stöd och service	0,0	0,0	0,0
Boende LSS	3,5	0,0	-3,5
Personlig assistans	0,0	0,0	0,0
Särskilt boende	8,4	0,0	-8,4
Hemtjänst	10,6	0,0	-10,6
Daglig verksamhet	-0,3	0,0	0,3
Ledning och styrning	12,9	11,8	-1,1
Politisk ledning VON	0,7	0,5	-0,2
Totalt	425,4	385,2	-40,2

Investeringar

Under året har det investerats 0,6 mnkr i nya sängar på de särskilda boendena Gustavgården och Slottsovalen. På Djuröhemmet har det investerats i nytt trygghetslarm för 0,5 mnkr.

Årets viktiga händelser och beslut

- Nämnden har beslutat om att inrätta ett pensionärsråd och ett råd för funktionshinder.
- Arbets sättet vid biståndsbedömning för personer med funktionsnedsättning har utvecklats under året. En rättssäker och skyndsam handläggning av god kvalitet med kunden i fokus utifrån nu gällande rättspraxis är prioriterat. Barnperspektivet är nu mer tydligt beaktat i utredningarna än tidigare. Enligt nämndens nya riktlinjer beaktas även andra aspekter vid utredning och beslut såsom närhetsprincip och normalisering.
- Under året har en eftersläpning vid ärendeuppföljning åtgärdats.
- Den nya gruppboenden i Mörtån invigdes i april. Verksamheten drivs av Attendo och rymmer sju bostäder.
- Kommunen har tagit över hälso- och sjukvårdsansvaret för personer med insatser enligt LSS och startat ett HSL-team bestående av arbetsterapeuter, sjuksköterskor m fl.
- Biståndshandläggarna har utbildats i bland annat relevant lagstiftning, demens ABC för handläggare, psykiatri och i bemötande. Förvaltningen har arbetat aktivt med att utveckla individuella mål som skall vara uppföljningsbara för alla beslutade insatser.
- Uppföljning av de utförare som har tillstånd att utföra hemtjänst i kommunens kundvalssystem har slutförts och visar på generell god kvalitet.
- Upphandling av driften av särskilt boende för äldre på Slottsovalen och drift av särskilt boende, tillfälligt boende samt demensdaggvård på Ljung har slutförts. Aleris Vård- och Omsorg driver nu Slottsovalen och Attendo Sverige AB driver Ljung. Avtalstiden är sex år med möjlighet till förlängning i ytterligare fyra år.
- En genomlysning av IKT-området inom äldreomsorg har genomförts och vård- och omsorgsnämnden beslutat att en IKT-strategi ska tas fram.
- För tidsregistrering inom hemtjänsten infördes tidsregistreringsprogrammet Phoniro under våren. Under 2015 har hemtjänstens utförda timmar följts upp noga mot antalet beviljade timmar. I december 2015 gjordes en återbetalning av delar av utbetald schablonersättning jan-april från hemtjänsten till myndighet.
- En översyn av hemtjänstverksamheten har påbörjats i syfte att öka likformigheten och samarbetet mellan de två hemtjänstenheter-na, vilket i sin tur ska leda till en effektivare och mer flexibel verksamhet.
- Antalet boende med fastställd demensdiagnos har ökat under de senaste åren. Gustavgården och Djuröhemmet har för närvarande 44 demensplatser men nästan dubbelt så många boende med demensdiagnos.
- Kvalitetshöjande åtgärder som införande av hotellås, nytt larmsystem och telefonväxel liksom införande av BPSD-register och kvalitetsledningssystem har genomförts under året i särskilda boenden. Utbildningar inom fallprevention, Demens ABC, NPÖ och personcentrerad vård har genomförts.
- I socialstyrelsens undersökning "Så tycker de äldre om äldreomsorgen" fick samtliga av särskilda boenden för äldre och hemtjänst höga betyg. Djuröhemmet hade bäst resultat av samtliga särskilda boenden i kommunen.

Nyckeltal

Nyckeltal	2013	2014	2015
Antal personer i särskilt boende 31 dec	232	232	238
Antal personer med hemtjänst 31 dec	337	365	369
Antal personer med enbart trygghetslarm 31 dec	105	75	99
Antal hemtjänsttimmar	144 349	184 253	173 872
Varav i kommunal regi	58 %	58 %	48%*
Varav i privat regi	42 %	42 %	52%*
Antal personer under året i demensdaggvård	46	43	58
Antal biståndsbeslut	1 421	1 306	1 436

*avser endast september-december.

Socialnämnd

Nämnden är finansieringsnämnd och ansvarig för kundval och utförande av verksamhet i kommunal regi. Nämnden ansvarar bland annat för individ- och familjeomsorg, försörjningsstöd och familjerätt. Nämnden ansvarar också för prövning och tillsyn enligt alkohollagen samt tillsyn enligt tobakslagen.

Måluppfyllelse

● Målet är uppfyllt   ◆ Målet är delvis uppfyllt   ■ Målet är inte uppfyllt   ▬ Ingen mätning

Mål	Kommentar	
En hållbar kommun		
Insatser för den enskilde ska i ökad omfattning ges i hemkommunen. Utforska möjligheter till nya insatser och former av hemmaplanslösningar.	Målet bedöms inte vara uppfyllt för 2015. Andelen insatser som ges till enskilda i hemkommunen är oförändrad eller har minskat, beroende på typ av insats. Processen med att utveckla nya insatser och former av hemmaplanslösningar är planerad att starta under 2016.	■
Andelen hushåll med försörjningsstöd ska successivt minska genom kontinuerlig genomlysning av processerna.	Målet bedöms vara uppfyllt avseende 2015. Genomsnittligt antal hushåll per månad som beviljats ekonomiskt bistånd har minskat från föregående år, liksom det genomsnittliga biståndsbeloppet och det totala antalet hushåll med försörjningsstöd.	●
Andelen beslutade åtgärder och beviljade insatser som ej verkställs inom tre månader ska successivt minska.	Målet bedöms vara uppfyllt avseende 2015, då samtliga beslut verkställts inom tre månader.	●
Omsorg och trygghet		
Förebyggande arbete för socialt utsatta individer och grupper ska stärkas i samverkan med andra aktörer.	Målet bedöms inte vara uppfyllt för 2015. Kommunen har sedan tidigare ett flertal samverkansprojekt men inga åtgärder har vidtagits under året för att stärka det förebyggande arbetet för socialt utsatta individer och grupper.	■

Ekonomiskt resultat

Drift

Socialnämnden redovisar ett resultat om -2,3 mnkr, vilket innebär ett underskott på 1,5 procent. Orsaken till budgetavvikelsen är placeringar och beslut baserade på socialtjänstlagen. För institutionsplaceringar för barn och ungdomar är kostnaderna för externa boenden fortsatt höga och antalet ungdomar med beroendeproblematik och psykisk ohälsa har ökat. För akutboenden och skyddade boenden för våldsutsatta har behoven ökat och placeringstiderna

tenderar att bli långa i väntan på säkra och skyddade boendelösningar. Inom socialpsykiatri- och beroendegruppen har det skett fler placeringar än budgeterat, samt placeringstiden på externa stödboende har blivit längre. Resultatet har förbättrats gentemot årets prognoser, eftersom nämnden redovisat intäkter från migrationsverket som till vissa delar även avser tidigare år.

Nettokostnad, mnkr	Utfall 2015	Budget 2015	Budgetavvikelse
Verksamhetens intäkter	122,6	100,3	22,3
Verksamhetens kostnader	281,8	257,2	-24,6
Nettokostnad	159,2	156,9	-2,3
Nettokostnad per verksamhet, mnkr			
IFO myndighet	131,5	127,6	-3,9
IFO stöd och service	9,8	9,8	0
Utvecklingsavdelningen	17,1	19,0	1,9
Politisk verksamhet	0,8	0,5	-0,3
Totalt	159,2	156,9	-2,3

Årets viktiga händelser och beslut

- Socialnämnden har haft ett särskilt fokus på den bidragsgrupp vars hushåll har uppburit försörjningsstöd under tio månader eller fler. Under våren innefattade den bidragsgruppen cirka hälften av alla aktuella hushåll, 153 personer. Ett riktat arbete mot sökande som var sjukskrivna, hade rehabiliteringsbehov eller annan komplex problematik resulterade i att tio personer (6,5 procent) av bidragsgruppen nu får sin försörjning via försäkringskassan.
- Det har skett en kraftig ökning i antal ensamkommande asylsökande barn och under året tog kommunen emot 141 ensamkommande flyktingbarn. Värmdö kommun hade vid årets utgång ett avtal med migrationsverket om 23 platser för asylsökande barn och 40 platser för barn med permanent uppehållstillstånd. Det har varit en utmaning att hitta platser för de mottagna barnen och många platser har fått köpas externt.

Foto:Bo Lind

- En IT-satsning påbörjades under hösten för att standardisera dokumentationen, öka tillgängligheten och rättssäkerheten i handläggningen inom alkoholhandläggning. Det har lanserats en ny webblösning där tillståndshavare själva kan administrera vissa delar av sitt tillstånd, exempelvis anmäla serveringsansvarig personal, anmäla bolagsförändringar eller kryddning av snaps. Under hösten utarbetades en systemförvaltningsplan och en dokumentation av verksamhetssystemet Alk-T inom ramen för kommunens övergripande arbete med att strukturera systemförvaltningen och dokumentationen av olika verksamhetssystem.
- Ett nytt avtal med Nacka kommun har undertecknats för att möjliggöra att socialnämnden genom Nacka kommuns gruppverksamhet kan erbjuda stöd för barn till föräldrar med missbruksproblem, barn till separerade föräldrar, barn till föräldrar med psykisk ohälsa och föräldrastöd för separerade föräldrar.

Nyckeltal

INSATSER BARN OCH UNGDOMAR	2013	2014	2015
Familjehem			
Antal placeringar	41	40	35
Antal dygn	9 246	10 067	9 011
Kostnad (tkr)	6 291	6 664	6 822
Genomsnittligt antal dygn/placering	226	252	257
Genomsnittligt pris/dygn (kr)	680	662	757
Genomsnittligt pris/placering (tkr)	153 439	166 600	194 914
Institution			
Antal placeringar	61	37	53
Antal dygn	4 326	4 213	8 802
Kostnad (tkr)	9 642	9 988	17 931
Genomsnittligt antal dygn/placering	71	114	166
Genomsnittligt pris/dygn (kr)	2 229	2 371	2 037
Genomsnittligt pris/placering (kr)	158 066	269 946	338 321
FÖRSÖRJNINGSTÖD			
Totalt antal hushåll	531	548	527
Genomsnittligt antal hushåll/månad	283	296	270
Genomsnittligt antal biståndsmånader/hushåll	6,0	6,4	6,5
Antal hushåll med försörjningsstöd 10 månader eller fler	n/a	n/a	153
Medelbistånd/månad (kr)	8 801	8 466	7 081
Antal biståndsmånader	3 395	3 552	3 424
Utbetalt bistånd (tkr)	29 881	30 071	24 248
STÖDBOENDE FÖR VUXNA			
Antal dygn	15 192	16 489	18 370
(varav antal dygn internt)	(10 451)	(11 168)	(10 915)
(varav antal dygn internt, %)	(69%)	(68%)	(59%)
Kostnad (tkr)	9 284	13 336	14 070
(varav kostnad för internt stödboende, tkr)	(5 412)	(7 986)	(8 308)
Genomsnittligt pris/dygn (kr)	611	809	766
(varav genomsnittligt pris/dygn internt, kr)	(518)	(715)	(761)

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnd

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden ansvarar för att med utgångspunkt från fullmäktiges riktlinjer samt regler i plan- och bygglagen, miljöbalken, livsmedelslagen med tillhörande lagstöd inom verksamhetsområdet, pröva frågor om anmälningar eller ansökningar om bygglov, enskilda avloppsanläggningar, strandskydd med mera. Nämnden ska också utföra fortlöpande tillsyn av regelefterlevnad inom nämndens ansvarsområden.

Måloppfyllelse

● Målet är uppfyllt   ◆ Målet är delvis uppfyllt   ■ Målet är inte uppfyllt   ▬ Ingen mätning

Måloppfyllelse	Kommentar	
En hållbar kommun		
Alla fastigheter i Värmdö kommun ska ha godkända avlopp år 2020.	Målet bedöms som uppfyllt för 2015 utifrån den handlingsplan som upprättats. Totalt ska 8 000 avlopp ha åtgärdats vid utgången av år 2020. Under 2015 har 12,5 procent av dessa inventeras, i enlighet med planen.	●
Rätt från början – Nya fastighets-ägare och samfällighetsföreningar ska informeras proaktivt om kommunens gällande bestämmelser om ny-, om- och tillbyggnader, miljöhänsyn samt andra regler.	Ingen måluppföljning har skett av nämnden för detta mål under 2015.	▬
Inflytande och dialog		
All form av kommunikation med medborgarna ska präglas av hög servicegrad, tillgänglighet och lättbegriplig information.	Målet bedöms som delvis uppfyllt för 2015, då två av tre indikatorer uppvisar ett utfall som är i nivå eller högre än målvärdet, medan den tredje har ett lägre resultat än målet.	◆

Ekonomiskt resultat

Drift

Nettokostnaden för bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden uppgår till 3,0 mnkr, vilket ger ett budgetöverskott om 4,8 mnkr. Nämnden redovisar totalt ett intäktsöverskott om 8,4 mnkr. Byggenhetens intäktsöverskott om 3,2 mnkr är främst föranlett av byggsanktionsavgifter. Intäktsöverskottet om 5,1 mnkr inom miljö- och hälsoskyddsområdet har främst genererats i samband med inventering av ett antal avlopp enligt kommunfullmäktiges mål att alla fastigheter i Värmdö kommun ska ha godkända avlopp vid utgången av 2020.

På kostnadssidan redovisar nämnden ett budgetunderskott om 3,6 mnkr till följd av högre personalkostnader som uppkom i samband med intensifiering av avloppsinventering.

Årets viktiga händelser och beslut

- I juni fastställdes en organisationsförändring inom bygg- och miljöavdelningen, vilket innebär att tre enheter bildas; Byggenheten, Strandskydds- och avloppsne-

Nettokostnad, mnkr	Utfall 2015	Budget 2015	Budgetavvikelse
Verksamhetens intäkter	31,5	23,1	8,4
Verksamhetens kostnader	34,5	30,9	-3,6
Nettokostnad	3,0	7,8	4,8
Nettokostnad per verksamhet, mnkr			
Politisk ledning	0,9	1,0	0,1
Ledningstöd	7,3	7,8	0,5
Byggenheten	-5,3	-3,5	1,8
Miljöenheten	0,1	2,5	2,4
Totalt	3,0	7,8	4,8

ten samt Miljö-, hälsoskydds- och livsmedelsenheten. Förändringen att dela in avdelningen i tre enheter gjordes i syfte att uppföljning och kvalitetssäkring ska stärkas ytterligare och att det inom avdelningen ska finnas resurser och utrymme för att medverka till arbetet med uppbyggnad och samverkan inom sektorn utan att kärnverksamheten drabbas.

- Kommunfullmäktige beslutade att projektet för rådgivning för enskilda avlopp och hållbart byggande skulle förlängas under

2015. Projektet innebär att medborgarna får kostnadsfri VA-rådgivning via telefon och e-post. Rådgivningen är mycket populär och medborgarna har många frågor kring enskilda avlopp.

- Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden är i princip helt digital sedan årsskiftet. Kallelse, sammanträde och protokollskrivning sker digitalt.

Näringslivsnämnd

Näringslivsnämnden är finansieringsnämnd, myndighetsnämnd och ansvarar för kundval och utförande av verksamhet inom områdena SFI, integration, arbetsmarknad, näringsliv och vuxenutbildning. Nämnden är nybildad från den 1 januari 2015.

Måluppfyllelse

● Målet är uppfyllt   ◆ Målet är delvis uppfyllt   ■ Målet är inte uppfyllt   ▬ Ingen mätning

Mål	Kommentar	
En hållbar kommun		
Besöksnäring och turism ska växa i hela Värmdö kommun.	Nämnden har inte genomfört någon mätning av måluppfyllelsen för 2015.	▬
Utvecklad service till våra företagare, företagare-vänligt bemötande. Värmdö kommun ska vara bland de 50 bästa i SN:s ranking 2015/2016.	Målet bedöms inte vara uppfyllt under 2015. Nämnden har inte följt upp indikatorerna som ska mäta utvecklas service. Avseende Svenskt Näringslivs ranking hamnar Värmdö på 180:e plats vilket är en försämring.	■
Livslångt lärande för livet och arbetslivet		
Individens kompetens (utbildning och erfarenhet) ska i större utsträckning kunna matchas till arbetsgivares behov.	Nämnden har inte genomfört någon mätning av måluppfyllelsen för 2015.	▬

Ekonomiskt resultat

Drift

Näringslivsnämnden visar ett underskott på 1,5 mnkr, vilket innebär -4,7 procent av budget. Komvux resultat beror på lägre intäkter än budgeterat för de konkurrensutsatta verksamheterna grundläggande- och gymnasial vuxenutbildning samt framtagande av ansökningar om att bedriva yrkeshögskoleutbildning. En handlingsplan för att balansera underskottet är under arbete. Arbetsmarknad och Integrationsenhetens underskott beror till största del av uteblivna hyresintäkter. Inom uppdraget för ny näringslivsstrategi och utvecklat samarbete med Visit Värmdö har tidplanerna förskjutits. Därmed har budgetmedel för detta inte förbrukats under 2015.

Årets viktiga händelser och beslut

- En ny kundvalsmodell, auktorisation av utbildningsanordnare inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning, har antagits. Auktorisationsmodellen innebär att varje utbildningsanordnare som ansöker om att bli auktoriserad, och som uppfyller de auktorisationsvillkor som kommunen beslutat om, är välkommen att erbjuda utbildning till Värmdös medborgare. Auktorisationsmodellen sjösätts i januari 2016.

Nettokostnad, mnkr	Utfall 2015	Budget 2015	Budgetavvikelse
Verksamhetens intäkter	27,5	28,0	-0,5
Verksamhetens kostnader	60,7	59,7	-1,0
Nettokostnad	33,2	31,7	-1,5
Nettokostnad per verksamhet, mnkr			
Politisk ledning	0,7	0,5	-0,2
Ledning	1,3	1,3	0,0
Näringsliv och besöksnäring	4,4	5,7	1,3
Arbetsmarknad och integration	4,5	3,6	-0,9
Vuxenutbildning	14,2	16,5	2,3
Komvux	7,3	3,2	-4,1
Värmsam	0,8	0,9	0,1
Totalt	33,2	31,7	-1,5

- I april övertog nämnden det fulla ansvaret och arbetet med bosättning och mottagande av nyanlända invandrare. Tillväxtavdelningen har under perioden november 2015 till januari 2016 haft ansvaret för det evakueringsboende som Värmdö kommun drivit för migrationsverkets räkning.
- En ny näringslivsstrategi för 2015-2016, åtföljd av en handlingsplan för Näringsliv- och besöksnäringen, har antagits. Näringslivsstrategin anger hur kommunen ska arbeta med tillväxtfrågor och näringslivsutveckling för att bidra till goda förutsättningar för företagande och ett gott företagsklimat, att främja tillväxt i befintliga före-

tag samt göra kommunen attraktiv för nyetablering så att fler arbetstillfällen kan skapas.

Östanviks gård, Nämndö. Foto:Bo Lind

Teknisk nämnd

Tekniska nämnden ansvarar för följande verksamhetsområden: trafik, renhållning och snöröjning, kommunalt vatten och avlopp samt gatu- och parkfrågor. Nämndens ansvar innefattar drift och nyanläggning beträffande renhållning, VA-verksamhet, väghållning, operativa trafik- och lokala kollektivtrafikfrågor, samt skötsel av skogs- och parkmark. Nämnden ansvarar också för de fastigheter som har kommunala anläggningar/verksamhetslokaler

Måloppfyllelse

● Målet är uppfyllt
 ◆ Målet är delvis uppfyllt
 ■ Målet är inte uppfyllt
 ■ Ingen mätning

Mål	Kommentar	
En hållbar kommun		
Antalet anslutna kunder till kommunens VA-nät ska öka	Målet bedöms inte vara uppfyllt då 193 nya fastigheter anslutits till kommunens VA-nät. Målvärdet var satt till 300 nya fastigheter under 2015.	■
Minskad andel uppvärmning av kommunens verksamhetslokaler med fossila bränslen (olja).	Målet bedöms som uppfyllt då fyra oljepannor (motsvarande 17 %) ersatts med mer miljövänliga alternativ. Målet var att minska andelen med tio procent (2 stycken).	●
Resurshushållning		
Andel bruna tunnor för matavfall ska öka.	Målet bedöms vara delvis uppfyllt. Antalet bruna tunnor har ökat med 825 stycken. Dock var målvärdet 1 000 nya matavfallskärl under 2015 och därför kan inte målet bedömas som helt uppfyllt trots en positiv trend.	◆

Nettokostnad, mnkr	Utfall 2015	Budget 2015	Budget-avvikelse
Verksamhetens intäkter	247,8	215,2	32,6
Verksamhetens kostnader	267,6	236,5	-31,1
Nettokostnad	19,8	21,3	1,5
Nettokostnad per verksamhet, mnkr			
Politisk ledning	0,7	0,5	-0,2
Samordning och kvalitet	5,2	6,0	0,8
Fastighet	-15,1	-18,8	-3,7
Teknisk drift	29,0	33,6	4,6
Totalt skattefinansierad verksamhet	19,8	21,3	1,5
Vatten och avlopp	0,0	5,3	5,3
Renhållning och slam	0,0	7,0	7,0
Totalt taxefinansierad verksamhet	0,0	12,4	12,4
Nettokostnad per verksamhet, mnkr	Kostnader	Intäkter	Resultat
Vatten och avlopp	99,8	101,5	1,7
Renhållning och slam	71,3	60,5	-10,9
Totalt taxefinansierad verksamhet	171,1	162,0	-9,1

Ekonomiskt resultat

Vatten och avlopp samt Renhållning redovisas separat och ingår inte i kommunens resultat. Dessa verksamheter balanserar sina resultat inom verksamheten.

Drift

Tekniska nämndens skattefinansierade verksamhet är överlag i balans med budget, då avvikelserna är av engångskaraktär eller oförutsägbara. Verksamheterna visar ett budgetöverskott om 1,5 mkr, vilket innebär ett överskott på 7,0 procent. Överskottet beror på en budgetteknisk överfinansiering som är felaktigt fördelad, men påverkar inte kommunens resultat. Med hänsyn tagen till detta visar verksamheten ett budgetunderskott på 1,4 mnkr. Avvikelsen beror i huvudsak på kostnader för avtalsreglering av elkostnad avseende hela Värmdö kommun.

VA-verksamheten redovisar ett överskott på 1,7 mnkr, vilket är 7,0 mkr bättre än budgeterat resultat. Den positiva budgetavvikelsen beror i huvudsak på att utfallet för kapitalkostnader är lägre än budgeterat. Kapitalkostnaderna påverkas av att VA-utbygganden går långsammare än beräknat på grund av brist på lagakraftvunna detaljplaner samt

med anledning av förändrad redovisningsprincip.

Renhållningsverksamheten redovisar ett underskott om 10,9 mkr, vilket är 3,8 mkr sämre än budgeterat resultat. I huvudsak beror budgetavvikelsen på en obalans mellan taxeuttag och verksamhetskostnader.

Investeringar

Den skattefinansierade verksamheten har investerat för 107,0 mnkr. Bland de större posterna kan Farstavikensskola/Kvarnbergsskolan, energiåtgärder, reinvesteringar i fastigheter samt utbyggnad av gång- och cykelvägar nämnas. Den taxefinansierade

verksamheten har investerat 81,9 mnkr, främst i Kretsloppscentralen i Kil samt utbyggnad av VA-ledningar inom områdena centrala Gustavsberg, Stavsnäs by, Brunnsvägen samt Torshällsvägen, Hemmesta.

Foto: Bo Lind

Årets viktiga händelser och beslut

- Större pågående byggprojekt är Farstavikens skola/Kvarnberget, ny reservkraft för Skogsbo, Djurhemmet och Gustavsgården, samt installation av brandlarm i flera verksamhetslokaler.
- Beslut om strategisk partnering avseende byggprojekt är antaget.
- Mölnviks förskola färdigställdes under januari.
- Om- och tillbyggnad av Djurö sporthall är färdigställd.
- Huvudledningsutbyggnad samt GC-väg mellan Brunn och Kulla har startat under året.
- Underårethar VA-utbyggnadsketti Stavsnäs, Torshäll och Fladen vägen.
- Hemmesta och Södernäs reningsverk är nedlagda och avloppet pumpas nu till Käppala.
- Utbyggnad av dagvattendamm-anläggning för framtida ombyggnad av Brunns centrum samt pendelparkering är under färdigställande.
- Stavsnäs och Djurö vattenverk, med tillhörande råvattentäcker, är avställda och ersatta med Stockholmsvatten.
- Utredning om Telegrafholmens reningsverk pågår och fortsätter under 2016.
- Ny beläggning har lagts på Skärgårdsvägen och Skeviksvägen.
- Fyra busshållplatser har tillgänglighetsanpassats.
- Lekplatsbesiktningar är gjorda under året och upprustning av lekpark på Djurö är färdigställd.
- Ny sopmaja och nytt sopskjul är uppfört på Nämö.

Nyckeltal

	2013	2014	2015
Folkbokförda med kommunalt VA	26 526	26 979	27 693
Antal VA-abonnenter/anläggningar	5 938	6 053	6 177
Debiterad mängd vatten, m ³	1 635 170	1 643 352	1 684 519
Egen producerat vatten, m ³	834 458	729 185	706 430
Köpt Stockholmsvatten, m ³	1 123 822	1 132 407	1 301 758
Avloppsvatten till Käppala	1 526 033	1 697 418	2 061 741
Mottaget brunns slam, Tjustvik, m ³	56 833	55 900	60 288
Antal LTA-enheter	635	742	807
Antal km vattenledning	276	308	317
Antal km spillvattenledning	308	320	329
Antal km dagvattenledning	84	88	97
Antal abonnemang renhållning, exkl. matavfall	26 710	23 689	22 434
Antal abonnemang, matavfall	1 100	4 203	6 046
Antal slamkunder fastland	10 000	8 600	8 379
Antal slamkunder skärgård	1 100	1 090	1 111
Sopmajor	48	48	48
Hushållsavfall (ton/år)	10 400	10 081	9 822
Matavfall (ton/år)	280	487	723
Grovavfall (ton/år)	9 920	10 490	11 724
Utsorterat grovavfall (ton/år)	4 200	4 560	5 284
Slamtömningar fastland(st/år)	15 900	16 700	18 403
Slamtömningar skärgård (st/år)	800	990	702
Antal Nybyggnadskartor	185	297	1 042
Gång- och cykelväg totalt, km	48,2	51,9	52,7
Belysningspunkter totalt, st	2 425	2 541	2 626

Koncern Värmdö kommun

Kommunhuset i Värmdö AB ägs av Värmdö kommun och utgör moderbolag för kommunens aktiebolag. I koncernen finns tre aktiva dotterbolag och ett vilande. Tillsammans med kommunens nämnder utgör bolagen kommunkoncernen. Bolagen bedriver kommunal verksamhet genom att erbjuda medborgarna service och tjänster som bostäder, hamnanläggningar samt simhall.

Kommunhuset i Värmdö AB

Kommunhuset i Värmdö AB äger och förvaltar aktier i aktiebolag som Värmdö kommun använder för sin verksamhet. Bolaget ska genom koncernbildningen åstadkomma en samordning för optimalt resursutnyttjande. Aktiekapitalet uppgår till 60 mnkr.

Den strategiskt och ekonomiskt mest betydelsefulla frågan som bolaget haft att hantera under 2015 var försäljningen av 49 procent av aktierna i VärmdöBostäder AB. Aktierna överläts till Rikshem Bostäder Holding AB till en köpeskilling om 703 mnkr. Försäljningen innebär att en stark aktör på hyresbostadsmarknaden kommit in som aktiv partner i VärmdöBostäders arbete med att utveckla tillgången på bostäder i kommunen. Dessutom innebär tillskottet av kapital att ett betydande utrymme skapats för såväl finansiering av nyinvesteringar i bostadsbyggande som minskning av låneskulden i kommunkoncernen.

Årets resultat för Kommunhuset i Värmdö AB uppgår till 688,2 mnkr, ett synnerligen högt resultat som är starkt avhängigt av den reavinst aktieförsäljningen inneburit. Koncernen visar en vinst på 12,0 mnkr.

VärmdöBostäder AB

VärmdöBostäder AB äger och förvaltar fastigheter i Värmdö kommun, samtliga lägenheter och lokaler är upplåtna med hyresrätt. Bolaget arbetar för att erbjuda en god boendemiljö till rimliga kostnader. Från och med den 1 december 2015 innehar Rikshem Bostäder Holding AB 49 procent av aktierna i VärmdöBostäder AB och Kommunhuset i Värmdö AB innehar 51 procent.

Foto: Värmdö kommun

Årets investeringar har legat på en förhållandevis låg nivå. Det som tillkommit under året i form av investeringar och större ombyggnader har skett till ett värde av ca 9 (28) Mkr. Årets resultat uppgår till 8,1 (4,6) mnkr och beror i huvudsak på högre hyresintäkter och att kostnader har varit lägre än budget, beroende på lägre kapital- och finansiella kostnader. Aktiekapitalet uppgår till 25 mnkr.

Värmdö Hamnar AB

Värmdö Hamnar AB äger, förvaltar och vidareutvecklar fastigheter och hamnanläggningar i Värmdö kommun och skall också utöva kommunens huvudmannaskap i hamnfrågor. Bolaget arrenderar ut mark för parkering, båtuppställning, gods- och sophantering. Bostäder och lokaler hyrs ut liksom båt- och kajplatser. Aktiekapitalet uppgår till 7,8 mnkr.

Årets resultat uppgår till 3,0 (1,9) mnkr. Bolagets investeringar uppgår till 7,9 (7,1) mnkr och avser ombyggnation av verksamhetslokaler. 4 december 2015 absorberades tidigare dotterbolag Stavsnäs Vinterhamn AB in i moderbolaget genom en fusion och Värmdö Hamnar bedriver nu godsterminalen i Stavsnäs Vinterhamn.

Gustavsbergsbadet AB

Bolaget driver och utvecklar verksamheten i Gustavsbergsbadets bad- och friskvårdsanläggning. Verksamheten erbjuder ett brett utbud av bad, motions-, friskvårds- och hälsoaktiviteter och ska ses som en del av det hälsopreventiva arbetet i kommunen.

Aktiekapitalet uppgår till 25,0 mnkr. Årets driftbidrag från Värmdö kommun budgeterades till 9,8 mnkr men justerades i bokslutet i enlighet med verksamhetens resultat och utfallet blev 7,3 mnkr. Bolaget redovisar ett resultat på 0,0 (-0,1) mnkr vilket är 2,5 mnkr bättre än budget. I februari höjdes entréavgifterna och öppettiderna förlängdes. Antal besök har ökat med 2,3 procent jämfört med 2014 och slutade på 215 827 besökande.

Gustavsbergs Porslinsmuseum AB

Hela bolagets verksamhet överfördes 1 januari 2015 till Värmdö kommun. Verksamheten bedrivs sedan dess som en kommunal resultatenhet under kultur- och fritidsnämnden.

Värmdö Kommun

Kommunstyrelsens Ordförande Monica Pettersson	Antal anställda 2 558	Balansomslutning 3 383 mnkr
Kommundirektör Stellan Folkesson	Årets resultat 100,1 mnkr	Skuldsättningsgrad 2,7
	Investeringsvolym 294,5 mnkr	Soliditet 27 %

Kommunhuset i Värmdö AB

Ordförande Anders Bergman	Ägarandel 100 %	Bolaget agerar endast som moderbolag och bedriver ingen egen verksamhet
VD Stellan Folkesson	Balansomslutning 748,6 mnkr	

Värmdö Bostäder AB

Ordförande Jonas Nilsson (innan 1/12 Magnus Nordberg)
Tf VD Stellan Folkesson (innan 10/12 Björn Blomkvist)
Antal anställda 24
Ägarandel 51 %
Omsättning 175,2 mnkr
Årets resultat 8,1 mnkr
Investeringsvolym 9,0 mnkr
Balansomslutning 833,2 mnkr
Skuldsättningsgrad 3,5
Soliditet 22 %

Värmdö Hamnar AB

Ordförande Björn Ulfvin
VD Michael Larkner
Antal anställda 3
Ägarandel 100 %
Omsättning 14,5 mnkr
Årets resultat 3,0 mnkr
Investeringsvolym 7,9 mnkr
Balansomslutning 110,3 mnkr
Skuldsättningsgrad 3,6
Soliditet 16,8 %
Stavsnäs Vinterhamn AB fusionerades med moderbolaget Värmdö Hamnar AB 14 december 2015.

Gustavsbergsbadet AB

Ordförande Affi Stork
VD Elisabeth Strömberg
Antal anställda 17
Ägarandel 100 %
Omsättning 26,9 mnkr
Årets resultat 0,0 mnkr
Investeringsvolym 5,8 mnkr
Balansomslutning 115,0 mnkr
Skuldsättningsgrad 3,5
Soliditet 22,1 %

Gustavsbergs Porslinsmuseum AB

Bolaget är vilande sedan 2015-01-01

Skuldsättningsgrad definieras som totala skulder/justerat eget kapital. En skuldsättningsgrad högre än ett betyder att skulderna är högre än det egna kapitalet.

Gustavsberg.nu – Porslins kvarteren. Illustration: Ann Ahlbom Sundqvist

Framtidens Gustavsberg

De spännande industrihistoriska miljöerna i centrala Gustavsberg ska utvecklas till en unik och trivsam boendemiljö. Cirka 2 400 nya bostäder kommer att skapas tillsammans med nya parker med promenadstråk som binder samman och kompletterar Gustavsberg.

Projektet innebär en omfattande stadsutveckling där det planeras för bland annat bostäder, offentliga platser, handel, förskolor, församlingshem, en stadspark samt en ny buss-terminal. Projektet har delats upp i sju olika områden: Porslinskvarteren, Centrum, Kvarnbergsterrassen, Vattentornsberget, Strandvik, Mariaterrassen och Gustavsbergs hamn.

Projektet har gått in i en genomförandefas genom att två av detaljplanerna, Porslinskvarteren och Mariaterrassen, vunnit laga kraft. Detaljplanen för Strandvik antogs i kommunfullmäktige 1 november 2015 men har överklagats till länsstyrelsen.

I Porslinskvarteren där ca 1 700 lägenheter kommer att byggas, påbörjas omdaning av Gustavsberg till en av regionens mest attraktiva boendemiljöer. Flera av byggherrarna har ansökt om och beviljats

bygglov och även kommit igång med byggnationen av bostäder i området och den första inflyttningen skedde under året.

Under året tecknades avtal med byggherrarna i Porslinskvarteren kring en gemensam kommunikationsstrategi med syfte att ge en samlad bild utåt av projektet och vilka fördelar Gustavsberg har att erbjuda. Gemensamma aktiviteter har bland annat bestått av en gemensam hemsida, en gemensam skylt och annonsering.

Detaljplanarbetet för Stallet i anslutning till Porslinskvarteren har fortsatt och ett antagande väntas under 2016. Detaljplanarbetet för Strandvik som syftar till att komplettera den vackra och omtyckta platsen norr om Farstaviken med bostäder, att tillgängliggöra parken för allmänheten och att utveckla båtlivet stoppades på grund av förändringar

i planförutsättningarna under våren 2014. Detaljplanearbetet återupptogs och detaljplanen antogs under 2015.

Trafiklösningen Stadsgatunätet samt Start-PM för Kvarnbergsterrassen och Gustavsbergs centrum antogs i mars 2015. Kommunstyrelsens planutskott har beslutat att genomföra parallella uppdrag inom fyra delområden i Gustavsberg; Vattentornsberget, Stadsparken, Centrum och Kråkberget. Parallella uppdrag beräknas vara klart våren 2016 och kommer att ligga till grund för det kommande detaljplanearbetet.

De stora satsningar som pågår inom projektet ska leda till att Gustavsberg blir en modernare tätort, där bland annat det fina läget vid havsviken, de gamla bruksmiljöerna och utbudet av idrott, natur, rekreation och kultur i närområdet ska utvecklas och förädlas.

Ekonomisk sammenstilling

Resultaträkning

Tkr	Not	Kommunen 2015	Kommunen 2014	Koncernen 2015	Koncernen 2014
Verksamhetens intäkter	Not 1	686 396	644 874	857 507	798 145
Jämförelsestörande poster	Not 2	22 600	7 082	22 600	7 082
Verksamhetens kostnader	Not 3	-2 521 769	-2 434 263	-2 626 165	-2 519 865
Avskrivningar	Not 4	-90 674	-82 325	-119 039	-115 709
Verksamhetens nettokostnader		-1 903 447	-1 864 632	-1 865 097	-1 830 347
Skatteintäkter	Not 5	1 860 795	1 770 058	1 860 795	1 770 058
Bidrag från utjämningsystemen och generella statliga bidrag	Not 6	214 969	208 532	214 969	208 532
Avgifter i utjämningsystemen	Not 7	-47 971	-34 959	-47 971	-34 959
Finansiella intäkter	Not 8	5 867	6 742	333	1 299
Finansiella kostnader	Not 9	-30 154	-38 136	-44 234	-54 277
Resultat efter skatter och finansnetto		100 059	47 605	118 795	60 306
Uppskjuten skatt		–	–	-88	-84
Skatt		–	–	-5 150	-2 335
Årets resultat		100 059	47 605	113 557	57 887
<i>Varav Minoritetens andel</i>		–	–	-1 744	–

Foto: Anders Ramströmer

Betalningsflödesrapport

Tkr	Kommunen 2015	Kommunen 2014	Koncernen 2015	Koncernen 2014
Den löpande verksamheten				
Årets resultat	100 059	47 605	113 557	57 887
<i>Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet</i>				
Avskrivningar	90 674	82 325	119 039	115 709
Fusionsdifferens	–	–	52	–
Avrundningsdifferens	–	–	2	–
Minskning/ökning av avsättningar	15 810	18 151	15 810	18 151
Minskning/ökning av uppskjuten skatt	–	–	1 139	2 830
Effekt av avskrivning på uthyrd exploateringsfastighet	-111	-111	-111	-111
Effekt av nedskrivning av anläggningstillgångar	1	-234	–	-234
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	206 433	147 736	249 488	194 232
Förändring i rörelsekapital				
Förändring av fordringar	-33 139	32 835	-36 690	37 247
Förändring av lager och exploateringsfastigheter	1 211	-22 974	1 525	-23 156
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-31 928	9 861	-35 165	14 091
Investeringsverksamheten				
Förvärv immateriella och materiella anläggningstillgångar	-294 528	-268 912	-311 992	-328 893
Försäljningsinkomster och bidrag materiella anläggningstillgångar	–	281	16 792	1 709
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-294 528	-268 631	-295 200	-327 184
Finansieringsverksamheten				
Förändring av finansiella tillgångar	–	471	702 883	1 326
Förändring av långfristig utlåning	20 628	52 996	1 736	757
Förändring av nettolåneskuld	180 122	109 261	187 180	108 889
Nettoinvestering i aktier	-4 087	-70 153	-18 263	240
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	196 663	92 575	873 536	111 212
Total kassaflöde	76 640	-18 459	792 659	-7 649
Likvida medel vid årets början	76 498	94 957	138 922	146 571
Likvida medel vid årets slut	153 138	76 498	931 581	138 922
Förändring i kassa enligt BR	76 640	-18 459	792 659	-7 649

Balansräkning

Tkr	Not	Kommunen 2015	Kommunen 2014	Koncernen 2015	Koncernen 2014
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	Not 10	12 051	13 860	12 132	13 860
Mark, fastigheter och anläggningar	Not 11	2 499 605	2 369 676	3 355 559	3 218 116
Övervärde på fastigheter	Not 12	–	–	7 921	30 788
Maskiner och inventarier	Not 13	49 368	52 087	69 891	53 157
Förbättringsutgifter på fastigheter ej ägda av kommunen	Not 14	2 837	3 869	2 837	3 869
Pågående nyanläggningar	Not 15	330 415	250 820	345 671	297 949
Finansiella anläggningstillgångar	Not 16	265 588	282 129	57 645	41 118
Summa anläggningstillgångar		3 159 864	2 972 441	3 851 656	3 658 857
Omsättningstillgångar					
Lager och exploateringsfastigheter	Not 17	105 849	107 060	143 892	145 417
Övriga kortfristiga fordringar	Not 18	259 997	226 858	250 771	214 081
Kassa och bank		153 138	76 498	931 581	138 922
Summa omsättningstillgångar		518 984	410 416	1 326 244	498 420
SUMMA TILLGÅNGAR		3 678 848	3 382 857	5 177 900	4 157 277
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital	Not 19	907 330	859 725	1 745 939	985 115
Årets resultat	Not 19	100 059	47 605	113 557	57 887
Summa eget kapital		1 007 389	907 330	1 859 496	1 043 002
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner	Not 20	218 732	202 922	218 732	202 922
Avsättning för uppskjuten skatt		–	–	6 087	4 948
Summa avsättningar		218 732	202 922	224 819	207 870
Skulder					
Långfristiga skulder	Not 21	2 018 575	1 853 056	2 606 943	2 451 022
Kortfristiga skulder	Not 22	434 152	419 549	486 642	455 383
Summa skulder		2 452 727	2 272 605	3 093 585	2 906 405
SUMMA EGET KAPITALAVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		3 678 848	3 382 857	5 177 900	4 157 277
STÄLLDA SÄKERHETER					
Fastighetsinteckningar		Inga	Inga	188 195	191 760
ANSVARSFÖRBINDELSER					
Borgensengagemang	Not 23	453 764	454 916	32 615	32 753
Pensionsförpliktelser	Not 24	552 910	568 865	552 910	568 865

Kommunen Driftredovisning

Nämnd/styrelse Tkr	Intäkter		Kostnader		Netto	
	Redovisning	Avvikelse mot budget	Redovisning	Avvikelse mot budget	Redovisning	Avvikelse mot budget
Kommunfullmäktige	0	0	6 565	72	6 565	72
Överförmyndarnämnd	-1 218	213	3 754	-558	2 536	-345
Kommunstyrelse	-107 619	14 692	233 021	7 417	125 402	22 109
Utbildningsnämnd	-953 260	24 898	2 002 050	-14 378	1 048 790	10 520
Kultur- och fritidsnämnd	-51 871	89	153 486	10 935	101 615	11 024
Vård- och omsorgsnämnd	-344 325	3 230	769 679	-43 423	425 354	-40 193
Socialnämnd	-122 664	22 370	281 839	-24 639	159 175	-2 269
Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnd	-31 473	8 332	34 493	-3 576	3 020	4 756
Näringslivsnämnd	-27 564	-437	60 714	-1 023	33 150	-1 460
Teknisk nämnd, skattefinansierad	-247 760	32 596	267 569	-31 077	19 809	1 519
Teknisk nämnd, taxefinansierad	-171 110	9 016	171 110	3 345	0	12 361
Summa nämnder/styrelser inkl VA och Renhållning	-2 058 864	114 999	3 984 280	-96 905	1 925 416	18 094
Finansiering	-2 184 832	-331	159 356	70 064	-2 025 476	69 733
TOTALT	-4 243 696	114 668	4 143 636	-26 841	-100 060	87 827

Kommunen Investeringsredovisning

Nämnd/styrelse, Tkr	Netto	Årets budget	Årets budget (inkl överföring av oförbrukade budgetmedel)	Resterande budgetmedel
Kommunfullmäktige	–	–	–	–
Överförmyndarnämnd	–	–	–	–
Kommunstyrelse	96 911	103 190	345 375	248 464
Utbildningsnämnd	5 025	0	0	-5 025
Kultur- och fritidsnämnd	1 972	3 000	15 953	13 981
Vård- och omsorgsnämnd	1 599	820	1 736	137
Socialnämnd	–	–	–	–
Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnd	–	–	–	–
Näringslivsnämnd	–	–	–	–
Teknisk nämnd, skattefinansierad	107 032	192 300	330 278	223 246
Teknisk nämnd, taxefinansierad	81 989	102 828	246 991	165 002
Summa investeringar	294 528	402 138	940 333	645 805

Noter

Noter resultaträkning

Tkr	Kommunen 2015	Kommunen 2014	Koncernen 2015	Koncernen 2014
Not 1 Verksamhetens intäkter				
Verksamhetens intäkter enligt driftsredovisning	2 058 864	2 018 167	857 507	796 614
<i>Avgår:</i>				
Interna förvaltningsersättningar	-1 389 969	-1 394 087	–	–
Verksamhetens externa intäkter	668 895	624 080	857 507	796 615
<i>vilka består av:</i>				
Försäljningsmedel	13 227	9 256	32 353	24 920
Taxor och avgifter	264 025	272 723	429 941	429 705
Hyror & arrenden	74 857	71 302	57 831	59 645
Bidrag	188 556	145 483	198 658	159 632
Försäljning av verksamheter	126 408	125 251	123 893	122 713
Försäljning av anläggningstillgångar	1 820	65	8 713	321
Finansiella intäkter	0	–	288	541
<i>Tillkommer finansförvaltningens poster:</i>				
Statsbidrag maxtaxan	16 127	16 884	–	–
Statsbidrag kvalitetssäkring	2 580	2 701	–	–
Övriga intäkter	-1 494	668	5 830	668
Finansiella intäkter	288	541	–	–
Verksamhetens externa intäkter	686 396	644 874	857 507	798 145
Not 2 Jämförelsestörande poster				
Återbetalning AFA försäkring 2004	11 945	–	11 945	–
<i>Reavinst:</i>				
Vinst exploateringsfastigheter	225	3 720	225	3 720
Vinst fastighetsförsäljning	10 430	3 362	10 430	3 362
Summa	22 600	7 082	22 600	7 082
Not 3 Verksamhetens kostnader				
Verksamhetens kostnader	-3 984 280	-3 881 984	-2 626 172	-2 519 865
<i>Avgår verksamhetskostnader som särredovisas:</i>				
Interna förvaltningskostnader	1 407 701	1 409 579	–	–
Avskrivning på anläggningstillgångar	90 674	82 091	–	–
Pensionskostnad redovisad på verksamheterna	47 676	45 198	–	–
Löneskatt på årets pensionskostnad	11 270	10 776	–	–
Verksamhetens externa kostnader	-2 426 959	-2 334 340	-2 626 172	-2 519 865
<i>vilka består av:</i>				
Kostnader – utgifter	-978 801	-934 749	-1 063 980	-1 032 390
Kostnader för arbetskraft	-1 171 496	-1 117 111	-1 287 594	-1 247 320
Övriga verksamhetskostnader	-276 257	-282 192	-274 186	-239 867
Finansiella kostnader	-405	-288	-405	-288

Not 3 fortsätter på nästa sida

Fortsättn. Not 3

Tkr	Kommunen 2015	Kommunen 2014	Koncernen 2015	Koncernen 2014
Årets pensionskostnad	-53 844	-56 610	–	–
Löneskatt på årets pensionskostnad	-13 446	-14 070	–	–
Omställningsförsäkring KOM-KL	-22	-16	–	–
<i>Tillkommer finansförvaltningens poster</i>				
Lämnade bidrag till ägda bolag	-7 291	-12 900	–	–
Personalkostnader	44	–	–	–
Övriga kostnader	-684	-1 487	–	–
Utbetalade pensioner, premier	-24 930	-23 360	–	–
Löneskatt på pensioner, premier	-6 041	-5 669	–	–
Interna förda till investeringsredovisning	11 404	14 189	–	–
Verksamhetens externa kostnader	-2 521 769	-2 434 263	-2 626 165	-2 519 865
Not 4 Avskrivningar				
Årets avskrivning på förvärvade immateriella tillgångar	-4 106	-4 123	-4 106	-4 123
Årets avskrivning mark, fastigheter och anläggningar	-69 115	-62 982	-94 596	-95 938
Årets avskrivning maskiner och inventarier	-15 207	-13 625	-18 251	-14 053
Årets avskrivning förbättringsutgifter på fastigheter ej ägda av kommunen	-1 270	-1 250	-1 270	-1 250
Årets avskrivning av uthyrd exploateringsfastighet	-111	-111	-111	-111
Nedskrivning av aktier och andelar	–	-234	–	-234
Utrangeringar	-865	–	-865	–
Återföring av tidigare nedskrivningar	–	-234	160	-234
Summa	-90 674	-82 559	-119 039	-115 943
Not 5 Skatteintäkter				
Kommunalskatt	1 862 135	1 774 075	1 862 135	1 774 075
Skatteavräkning	-1 340	-4 017	-1 340	-4 017
Summa	1 860 795	1 770 058	1 860 795	-4 017
Not 6 Bidrag från utjämningsystemen och generella statliga bidrag inklusive fastighetsavgift				
Inkomstutjämningsbidrag	16 853	14 024	16 853	14 024
Strukturbidrag	4 193	4 132	4 193	4 132
Regleringsbidrag	–	9 217	–	9 217
Kostnadsutjämningsbidrag	99 787	95 583	99 787	95 583
Kommunal fastighetsavgift	90 802	85 576	90 802	85 576
Kompensation för höjda sociala avgifter	3 037	–	3 037	–
Engångsmedel med anledning av flyktingsituationen	297	–	297	–
Summa	214 969	208 532	214 969	208 532
Not 7 Avgifter i utjämningsystemen				
Avgift till LSS-utjämning	-46 410	-31 019	-46 410	-34 959
Regleringsavgift	-1 561	–	-1 561	–
Summa	-47 971	-31 019	-47 971	-34 959

Tkr	Kommunen 2015	Kommunen 2014	Koncernen 2015	Koncernen 2014
Not 8 Finansiella intäkter				
Räntor på utlämnade medel	4 209	4 945	153	164
Övriga finansiella intäkter	1 658	1 797	180	1 135
Summa	5 867	6 742	333	1 299
Not 9 Finansiella kostnader				
Räntor på långfristiga lån	-27 113	-35 872	-40 859	-51 743
Basbeloppsuppräknig pensionsskuld	-321	292	-321	292
Ränta årets pensionsskuld	-2 513	-2 305	-2 513	-2 305
Övriga räntekostnader	-207	-251	-541	-521
Summa	-30 154	-38 136	-44 234	-54 277

Noter balansräkning

Tkr	Kommunen 2015	Kommunen 2014	Koncernen 2015	Koncernen 2014
Not 10 Immateriella tillgångar				
Förvärvade immateriella tillgångar				
Ingående värde	10 748	13 612	10 748	13 612
Årets investeringar från pågående nyanläggningar	2 298	1 259	2 298	1 259
Årets investering	–	–	81	–
Avskrivningar	-4 106	-4 123	-4 106	-4 123
Bokfört värde förvärvade immateriella tillgångar	8 940	10 748	9 021	10 748
Ledningsrätter				
Ingående värde	3 112	2 338	3 112	2 338
Rättning av fel	-1	–	-1	–
Årets investering	–	774	–	774
Bokfört värde förvärvade immateriella tillgångar	3 111	3 112	3 111	3 112
BOKFÖRT VÄRDE TOTALT IMMATERIELLA TILLGÅNGAR	12 051	13 860	12 132	13 860
IMMATERIELLA TILLGÅNGAR				
Förvärvade immateriella tillgångar				
Kommunövergripande system				
Anskaffningsvärde	22 575	20 277	22 575	20 277
Ackumulerade avskrivningar	-16 821	-14 603	-16 821	-14 603
Ackumulerade nedskrivningar	–	–	–	–
Bokfört värde	5 754	5 674	5 754	5 674
<i>Avskrivningstid</i>	<i>4-10 år</i>	<i>4-10 år</i>	<i>4-10 år</i>	<i>4-10 år</i>
Verksamhetsstödande system				
Anskaffningsvärde	6 565	6 565	6 646	6 565
Ackumulerade avskrivningar	-5 680	-4 720	-5 680	-4 720
Ackumulerade nedskrivningar	–	–	–	–
Bokfört värde	885	1 845	966	1 845
<i>Avskrivningstid</i>	<i>3-10 år</i>	<i>3-10 år</i>	<i>3-10 år</i>	<i>3-10 år</i>

Not 10 fortsätter på nästa sida

Fortsättning av Not 10

Tkr	Kommunen 2015	Kommunen 2014	Koncernen 2015	Koncernen 2014
Kartsystem				
Anskaffningsvärde	7 897	7 897	7 897	7 897
Ackumulerade avskrivningar	-5 596	-4 668	-5 596	-4 668
Ackumulerade nedskrivningar	–	–	–	–
Bokfört värde	2 301	3 229	2 301	3 229
<i>Avskrivningstid</i>	<i>3-5 år</i>	<i>3-5 år</i>	<i>3-5 år</i>	<i>3-5 år</i>
Ledningsrätter				
Anskaffningsvärde	3 111	3 112	3 111	3 112
Ackumulerade nedskrivningar	–	–	–	–
Bokfört värde	3 111	3 112	3 111	3 112
<i>Ej avskrivningsbar tillgång. Linjär avskrivning tillämpas för förvärvade immateriella tillgångar. Ledningsrätter bedömts inte minska i värde och avskrivs ej.</i>				
Not 11 Mark, fastigheter och anläggningar				
Ingående värde	2 369 676	2 225 259	3 218 116	3 093 777
Retroaktiv justering i samband med införande av komponentavskrivning	–	–	–	-2 807
Årets investeringar från pågående nyanläggningar	156 780	203 615	202 687	216 502
Årets inköp av fastigheter	43 033	3 840	44 396	7 486
Årets förvärv genom fusion	–	–	7 025	–
Avskrivningar	-69 115	-62 982	-93 438	-95 404
Omrubricering	–	–	-20 583	–
Årets utrangering	-769	–	-2 536	-1 382
Årets reavinst	9 851	5 282	9 583	5 282
Årets försäljningsinkomster	-9 851	-5 338	-9 851	-5 338
Årets återföring av nedskrivning	–	–	160	–
Bokfört värde	2 499 605	2 369 676	3 355 559	3 218 116
Mark, fastigheter och anläggningar				
Anskaffningsvärde	3 021 677	2 823 381	4 244 280	4 000 107
Ackumulerade avskrivningar	-522 072	-453 705	-794 541	-710 588
Ackumulerade nedskrivningar	–	–	-71 403	-71 403
Bokfört värde	2 499 605	2 369 676	3 378 336	3 218 116
<i>Avskrivningstid</i>	<i>5-70 år</i>	<i>5-70 år</i>	<i>5-70 år</i>	<i>5-70 år</i>
<i>Linjär avskrivning tillämpas för samtliga fastigheter och anläggningar.</i>				
Taxeringsvärden				
Mark och byggnad	109 200	135 748	1 720 411	1 747 609
Not 12 Övervärde på fastigheter				
Ingående värde	–	–	30 788	8 611
Årets inköp	–	–	–	22 711
Årets avskrivning	–	–	-340	-534
Årets försäljning	–	–	-22 527	–
Bokfört värde	0	0	7 921	30 788

Tkr	Kommunen 2015	Kommunen 2014	Koncernen 2015	Koncernen 2014
Not 13 Maskiner och inventarier				
Ingående värde	52 087	50 797	53 157	51 535
Årets investeringar från pågående nyanläggningar	3 199	3 667	4 393	3 667
Årets investeringar	9 385	11 473	10 177	12 279
Omrubricering	–	–	20 583	–
Avskrivningar	-15 207	-13 625	-18 251	-14 053
Årets försäljning/utrangering	-96	-225	-168	-271
Bokfört värde	49 368	52 087	69 891	53 157
Maskiner och inventarier				
Anskaffningsvärde	304 968	293 343	335 372	301 178
Ackumulerade avskrivningar	-255 600	-241 256	-265 481	-248 021
Ackumulerade nedskrivningar	–	–	–	–
Bokfört värde	49 368	52 087	69 891	53 157
<i>Avskrivningstid</i>	<i>3-20 år</i>	<i>3-20 år</i>	<i>3-20 år</i>	<i>3-20 år</i>
<i>Linjär avskrivning tillämpas för samtliga maskiner och inventarier.</i>				
Not 14 Förbättringsutgifter på fastigheter ej ägda av kommunen				
Ingående värde	3 869	4 703	3 869	4 703
Årets investeringar från pågående nyanläggningar	238	187	238	187
Årets investeringar	–	229	–	229
Avskrivningar	-1 270	-1 250	-1 270	-1 250
Bokfört värde	2 837	3 869	2 837	3 869
Förbättringsutgifter på fastigheter ej ägda av kommunen				
Anskaffningsvärde	23 418	23 180	23 418	23 180
Ackumulerade avskrivningar	-20 581	-19 311	-20 581	-19 311
Omrubricering	–	–	–	–
Bokfört värde	2 837	3 869	2 837	3 869
<i>Avskrivningstid</i>	<i>3-20 år</i>	<i>3-20 år</i>	<i>3-20 år</i>	<i>3-20 år</i>
<i>Linjär avskrivning tillämpas för samtliga förbättringsutgifter.</i>				
Not 15 Pågående nyanläggningar				
Ingående värde	250 820	206 952	297 949	234 150
Årets investeringar	242 110	252 596	257 338	285 414
Omklassificering till byggnad och inventarier	-162 515	-208 728	-209 616	-221 615
Bokfört värde	330 415	250 820	345 671	297 949
<i>Avskrivningstid</i>	<i>Pågående investeringar avskrivs ej.</i>			

Tkr	Kommunen 2015	Kommunen 2014	Koncernen 2015	Koncernen 2014
Not 16 Finansiella anläggningstillgångar				
Aktier	63 025	78 412	3 529	3 530
<i>Varav ägd andel</i>				
Kommunhuset i Värmdö AB 100%	59 536	59 536	–	–
Fastigheten Gustavsberg 1:315 AB	–	15 386	–	–
Andelar	36 200	16 726	36 200	16 726
Utlämnade lån	6 801	8 537	6 801	8 537
Bostadsrätter	8 761	8 761	3 625	3 625
Uppskjuten skattefordran	–	–	7 274	8 161
Andra långfristiga fordringar	–	–	216	539
Långfristiga koncernfordringar	156 073	174 835	–	–
<i>Avgår:</i>				
Kommande års amortering av långfristig koncernfordran dotterbolag	-5 272	-5 142	–	–
Bokfört värde	265 588	282 129	57 645	41 118
Not 17 Lager och exploateringsfastigheter				
Lager	200	–	371	485
Exploateringsfastigheter	105 649	107 060	143 521	144 932
Bokfört värde	105 849	107 060	143 892	145 417
Not 18 Övriga kortfristiga fordringar				
Avräkningar	228	141	–	–
Kundfordringar	31 172	34 868	29 121	35 208
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	76 547	64 451	71 766	61 685
Skatteavräkning	79 100	71 099	79 100	71 099
Skattefordringar	–	–	968	781
Övriga fordringar	59 541	38 218	65 679	39 460
Kortfristig fordran VA-kollektivet	4 137	5 848	4 137	5 848
Koncernfordran dotterbolag	4 000	7 091	–	–
<i>Tillkommer:</i>				
Kommande års amortering av långfristig koncernfordran dotterbolag	5 272	5 142	–	–
Summa	259 997	226 858	250 771	214 081

Tkr	Kommunen 2015	Kommunen 2014	Koncernen 2015	Koncernen 2014
Not 19 Eget kapital				
Ingående eget kapital enligt fastställd balansräkning	907 330	859 725	1 043 002	987 922
Effekt av byte av redovisningsprincip	–	–	–	-2 807
Förändringar direkt mot eget kapital				
Fusionsdifferens	–	–	52	–
Omräkningsdiff	–	–	2	–
Transaktioner med ägare				
Förändring av ägarandel i dotterföretag	–	–	702 883	–
Ingående eget kapital justerat i enlighet med ny princip	907 330	859 725	1 745 939	985 115
Varav Minoritetens andel			50 951	
Årets resultat	100 059	47 605	113 557	57 887
<i>Varav Minoritetens andel</i>	–	–	-1 744	–
Summa Eget kapital	1 007 389	907 330	1 859 496	1 043 002
<i>Varav Minoritetens andel</i>			49 207	
Not 20 Avsättningar för pensioner och löneskatt				
Ingående avsättning	202 922	184 771	202 922	184 771
Nya förpliktelser under året	17 964	19 186	17 964	19 186
<i>Varav</i>				
Nyintjänad pension	14 822	946	14 822	946
Ränte- och basbelopps-uppräkning	2 834	2 013	2 834	2 013
Pension till efterlevande	–	396	–	396
Övrig post	-299	-105	-299	-105
Årets utbetalningar	-5 206	-4 579	-5 206	-4 579
Förändring av löneskatt	3 052	3 544	3 052	3 544
Summa avsatt till pensioner	218 732	202 922	218 732	202 922
Aktualiseringsgrad	95%	94%		
Not 21 Långfristiga skulder				
Skulder till kreditinstitut	1 583 045	1 511 780	2 171 413	2 119 508
Förutbetalda VA-anlutningar	350 453	323 011	350 453	323 011
Förutbetalda ersättningar övrigt	109 642	47 886	109 642	47 886
<i>Avgår:</i>				
Kommande års upplösning av förutbetalda VA-anlutningar	-6 469	-5 393	-6 469	-5 393
Kommande års upplösning av förutbetalda ersättningar övrigt	-1 496	-173	-1 496	-173
Kommande års amortering av långfristig skuld	-16 600	-24 055	-16 600	-33 817
Summa	2 018 575	1 853 056	2 606 943	2 451 022

Tkr	Kommunen 2015	Kommunen 2014	Koncernen 2015	Koncernen 2014
Not 22 Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder	184 694	168 833	200 723	168 987
Semesterlöneskulder mm	47 775	47 173	47 775	47 173
Arbetsgivaravg., skatter	46 811	43 277	46 811	43 277
Pensioner, individuell del	40 000	39 795	40 000	39 795
Särskild löneskatt pensioner individuell del	10 321	9 970	10 321	9 970
Särskild löneskatt föregående års avsättning individuell del	9 696	9 654	9 696	9 654
Särskild löneskatt löneväxling	308	188	308	188
Förutbetalda intäkter	10 937	10 366	10 937	10 366
Förutbetalda skatteintäkter	2 795	13 901	2 795	13 901
Upplupna räntekostnader	3 214	3 543	3 214	3 543
Upplupna kostnader	30 398	27 280	53 751	50 170
Koncernskulder dotterbolag	1 601	1 640	–	–
Övriga kortfristiga skulder	21 037	14 813	26 083	29 243
<i>Tillkommer:</i>				
Kommande års upplösning av förutbetalda VA-anslutningar	6 469	5 393	6 469	5 393
Kommande års upplösning av förutbetalda ersättningar övrigt	1 496	173	1 496	173
Kommande års amortering av långfristig skuld	16 600	23 550	26 263	23 550
Summa	434 152	419 549	486 642	455 383

Noter ansvarsförbindelser

Tkr	Kommunen 2015	Kommunen 2014	Koncernen 2015	Koncernen 2014
Not 23 Borgensengagemang				
Borgen till kommunala företag	421 355	422 355	–	–
Förlustansvar för egna hem	484	635	484	635
Övriga borgensåtaganden 1)	31 925	31 926	32 131	32 118
Solidarisk borgen 2)				
Summa	453 764	454 916	32 615	32 753

1) Utnyttjad borgen 440 641 (f.å 449 534)

2) Solidarisk borgen

Värmdö kommun har i december 2010 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 280 kommuner som per 2015-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Värmdö kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2015-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 325 620 649 807 kronor och totala tillgångar till 319 573 677 123 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 682 023 963 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 650 894 356 kronor.

Tkr	Kommunen 2015	Kommunen 2014	Koncernen 2015	Koncernen 2014
Not 24 Avsättningar för pensioner och löneskatt				
Ingående avsättning	568 865	591 946	568 865	591 946
Nya förpliktelser under året	6 765	379	6 765	379
Varav				
Ränte- och basbeloppsuppräkring	8 219	4 959	8 219	4 959
Övrig post	285	-789	285	-789
Årets utbetalningar	-19 605	-18 955	-19 605	-18 955
Förändring av löneskatt	-3 115	-4 505	-3 115	-4 505
Summa avsatt till pensioner	552 910	568 865	552 910	568 865

Övriga tilläggsupplysningar

Kommunens framtida åtaganden för operationell leasing

Tkr	Inom ett år	Inom 2-5 år	Senare än 5 år
Inventarier	2 389	1 892	–
Lokalhyra	32 525	82 266	2 926
Total leasing	34 914	84 158	2 926

Koncernens framtida åtaganden för operationell leasing

Inventarier	2 476	2 032	–
Lokalhyra	32 525	82 266	2 926
Total leasing	35 001	84 298	2 926

Totala pensionsåtaganden för Värmdö kommun

Tkr	2015	2014
Kortfristig skuld		
Pensioner, individuell del	40 000	39 795
Särskild löneskatt pensioner individuell del	10 321	9 970
Särskild löneskatt föregående års avsättning	9 696	9 654
Särskild löneskatt på utbetalade pensioner & pensionsförsäkringspremier	6 019	5 669
Delsumma	66 036	65 088
Avsättning		
Avsättning för pensioner exkl. ÖK-SAP, överenskommen särskild avtalspension	173 822	160 887
Avsättning pensioner övriga	2 240	2 417
Särskild löneskatt	42 670	39 618
Delsumma	218 732	202 922
Ansvarsförbindelser		
Pensionsförpliktelser intjänade t.o.m 1997-12-31	444 962	457 802
Löneskatt på dessa	107 948	111 063
Delsumma	552 910	568 865
Totala pensionsåtaganden	837 678	836 875

Kommunens pensionsåtagande redovisas enligt blandmodellen vilket innebär att pension som intjänats före år 1998 inte tas upp som skuld eller avsättning, utan redovisas som en ansvarsförbindelse. Utbetalningar avseende pensionsförmån som intjänats före år 1998 redovisas som en kostnad i resultaträkningen och uppgick till 24,9 mnkr (redovisas inte i noten).

Pensionsförmåner intjänade från och med 1998 redovisas som en kostnad i resultaträkningen och som en avsättning eller kortfristig skuld (individuella delen) i balansräkningen. I enlighet med gällande rekommendation om redovisning av särskild löneskatt på pensioner reserveras också löneskatt som en kostnad.

Pensionsåtagande inklusive särskild löneskatt uppgår vid årsskiftet till 837,7 mnkr. Av detta redovisas 66,1 mnkr som kortfristig skuld avseende den s.k individuella delen som utbetalas i mars 2016 (utbetalningen av särskild löneskatt görs i mars nästkommande år), 552,9 mnkr som ansvarsförbindelse inom linjen samt 218,7 mnkr som avsättning.

Vatten och avlopp

Resultaträkning

Tkr	Not	2015	2014
Verksamhetens Intäkter	Not 1	99 769	101 225
Verksamhetens kostnader	Not 2	-78 491	-80 744
Avskrivningar	Not 3	-21 278	-20 481
Årets resultat		0	0

Balansräkning

Tkr	Not	2015	2014
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella tillgångar	Not 4	3 189	3 225
Materiella anläggningstillgångar	Not 5	851 575	802 493
Pågående nyanläggningar	Not 6	108 672	99 023
Summa anläggningstillgångar		963 436	904 741
Omsättningstillgångar			
Kundfordringar		5 873	15 258
Upplupna taxor	Not 7	4 137	5 849
Summa omsättningstillgångar		10 010	21 107
SUMMA TILLGÅNGAR		973 446	925 848
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Eget kapital		–	–
Summa eget kapital		0	0
Skulder			
Långfristiga skulder	Not 8	343 983	317 618
Kortfristiga skulder	Not 9	6 469	5 393
Övriga skulder	Not 10	622 994	602 837
Summa skulder		973 446	925 848
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		973 446	925 848

Noter Vatten och avlopp

Resultaträkning

Tkr	2015	2014
Not 1 Verksamhetens intäkter		
Försäljningsmedel	66	89
Taxor och avgifter	76 317	75 728
Interna intäkter	23 386	25 408
Summa	99 769	101 225
Not 2 Verksamhetens kostnader		
Kostnader – utgifter	-17 419	-20 660
Kostnader för arbetskraft	-16 436	-15 234
Övriga verksamhetskostnader	-17 814	-16 789
Interna kostnader	-6 878	-8 730
Intern räntekostnad	-19 944	-19 331
Summa	-78 491	-80 744
Not 3 Avskrivningar		
Årets avskrivning förvärvade immateriella tillgångar	-35	-35
Årets avskrivning maskiner och inventarier	-1 219	-1 069
Årets avskrivning bilar	-159	-91
Årets avskrivning mark, fastigheter och anläggningar	-19 808	-19 286
Årets utrangering anläggningstillgångar	-57	–
Summa	-21 278	-20 481

Noter balansräkning

Tkr	2015	2014
Not 4 Immateriella tillgångar		
Förvärvade immateriella tillgångar		
Ingående värde	113	148
Avskrivningar	-35	-35
Bokfört värde förvärvade immateriella tillgångar	78	113
Ledningsrätter		
Ingående värde	3 112	2 338
Årets investering	–	774
Rättning av fel	-1	–
Bokfört värde ledningsrätter	3 111	3 112
Bokfört värde totalt immateriella tillgångar	3 189	3 225
IMMATERIELLA TILLGÅNGAR		
Versamhetsstödjande system		
Anskaffningsvärde	174	174
Akkumulerade avskrivningar	-96	-61
Bokfört värde	78	113
Ledningsrätter		
Anskaffningsvärde	3 111	3 112
Bokfört värde	3 111	3 112

Foto: Anders Ramströmer

Tkr	2015	2014
Not 5 Materiella anläggningstillgångar		
Maskiner och inventarier		
Ingående värde	4 345	4 567
Årets investering	899	847
Avskrivningar	-1 219	-1 069
Bokfört värde maskiner	4 025	4 345
Bilar		
Ingående värde	331	147
Årets investering	631	275
Avskrivningar	-159	-91
Bokfört värde bilar	803	331
Mark, fastigheter och anläggningar		
Ingående värde	797 817	772 529
Årets investeringar från pågående nyanläggningar	68 738	44 574
Avskrivningar	-19 808	-19 286
Bokfört värde mark, fastigheter och anläggningar	846 747	797 817
Bokfört värde totalt anläggningstillgångar	851 575	802 493
Not 6 Pågående nyanläggningar		
Ingående värde	99 023	82 975
Årets investeringar	78 387	60 622
Omklassificering till yggnad och inventarier varav	-68 738	-44 574
Mark, fastigheter och anläggningar	-68 738	-44 574
Bokfört värde	108 672	99 023
Not 7 Upplupna taxor		
Akkumulerad fordran	5 849	7 892
Överskott uttagna taxor	-1 712	-2 043
Bokfört värde	4 137	5 849

Tkr	2015	2014
Not 8 Långfristiga skulder		
Förutbetalda anslutningsavgifter	338 171	310 541
Periodiserat resultat	12 281	12 470
Avgår:		
Kommande års amortering av anslutningsavgifter och periodiserat resultat	-6 469	-5 393
Bokfört värde	343 983	317 618

Det ackumulerade resultatet som uppstod till och med 2009 (13 226 tkr) har i bokslutet 2011 bokats upp som en långfristig skuld och kommer att intäktsföras med en sjuttiondel under de kommande 70 åren. Resultatöverskottet till och med 2009 baseras på de kalkylerade kostnader som över dessa 70 år ska belasta ledningsdragningen till Käppalaverket.

Tkr	2015	2014
Not 9 Kortfristiga skulder		
Anslutningsavgifter	6 280	5 204
Periodiserat resultat	189	189
Bokfört värde	6 469	5 393
Not 10 Övriga skulder		
Skulder till Värmdö kommun	622 994	602 837
Bokfört värde	622 994	602 837

Då Värmdö kommun inte redovisar VA-kollektivet i specificerade balansheter redovisas kollektivets skulder som ett sammansatt belopp. Skulderna består i huvudsak av långfristiga låneskulder till Värmdö kommun, leverantörsskulder, preliminärskatt, arbetsgivaravgifter, semesterlöneskuld, särskild löneskatt samt pensionsskulder.

Övriga tilläggsupplysningar

I och med VA-lagens (Lag 2006:412 om allmänna vattentjänster) krav på särredovisning har Värmdö kommun valt att separat redovisa VA-kollektivets resultat- och balansräkning med tillhörande noter i Värmdö kommuns årsredovisning.

För att kontrollera att VA-kollektivet inte subventionerar fastigheter som är anslutna till kommunens VA-anläggningar men som inte ligger innanför kommunens VA-verksamhetsområde, dvs icke reglerad verksamhet, sker särredovisning av dessa fastigheter.

Den icke reglerade verksamheten utgör 2,4 % av abonnentvolymen och kostnaden för dessa utgör 2,2 mnkr vilket är 0,4 mnkr högre än intäkterna. Avvikelsena är i dagsläget ringa men ska bevakas och om så erfordras kommer taxan att justeras.

Beräknad ränta till Värmdö Kommun på lånet och eget kapital är inte medräknat i resultat- eller balansräkningen.

Renhållning och slam

Resultaträkning

Tkr	Not	2015	2014
Verksamhetens Intäkter	Not 1	71 342	80 228
Verksamhetens kostnader	Not 2	-68 414	-77 786
Avskrivningar	Not 3	-2 928	-2 442
Årets resultat		0	0

Balansräkning

Tkr	Not	2015	2014
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Anläggningstillgångar	Not 4	40 642	39 641
Pågående nyanläggningar	Not 5	691	1 816
Summa anläggningstillgångar		41 333	41 457
Omsättningstillgångar			
Kundfordringar		5 294	4 024
Upplupna taxor	Not 6	16 166	5 317
Summa omsättningstillgångar		21 460	9 341
SUMMA TILLGÅNGAR		62 793	50 798
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Eget kapital		–	–
Summa eget kapital		0	0
Skulder			
Förutbetalda intäkter	Not 7	–	–
Övriga skulder	Not 8	62 793	50 798
Summa skulder		62 793	50 798
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		62 793	50 798

Foto: Moa Melinder

Noter Renhållning och slam

Resultaträkning

Tkr	2015	2014
Not 1 Verksamhetens intäkter		
Försäljningsmedel	–	242
Taxor och avgifter	68 274	76 505
Bidrag	1 433	1 443
Interna intäkter	1 635	2 038
Summa	71 342	80 228
Not 2 Verksamhetens kostnader		
Kostnader – utgifter	-50 892	-49 725
Kostnader för arbetskraft	-2 380	-2 160
Övriga verksamhetskostnader	-1 863	-12 425
Interna kostnader	-12 320	-12 949
Intern räntekostnad	-959	-527
Summa	-68 414	-77 786
Not 3 Avskrivningar		
Årets avskrivning maskiner och inventarier	-410	-435
Årets avskrivning bilar	-36	-37
Årets avskrivning mark, fastigheter och anläggningar	-2 473	-1 970
Årets avskrivning förbättringsutgifter på fastigheter ej ägda av kommunen	-9	–
Summa	-2 928	-2 442

Balansräkning

Tkr	2015	2014
Not 4 Materiella anläggningstillgångar		
Maskiner och inventarier		
Ingående värde	1 893	2 188
Årets investering	136	140
Avskrivningar	-410	-435
Bokfört värde maskiner	1 619	1 893
Bilar		
Ingående värde	142	179
Avskrivningar	-36	-37
Bokfört värde bilar	106	142
Mark, fastigheter och anläggningar		
Ingående värde	37 419	20 848
Årets investeringar från pågående nyanläggningar	3 793	18 541
Avskrivningar	-2 473	-1 970
Bokfört värde mark, fastigheter och anläggningar	38 739	37 419
Förbättringsutgifter på fastigheter ej ägda av kommunen		
Ingående värde	187	–
Årets investeringar från pågående nyanläggningar	–	187
Avskrivningar	-9	–
Bokfört förbättringsutgifter på fastigheter ej ägda av kommunen	178	187
Bokfört värde totalt anläggningstillgångar	40 642	39 641
Not 5 Pågående nyanläggningar		
Ingående värde	1 816	3 178
Årets investeringar	2 672	16 771
Omklassificering till byggnad och inventarier	-3 797	-18 133
Varav mark fastigheter och anläggningar	-3 797	-18 540
Varav förbättringsutgifter	–	-187
Korrigerigering av ingående värde 2012	–	594
Bokfört värde	691	1 816

Korrigerigering av ingående bokfört värde på ett pågående projekt som avslutats under året

Tkr	2015	2014
Not 6 Upplupna taxor		
Akkumulerad fordran/skuld	5 317	-15 301
Underskott uttagna taxor	10 849	20 618
Summa	16 166	5 317

Kvarvarande fordran på Renhållningskollektivet avseende 2015 års kostnader, efter reglering av kommunens skuld till kollektivet. Se not 7

Tkr	2015	2014
Not 7 Förutbetalda intäkter		
Akkumulerad skuld	–	15 301
Underskott uttagna taxor	–	-20 618
Varav överförs till upplupna taxor	–	5 317
Bokfört värde	0	0

Not 8 Övriga skulder

Skulder till Värmdö kommun	62 793	50 798
Bokfört värde	62 793	50 798

Då Värmdö kommun inte redovisar renhållningskollektivet i specificerade balansenheter redovisas kollektivets övriga skulder som ett sammansatt belopp.

Skulderna består i huvudsak av långfristiga låneskulder till Värmdö kommun, leverantörsskulder, preliminärskatt, arbetsgivaravgifter, semesterlöneskuld, särskild löneskatt samt pensionsskulder.

Rögrund. Foto: Bo Lind

Redovisningsprinciper

Kommunen

Den kommunala redovisningen regleras av Kommunallagens kapitel åtta samt Lag om kommunal redovisning. Därutöver lämnar Rådet för kommunal redovisning rekommendationer för kommuneaktorns redovisning.

Värmdö kommun följer Rådet för kommunal redovisnings utgivna rekommendationer, förutom nr 13.1 Redovisning av hyres-/leasingavtal eftersom alla hyres-/leasingavtal i redovisningen hanteras som operationella.

Anslutningsavgifter

Anslutningsavgifter för vatten och avlopp syftar till att täcka investeringsutgifter för komponenter med olika nyttjandeperioder och bokförs därför initialt som en skuld. I enlighet med gällande praxis samt matchningsprincipen intäktsförs sedan inkomsten succesivt utifrån en sammanvägning av avskrivningstiderna för de ingående investeringsobjekten.

Värdering av immateriella och materiella anläggningstillgångar

I Värmdö kommun betraktas en tillgång som anläggningstillgång när livslängden överstiger tre år och anskaffningsvärdet överstiger ett halvt prisbasbelopp, 2015 motsvarade detta 22 250 kr exklusive moms.

Anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde med tillägg för värdehöjande investeringar och med avdrag för planmässiga avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar och skulder redovisas generellt som långfristiga poster. Omklassificering till kortfristig post görs för kommande års amorteringar.

Avskrivningar

Avskrivningar på materiella och förvärvade immateriella anläggningstillgångar är beräknade på anskaffningsvärdet med avskrivningstider baserade på beräknad nyttjandeperiod.

För vissa av de materiella anläggningstillgångarna (byggnader och vissa anläggningar) har skillnaden i förbrukningen av betydande komponenter bedömts vara väsentlig och nyttjandeperioderna för dessa komponenter varierar.

Huvudindelningen är byggnader och mark. Ingen avskrivning sker på komponenten mark vars nyttjandeperiod bedöms som obegränsad.

Följande huvudgrupper av komponenter har identifierats och ligger till grund för avskrivningen på byggnader:

Stomme o grund	50 -100 år
Stomkomplettering, inneväggar	50 -100 år
El, VS	10-40 år
Fasad, yttertak,fönster	30-40 år
Ventilation, S&Ö, hiss	10-20 år
Inre yttskikt, HG-anpassningar	10-50 år

Kommunens vägar och GC-vägar har indelats i tre komponenter där underbyggnaden har bedömts ha en nyttjandeperiod som är obegränsad och därför inte skrivs av.

Underbyggnad	Obegränsad nyttjandeperiod
Slitlager	10-15 år
Belysning	20-30 år

VA-ledningar har inte bedömts innehålla olika komponenter och nyttjandeperioden är därför oförändrad i förhållande till tidigare år.

Införandet av komponentindelning har medfört att avskrivningskostnaden marginellt minskat i förhållande till tidigare år och den engångseffekt som uppstod i själva övergången har bedömts vara så marginell att den inte har beaktats i redovisningen.

Leverantörsfakturor

Leverantörsfakturor inkomna efter årsskiftet men hänförliga till bokslutsåret har i huvudsak skuldbokförts och belastat årets resultat.

Kundfakturor

Kundfakturor utställda före årsskiftet rubriceras som kundfordringar. Om intäkten avser nästkommande år har den periodiserats. Kundfakturor utställda efter årsskiftet, men hänförliga till redovisningsåret, har periodiserats och intäkten har gottskrivits bokslutsåret.

Kostnads- och intäktsräntor

Kostnads- och intäktsräntor som kan hänföras till redovisningsåret, men där in-/utbetalning skett efter årsskiftet har periodiserats.

Kommunkoncernen

Värmdös koncern är inte en äkta koncern i aktiebolagslagens bemärkelse men enligt den kommunala redovisningslagen ska årsredovisningen innehålla en sammanställd redovisning, här kallad kommunkoncernen, som även innefattar den kommunala verksamhet som bedrivs i bolagsform.

De kommunala bolagen tillämpar årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd [K2 eller K3]. Vid avvikelser i redovisningsprinciper mellan kommunen och de kommunala bolagen är kommunens redovisningsprinciper vägledande för den sammanställda redovisningen.

För att skapa jämförbarhet inom koncernen betecknas Värmdö kommun såsom moderbolag och dess bolag såsom dotterbolag. I koncernbokslutet ingår moderbolaget Värmdö kommun och de bolag i vilka moderbolaget direkt eller indirekt innehar en röstandel av minst 20%.

Koncernredovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Med förvärvsmetoden menas att vid förvärvstillfället har förvärvat eget kapital i kommunala bolag eliminerats. Därefter har intjänat kapital räknats in i koncernens eget kapital.

I kommunkoncernen ingår den helägda underkoncernen Kommunhuset i Värmdö AB (se nedan). Tidi-

Foto: Moa Melinder

gare ingick även bolaget Fastigheten Gustavsberg 1:315 AB (100%) som förvärvades under 2014 och såldes i april 2015.

Inom koncernen förekommer omfattande transaktioner mellan bolagen. Alla transaktioner av väsentlig karaktär mellan kommunens och dess bolag har eliminerats för att ge en rättvisande bild av koncernens totala ekonomi.

Aktiebolagsrättslig koncern

I december 2013 bildades en aktiebolagsrättslig underkoncern till kommunkoncernen. Bildandet utgör en transaktion under gemensam kontroll och därmed har tidigare redovisade värden på tillgångar och skulder använts även i den nya koncernen.

Koncernredovisningen i den nya underkoncernen har upprättats enligt Årsredovisningslagens 7 kap. Koncernbokslutet baseras på respektive branschorganisations värderings- och avskrivningsprinciper.

Alla transaktioner av väsentlig karaktär mellan bolagen har eliminerats för att ge en rättvisande bild av koncernens totala ekonomi.

I december 2015 har 49 procent av aktierna i Värmdö Bostäder AB sålts till Rikshem Bostäder Holding AB till en köpeskilling om 703 mnkr. Förvärv eller avyttring av andelar i företag där det bestämmande inflytandet kvarstår anses vara en transaktion mellan ägarna och skall därför inte redovisas som en vinst i koncernens resultaträkning. Effekten redovisas på koncernnivå enbart i det egna kapitalet som en särskild post, minoritetensintresse.

I december 2015 fusionerades tidigare år förvärvade Stavsnäs Vinterhamn AB in i Värmdö Hamnar AB.

Kommunens kvalitet i korthet

Värmdö kommun deltar sedan 2010 i Kommunens kvalitet i korthet (KKIK), som genomförs av SKL. I KKIK redovisas resultat inom fem viktiga områden som är intressanta för invånarna; tillgänglighet, trygghet, delaktighet och information, effektivitet samt kommunens som samhällsutvecklare. Resultatet har ambitionen att beskriva kommunens kvalitet och effektivitet i jämförelse med andra kommuner.

Foto: Värmdö kommun

Inom ramen för undersökningen redovisas utfallet för ett 40-tal mått uppdelat på de fem områdena. Vissa av måtten rapporteras in av kommunerna, medan andra inhämtas från statistikmyndigheter såsom socialstyrelsen, SCB, skolverket med flera. I mätningen som genomfördes 2015 deltog 240 kommuner. Dock har flera kommuner inte haft möjlighet att rapportera in resultat för alla måtten. Värmdö är en av de kommuner som saknar resultat för några av nyckeltalen. Resultatet som redovisas baseras på de mått där kommunen har ett resultat.

Kommunens tillgänglighet

Inom ramen för KKIK mäts sex mått kopplade till kommunens tillgänglighet. Tre av måtten, avseende service, bemötande och tillgänglighet per telefon och e-post utförs av ett externt företag. Företaget ringer, under en mätperiod om fem veckor, 104 telefonsamtal och skickar 54 mail till kommunen med ett antal vanligt förekommande frågeställningar.

Värmdö kommuns resultat när det gäller bemötande är mycket bra, där företaget i 99 procent av samtalen bedömde att de fått ett gott bemötande. Avseende telefoni är trenden nedåtgående när det kommer till andelen som får svar inom 60 sekunder. Dock har andelen som får svar inom två och tre minuter ökat, vilket resulterat i att andelen som inte får svar direkt har minskat från 35 procent till 20 procent. Det resultatet är bland det bästa av deltagande kommuner.

Tillgängligheten bedöms också utifrån väntetider till förskoleverksamhet och särskilt boende. Den genomsnittliga väntetiden för att få en plats på särskilt boende har nästintill halverats i jämförelse med 2014 års genomsnitt på 48 dagar. Värmdös genomsnittliga väntetid är långt under genomsnittet för riket. Andelen som får förskoleplats på önskat datum har minskat något från tidigare år då Värmdö kunnat erbjuda alla det startdatum som önskats. Dock är Värmdös resultat, 98 procent, fortsatt betydligt bättre än genomsnittet för samtliga kommuner.

Kommunens tillgänglighet	Värmdö 2015	Utveckling	Genomsnitt 2015
Hur stor andel av medborgarna som skickar in en enkel fråga via epost får svar inom två arbetsdagar?	76 %	→	84 %
Hur stor andel av medborgarna som tar kontakt med kommunen via telefon får direkt svar på en enkel fråga?	39 %	↓	46 %
Hur stor andel av medborgarna uppfattar att de får ett gott bemötande när de via telefon ställt en enkel fråga till kommunen?	99 %	↑	94 %
Hur många timmar/vecka har huvudbiblioteket, simhallen och återvinningsstationen öppet utöver tiden 8-17 på vardagar?	71 timmar	→	50 timmar
Hur stor andel av de som erbjudits plats inom förskoleverksamheten har fått plats på önskat placeringsdatum?	98 %	↓	65 %
Hur lång är väntetiden i snitt för att få plats på ett äldreboende från ansökan till erbjudande om plats?	26 dagar	↑	57 dagar

↑ Positiv trend

→ Oförändrat resultat

↓ Negativ trend

— Underlag går ej att jämföra

Trygghetsaspekter

Trygghetsaspekter mäts inom ramen för KLIK genom fyra nyckeltal. Måtten utgörs av kommunernas egenrapporterade uppgifter avseende trygghetsfaktorer inom hemtjänst och förskola samt resultat från SCB:s medborgarundersökning, som genomfördes under våren 2015.

Värmdös resultat avseende trygghetsaspekter är bra och överstiger i flera fall genomsnittet för riket. Medborgarnas upplevda trygghet har ökat något. Förbättringen är dock marginell och inte statistiskt

säkerställd. Trygghetsfaktorer inom förskolan, som utgörs av personaltäthetsmått, har försämrats något avseende planerad bemanning. Rörande det faktiska utfallet är resultatet bättre, men ligger trots det sämre än riket.

Personalkontinuiteten inom hemtjänsten har förbättrats från 13 personer 2014 till 11 personer under mätperioden 2015. Resultatet är också bättre än genomsnittet för deltagande kommuner.

Trygghetsaspekter	Värmdö 2015	Utveckling	Genomsnitt 2015
Hur trygga känner sig medborgarna i kommunen?	Index: 67	↑	Index: 60
Hur många olika vårdare besöker en äldre person med hemtjänst under en 14-dagarsperiod?	11 personer	↑	15 personer
Hur många barn per personal är det i kommunens förskolor (planerad)?	5,9 barn	↓	5,4 barn
Hur många barn per personal är det i kommunens förskolor (faktiskt)?	5,2 barn	↓	4,3 barn

↑ Positiv trend

→ Oförändrat resultat

↓ Negativ trend

— Underlag går ej att jämföra

Delaktighet och information

Tre mått används för att mäta medborgarnas möjlighet till delaktighet och information i kommunens verksamheter. Måtten utgörs av underlag från SKL, SCB och en egenmätning utförd av kommunen. Medborgarnas uppfattning av möjligheterna till insyn och inflytande, som hämtas från medborgarundersökningen, har minskat något från index 34 till 33. Förändringen är dock inte statistiskt säkerställd.

Hur god kommunens webbinformation till medborgarna är bedöms utifrån en extern mätning av

SKL där svaret på 250 frågor ska kunna hittas inom två minuters sökning på kommunens webbplats. Värmdös resultat är en förbättring från föregående år och i jämförelse med genomsnittet för alla kommuner ligger Värmdö högre.

Kommunens egenundersökning av medborgarnas möjlighet att delta i kommunens utveckling uppvisar ett resultat som är något bättre än föregående år, samt genomsnittet för riket.

Delaktighet och information	Värmdö 2015	Utveckling	Genomsnitt 2015
Hur god är kommunens webbinformation till medborgarna?	Index: 87	↑	Index: 80
Hur väl möjliggör kommunen för medborgarna att delta i kommunens utveckling?	57 %	↑	55 %
Hur väl upplever medborgarna att de har insyn och inflytande över kommunens verksamhet?	Index: 33	↓	Index: 40

↑ Positiv trend

→ Oförändrat resultat

↓ Negativ trend

— Underlag går ej att jämföra

Foto: Värmdö kommun

Kommunens effektivitet

Huvuddelen av frågorna inom KKIK avser mått på effektiviteten inom kommunen. Måtten hämtas från egna mätningar inom kommunen samt SCB, skolverket, SKL, socialstyrelsen med flera. Ett antal mått är inte möjliga att jämföra med föregående år, då måttets sammansättning har förändrats. För några av kostnadsmåttens görs ingen värdering av huruvida trenden är positiv eller negativ då en ökad kostnad

kan exempelvis bero på en riktad satsning och är således per automatik inte negativ.

Resultaten för Värmdö uppvisar skiftande trender, där förbättringar skett inom vissa områden medan andra uppvisar mindre försämringar. Dock är Värmdös resultat högre än genomsnittet för riket för majoriteten av måtten.

Kommunens effektivitet	Värmdö 2015	Utveckling	Genomsnitt 2015
Vad är kostnaden för ett inskrivet barn i förskolan? (tkr/år)	129 tkr	125 tkr	131 tkr
Vilket resultat når elever i årskurs 6 i kommunen i de nationella proven?	97 %	↑	93 %
Vilket resultat når elever i årskurs 3 i kommunen i de nationella proven?	74 %	↑	70 %
Andel behöriga elever till något nationellt program på gymnasiet?	91,5 %	↓	85,2 %
Elevers syn på skolan och undervisningen i årskurs 8?	73 %	↑	75 %
Kostnad per betygspoäng?	374 kr	329 kr	375 kr
Andel elever som fullföljer gymnasieutbildningen i kommunen?	75,6 %	↓	78,6 %
Kostnad för de elever som inte fullföljer ett gymnasieprogram?	24,5 tkr/elev	20,4 tkr/elev	25,8 tkr/elev
Vilka kvalitetsaspekter finns inom särskilt boende?	75 %	—	66 %
Vad kostar en plats i kommunens särskilda boende?	806 tkr	612 tkr	808 tkr
Andel brukare som är ganska/mycket nöjda med sitt särskilda boende?	83 %	↑	83 %
Vilket omsorgs- och serviceutbud har hemtjänst finansierad av kommunen?	61 %	—	65 %
Vad är kostnaden per vårdtagare inom hemtjänsten i kommunen?	445 tkr	305 tkr	264 tkr
Andel brukare som är ganska/mycket nöjda med sin hemtjänst?	92 %	↓	91 %
Vilka kvalitetsaspekter finns inom LSS grupp- och serviceboende?	74 %	—	82 %

↑ Positiv trend

→ Oförändrat resultat

↓ Negativ trend

— Underlag går ej att jämföra

Kommunen som samhällsutvecklare

Det sista området inom KKIK avser kommunen som samhällsutvecklare, vilket mäts med indikatorer som kommunen själv rapporterar in, liksom SCB, Nyföretagarcentrum, Insikt med flera.

Värmdö kommun uppvisar en positiv eller oförändrad trend för alla nyckeltal utom sjukpenningtalet. Dock är detta en trend för hela riket och kommunens resultat är bättre än genomsnittet. Värmdö uppvisar ett högre resultat än genomsnittet bland

deltagande kommuner för alla nyckeltal som ingår i detta område. När det gäller hur många nya företag som startas per 1 000 invånare hamnar Värmdö på plats fem av 290. Även andelen förvärvsarbetare är betydligt högre i Värmdö än genomsnittet för riket medan det omvända gäller för andelen av befolkningen som får försörjningsstöd. Kommunen som samhällsutvecklare är det område där kommunen uppvisar den största förbättringen i jämförelse med föregående år och genomsnittet för landets kommuner.

Kommunen som samhällsutvecklare	Värmdö 2015	Utveckling	Genomsnitt 2015
Andelen förvärvsarbetare i kommunen?	84,4 %	→	78,5 %
Hur stor andel av befolkningen får försörjningsstöd?	2,3 %	→	4,2 %
Hur många nya företag har startats per 1 000 invånare i kommunen?	9,5	↑	4,9
Vad ger företagare för sammanfattande omdöme om kommunens service för företagen?	Index: 70	↑	Index: 68
Hur högt är sjukpenningtalet bland kommunens invånare?	9,1	↓	10,5
Hur stor är kommunorganisationens andel miljöbilar av totala antal bilar?	41 %	—	33 %
Hur stor är andelen inköpta ekologiska livsmedel?	23 %	↑	25 %
Hur ser medborgarna på sin kommun som en plats att bo och leva på?	Index: 64	↑	Index: 60

↑ Positiv trend

→ Oförändrat resultat

↓ Negativ trend

— Underlag går ej att jämföra

Foto: Moa Melinder

Anställningsförmåner

för kommunledningsgruppen och VD i bolagen

Chefsposition	Namn	Lön dec 2015 i heltidsmått	Förmånsbil
Kommundirektör, VD KIVAB, VB VBAB from 2015-12-11	Stellan Folkesson	115 480 + 10 000*	Ja
Sektorschef Kultur- och Utbildningssektorn	Pia Andersen	90 000	Ja
Sektorschef Samhällsbyggnad och tillväxtsektorn	Lars Öberg	89 000	Ja
Sektorschef för Omsorg och välfärdsektorn	Maria Larsson Ajne	88 000	Ja
Sektorschef för Administration, ledning och service	Frida Nilsson-Ragnarsson	78 000	Ja
Sektorschef för Ekonomi och uppföljning	Hans Ivarsson	80 000	Ja
VD Värmdö bostäder AB	Björn Blomkvist	80 000	Ja* t o m 2015-12-10
VD Värmdö hamnar AB	Michael Larkner	74 000	Nej
VD Gustavsbergsbadet AB	Elisabeth Strömberg	74 000	Nej

Visstidspension politiker	Kostnad 2015 exkl sociala avgifter
Visstidspensioner utbetalda 2015	59 705

* Lönetillägg VD KIVAB

Foto: PJ Lindqvist

Arvoden och ersättningar till förtroendevalda med årsarvode 2015

Namn	Uppdrag	Arvoden och Ersättningar				
		Uppdragets omfattning i %	Månadsarvode dec 2015	Årsarvode 2015	Sammanträdesersättning under 2015	Arvode f. förlorad arbetsinkomst 2015
Aaseby, Karin	Samo 55% 2:e vice ordf. KOFN och UTN	75,0	35 042	420 504	36 590	
Lars-Erik Alversjö	ordfr KF	20,0	9 344	125 856	3 910	
Andersson Ribbing, Annika	Oppositionsråd, 2:e vice ordf KS	100,0	56 986	683 832	15 520	
Andersson, Torbjörn	Revisor	8,0	3 738	44 856		
Bellander, Malin	Ordf. TEN	30,0	14 017	168 204	40 120	
Bildsten, Carl-Johan	Revisor	6,0	2 803	33 636		
Björlin, Sören	Revisor	6,0	2 803	33 636		
Bladholm, Marie	Ordf. UTN, 1:e vice NÄN k-råd	80,0	45 589	547 068	35 150	
Claeson, Jösta	2:e vice ordf ÖFN och VN	5,0	2 336	28 032		
Danielsson, Magnus	2:e vice ordf. TEN	10,0	4 672	56 064	7 880	
Dingertz, Elisabeth	Ordf SCN	40,0	18 689	224 268	32 670	
Dolk, Jan	Ordf. VON	50,0	23 361	196 236	54 440	
Dozzi, Stefan	KSAU, Samo 20%	20,0	0	84 096	20 540	
Falkenberg, Ulf	1:e vice ordf. TEN	10,0	7 008	84 096	14 160	
Flankör, Dëshira	Ordf BMHN	40,0	18 689	224 268	19 430	
Fransson, Per-Olof	1:e vice ordf. BMHN	20,0	9 344	112 128	27 260	
Gullander, Anders	Ordf. KSPU k-råd	70,0	39 890	478 680	18 960	
Hedberg, Christer	2:e vice ordf. KF	5,0	2 336	32 608	17 120	
Inkinen, Juhani	Revisor	6,0	2 803	33 636	0	
Lien, Camilla	Ordf. ÖFN	20,0	9 344	112 128	18 840	
Lindmark, Britt	1:e vice ordf VON	15,0	7 008	84 096	32 430	
Lindström, Mikael	2:e vice ordf. VON, samo 15%	45,0	21 025	252 300	43 800	
Lönn, Lennart	Revisor	6,0	0	16 818	0	
Mattsson, Ola	Revisor	6,0	2 803	33 636	0	
Margulies, Pär	till sept 2:e vice ordf. BMHN	10,0	0	42 048	10 710	
Pettersson, Monica	Kommunalråd, KSO	100,0	72 528	870 336	12 440	
Nordström, Monica	1:e vice ordf KOFN	15,0	7 008	84 096	39 680	
Reduthe, Helene	1:e vice ordf KF	10,0	4 672	41 114	17 240	
Birgitta Rynnert	från sept 2 vice ord BMH	10,0	4 672	60 640	0	
Sneibjerg, Fredrik	Ordf KFN, 1:e vice ordf SCN & VN, Samo 15%	65,0	30 369	364 428	33 420	
Sooman, Allan	1:e vice ordf UTN	20,0	9 344	112 128	42 190	
Thalén, Ingela	Revisor	6,0	2 803	33 636	0	
Ununger, Irene	Ordf. NÄN, Samo 20%	50,0	23 361	280 332	57 240	
Wennberg, Sandro	2:e vice ordf SCN och NÄN, samo 15%	35,0	16 353	198 572	40 480	6 450
Visteus, Ingemar	1:e vice ordf ÖN Vaxholm	5,0	2 473	29 676	0	
Total summa			513 213	6 227 688	692 220	6 450

Namn	Uppdrag	Arvoden och Ersättningar				
		Uppdragets omfattning i %	Månadsarvode dec 2015	Årsarvode 2015	Sammanträdesersättning under 2015	Arvode f. förlorad arbetsinkomst 2015
KIVAB						
Bergman, Anders	Ordförande		9 344	112 128		
Total summa			9 344	112 128		
VÄRMDÖ HAMNAR AB						
Ulfvin, Björn	Ordförande	10,0	4 672	56 064		
Falkenberg, Ulf	1:e vice ordf	10,0	4 672	41 114		
Wennberg, Sandro	2:e vice ordf	5,0	2 336	18 221		
Färm, Gunnel	2:e vice ordf tom årsstämman	5,0	0	7 008		
Total summa			0,0	11 680,0	122 407,0	
GUSTAVSBERGSBADET AB						
Stork, Affi	Ordförande	20,0	9 344	82 227		
Reduthe, Helene	1:e vice ordf	10,0	4 672	41 114		
Görtz, Hans-Ove	Ordförande tom årsstämman	20,0	0	29 901		
Lindström, Mikael	2:e vice ordf	5,0	2 336	20 557		
Hedberg, Christer	2:e vice ordf tom årsstämman	5,0	0	7 475		
Total summa			16 352	181 274	0	0

Foto: PJ Lindqvist

Förtroendevalda per nämnd

Nämnd, förtroendevald	
Kommunalråd/oppositionsråd	
Monica Pettersson	kommunalråd
Marie Bladholm	kommunalråd
Anders Gullander	kommunalråd
Annika Andersson Ribbing	oppositionsråd
Kommunstyrelse	
Monica Pettersson	ordförande
Anders Gullander	1:e vice ordförande
Annika Andersson Ribbing	2:e vice ordförande
Kommunfullmäktige	
Lars-Erik Alversjö	ordförande
Helene Reduthe	1:e vice ordförande
Christer Hedberg	2:a vice ordförande
Utbildningsnämnd	
Marie Bladholm	ordförande
Allan Sooman	1:e vice ordförande
Karin Aaseby	2:e vice ordförande
Vård- och omsorgsnämnd	
Jan Dolk	ordförande
Britt Lindmark	1:e vice ordförande
Mikael Lindström	2:e vice ordförande
Kultur- och fritidsnämnd	
Fredrik Sneibjerg	ordförande
Mica Nordström	1:e vice ordförande
Karin Aaseby	2:e vice ordförande
Socialnämnd	
Elisabeth Dingertz	ordförande
Fredrik Sneibjerg	1:e vice ordförande
Sandro Wennberg	2:e vice ordförande
Tekniska nämnden	
Malin Bellander	ordförande
Ulf Falkenberg	1:e vice ordförande
Magnus Danielsson	2:e vice ordförande
Bygg- miljö- och hälsoskyddsnämnd	
Deshira Flankör	ordförande
Per-Olof Fransson	1:e vice ordförande
Pär Margulies	2:e vice ordförande tom sept
Birgitta Rynnert	2:e vice ordförande from okt

Nämnd, förtroendevald	
Näringslivsnämnd	
Ina Ununger	ordförande
Marie Bladholm	1:e vice ordförande
Sandro Wennberg	2:e vice ordförande
Överförmyndarnämnd	
Camilla Lien	ordförande
Ingemar Visteus	1:e vice ordförande
Jösta Claesson	2:e vice ordförande
Valnämnd	
Bo Bladholm	ordförande
Fredrik Sneibjerg	1:e vice ordförande
Jösta Claesson	2:e vice ordförande
Revisorer	
Torbjörn Andersson	sammankallande
Carl Johan Bildsten	
Ingela Thalén	
Sören Björnlin	
Juhani Inkinen	
Ola Mattsson	
Carl Lax	
Värmdö hamnar AB	
Björn Ulfvin	ordförande
Ulf Falkenberg	1:e vice ordförande
Sandro Wennberg	2:e vice ordförande
Gustavsbergsbadet AB	
Affi Stork	ordförande
Helene Reduthe	1:e vice ordförande
Mikael Lindström	2:e vice ordförande
VärmdöBostäder AB	
Magnus Nordberg	ordförande tom sept
Jonas Nilsson	ordförande from okt
Anders Bergman	1:e vice ordförande tom sept
Kenneth Ehrnstedt	1:e vice ordförande from okt
Kenneth Ehrnstedt	2:e vice ordförande tom sept
Kommunhuset i Värmdö AB	
Anders Bergman	ordförande
Monica Pettersson	1:e vice ordförande
Annika Andersson Ribbing	2:e vice ordförande

Andra politiska uppdrag 2015

Uppgifter lämnade av de förtroendevalda

Namn	Andra politiska uppdrag, utöver dem i Värmdö kommun	Huvudsaklig sysselsättning utöver politiska uppdraget	Reducerad sysselsättningsgrad
Har politiska uppdrag utöver dem i Värmdö kommun			
Alenfalk, Lars	Ledamot i kyrkofullmäktige och kyrkoråd	Pensionär	Nej
Alversjö, Lars-Erik	Nämndeman	Pensionär/egenföretagare	Nej
Dozzi, Stefan	Vice i landstingsfullmäktige och suppleant i patientnämnden. Ordinarie i kyrkofullmäktige i Gustavsberg Ingarö församling		
Falkenberg, Ulf	Ledamot i Käppalas styrelse	Pensionär	Nej
Kahn, Bo	Nämndeman i Förvaltningsrätten	Pensionär	Nej
Kågström Aste, Gunilla	Ledamot Kyrkofullmäktige Värmdö Församling	Egenföretagare	Nej
Linander, Johan	ledamot i Centerpartiets partistyrrelse, vice ordförande i Centerpartiets Internationella Stiftelse	Egenföretagare	Ja, 5 %
Wikberger, Anette	Nämndeman Nacka tingsrätt	Arbete	
Winther, Andrine	Förtroendeuppdrag i ideella organisationer	Arbete	Nej
Åberg Aas, Malin	Ledamot av Strukturfondspartnerskapet i Stockholms län. Kongressombud SKL	Arbete	Nej
Öhman Moberg, Kerstin	Kyrkofullmäktige. Nämndeman	Egenföretagare	Nej
Har inga uppdrag utöver dem i Värmdö kommun			
Aaseby, Karin	Inga	Egenföretagare	Ja, 5 %
Aldeheim, Mikael	Inga	Arbete	Nej
Arebo, Anette	Inga	Arbete	Nej
Bergman, Bill	Inga	Pensionär	Nej
Bjurkull, Birger	Inga		Nej
Egerblom, Kerstin	Inga	Pensionär/egenföretagare	Nej
Engberg, Andreas	Inga	Arbete	Ja, 6%
Eriksson, Kent	Inga	Arbete	Nej
Forslund, Susanne	Inga	Arbete	Ja, 1 dag i månaden
Forstadius, Marielle	Inga	Arbete	Nej
Goldberg, UllaBritt	Inga	Pensionär	Nej
Hedberg, Christer	Inga	Pensionär/egenföretagare	Nej
Hietikko, Martti	Inga	Arbete	Nej
Kronblad, Amie	Inga	Arbete	Nej
Krystek, Karolina	Inga	Arbete	Nej
Lien, Camilla	Inga		Nej
Lindgren, Ulrik	Inga	Arbete	Ja, 1 dag i månaden
Lindmark, Britt	Inga		Nej
Nygren, Linda	Inga	Student	Nej
Pettersson, Monica	Inga	Egenföretagare	Nej
Reduthe, Helene	Inga	Arbete	Nej
Skoglund, Mats	Inga	Pensionär	Nej
Sneibjerg, Fredrik	Inga	Arbete	Nej
Strömbäck, Siv	Inga	Pensionär/egenföretagare	Ja, 30 %
Sulo, Johannes	Inga	Student	Nej
Sundberg Carl Emil	Inga	Pensionär	Nej
Svenby, Christina	Inga	Pensionär/egenföretagare	Nej
Tenorio, Jorge	Inga	Arbete	Nej
Ununger, Kjell	Inga	Arbete	Nej
Wall Freyne, Jessie	Inga	Arbete	Nej
Wennberg, Sandro	Inga	Arbete/egenföretagare	Ja, 40 %
Wåhlström, Lars-Erik	Inga	Pensionär	Nej
Öhrman, Lars	Inga	Pensionär	Nej

Revisionsberättelse

Karta över Värmdö kommun

